

STUDIEORDNING
for
Diplomuddannelse i Pædagogik

1. august 2026

Studieordningens historik

01-08-2026	11. udgave. Studieordningen er blevet inddelt i områder under nye overskrifter. Der er udviklet fire nye retninger med tilhørende moduler på dagtilbudsområdet. Retningen <i>Dansk som andetsprog</i> er blevet revideret og reduceret fra fem til tre moduler. Der er udviklet en ny retning på skoleområdet <i>Inklusionsvejleder i skolen</i> . Modulet <i>Faglig vejledning i skolen</i> har ændret titel til <i>Vejledning i skolen</i> med reviderede læringsmål. <i>Vejledning i skolen</i> har erstattet modulet <i>Vejledning og organisatoriske læreprocesser</i> på retningen <i>Læringsvejleder</i> . Modulet <i>Neuropsykologi og neuropædagogik</i> har fået revideret læringsmål. Modulerne <i>Afdækning af engelsksproglige færdigheder</i> og <i>FVU-engelsk</i> er blevet revideret. Retningen <i>Fritidspædagogik</i> er blevet revideret. Modulet <i>Teknologi og digitale læremidler i matematikfaget</i> er blevet erstattet af et nyt modul <i>Matematikfagets didaktik og praksisudvikling</i> . Bedømmelsesformen bestået/ikke-bestået er indført på modulet <i>Læse- og skriveteknologi</i> .
01-08-2025	10. udgave med en ny retning i Alternativ Supplerende Kommunikation, et nyt modul under retningen Synspædagogik og Syns(re)habilitering, et revideret modul under retningen Børnehaveklasseleder og Inklusionsvejleder samt ny bedømmelsesform (bestået/ikke bestået) på 2 praktikmoduler.
01-08-2024	9. udgave med ny opsætning af de tre kategorier læringsmål, nedlæggelse af 7 moduler, ny uddannelsesretning Fritidspædagogik, revision af uddannelsesretningerne Logopædi og Pædagogisk og Socialpædagogisk Arbejde. Et nyt fælles valgfrit modul om praksisfaglighed. To nye moduler til Praktiklærer i grundskolen på hver 5 ECTS. Frem til august 2025 kan man enten tage modulet som 10 ECTS eller som 2 X 5 ECTS. I studieordningen for august 2025 udfases modulet på 10 ECTS
01-08-2023	8. udgave med to nye uddannelsesretninger (Inklusionsvejleder og Børnehaveklasseleder) samt et nyt modul (praktiklærer i grundskolen).
01-08-2022	7. udgave med ny to nye uddannelsesretninger (Ordblindelærer i grundskolen og Sprogfags-vejleder) samt to nye moduler
01-08-2021	7. udgave med ny uddannelsesretning. (Anvendt film), 3 rev. Uddannelsesretn. (Idræt, krop og bevægelse, Projektledelse og organisationsudvikling, Vejledning og supervision), 2 nye moduler, revideret Afgangprojektbeskrivelse og prøveform samt nedlæggelse af 6 moduler og nedl. af udd. retn. (Lærerfaglighed og skoleudvikling)
01-08-2020	7. udgave med ny uddannelsesretning (Læringsvejleder), 3 rev. uddannelsesretn., 2 nye moduler, 2 reviderede moduler og nedlæggelse af 2 moduler
01-08-2019	7. udgave med 2 rev. uddannelsesretn., 6 nye moduler og nedlæggelse af 1 modul
01-08-2018	7. udgave med fjerde del af opsætning af læringsmål og nye uddannelsesretninger
01-08-2017	7. udgave med tredje del af opsætning af læringsmål og nye uddannelsesretninger
01-01-2017	7. udgave med anden del af ny opsætning af læringsmål samt modultitler
01-08-2016	7. udgave med første del af ny opsætning af læringsmål og nedlæggelser af moduler
01-08-2015	6. udgave med 11 nye, 6 reviderede moduler, tilretning af alle skolerettede uddannelsesretninger samt revision af prøvebestemmelser, herunder afgangprojekt
01-08-2014	6. udgave med revision af afgangprojekt, 2 nye moduler samt ny uddannelsesretning (Bevægelsesvejleder) og flere eksterne prøver
01-08-2013	6. udgave med fire nye indholdsområder og prøveallonge. 3 nye moduler samt rev. obligatoriske moduler og hel uddannelsesretning
01-08-2012	5. udgave med anden del af revisionen af de skolerettede uddannelsesretninger og revideret modul om neuropædagogik i PD i Psykologi
01-04-2012	5. udgave med revision af første del af de skolerettede uddannelsesretninger
15-09-2011	4. udgave med 3 nye moduler
01-07-2011	4. udgave i hh. til ny rammebekendtgørelse for diplomuddannelser
01-08-2010	3. udgave med nye moduler i PD i læsning og skrivning, PD i projektledelse og organisationsudvikling, PD i Undervisning i læsning og matematik for voksne samt nyt fællesfagligt modul om kommunikation
01-08-2009	3. udgave med revision af PD i Medier og kommunikation og nyt fælles fagligt modul om fagdidaktik og klasseledelse, PD i Idræt, PD i Pædagogisk arbejde, PD i Frie skolars tradition og pædagogik indskrevet
01-08-2008	3. udgave revideret ud fra den danske kvalifikationsramme 2008 og ny karakterskala
03-04-2008	2. udgave med nye moduler i PD i Dansk som andetsprog og PD i Undervisning i læsning og matematik for voksne - (læsevejlederuddannelsen for erhvervsskolerne)
24-04-2007	2. udgave med nye moduler i PD i Matematik
13-12-2007	2. udgave med nyt modul i PD i Specialpædagogik
13-12-2006	2. udgave med opdeling i 5 indholdsområder og fælles faglige moduler
01-11-2003	1. udgave af studieordningen

Indhold

1	Indledning	9
2	Uddannelsens formål.....	9
3	Uddannelsens varighed	10
4	Uddannelsens titel.....	10
5	Adgangskrav	10
6	Uddannelsens mål for læringsudbytte, struktur og indhold	10
6.1	<i>Uddannelsens struktur</i>	11
7	Afgangsprojektet	13
7.1	<i>Læringsmål for afgangsprojektet</i>	14
8	Uddannelsens pædagogiske tilrettelæggelse	15
8.1	<i>Undervisnings- og arbejdsformer</i>	15
8.2	<i>Evaluering</i>	15
9	Prøver og bedømmelse.....	15
10	Merit og realkompetencevurdering	16
11	Censorkorps.....	16
12	Studievejledning.....	16
13	Klager og dispensation.....	16
14	Overgangsordninger	16
15	Retsgrundlag.....	17
16	Bilag 1 Obligatoriske moduler (Ob)	17
16.1	<i>Modul Ob 1. Pædagogisk viden og forskning</i>	17
16.2	<i>Modul Ob 2. Undersøgelse af pædagogisk praksis</i>	18
17	Bilag 2a Fælles valgfrie moduler inden for uddannelsens faglige område (Vf)	18
17.1	<i>Modul Vf 1: Bæredygtighed i pædagogisk praksis</i>	18
17.2	<i>Modul Vf 2: Evaluering og evalueringskompetence</i>	19
17.3	<i>Modul Vf 3: Kommunikation</i>	20
17.4	<i>Modul Vf 4: Konflikthåndtering</i>	21
17.5	<i>Modul Vf 5: Kønsreflekteret pædagogik og lige deltagelsesmuligheder</i>	22
17.6	<i>Modul Vf 6: Mobning og sociale in- og eksklusionsprocesser</i>	23

17.7	<i>Modul Vf 7: Pædagogisk arbejde i relation til negativ social kontrol</i>	23
17.8	<i>Modul Vf 8: Samarbejde med forældre og pårørende i dagtilbud, skoler og pædagogiske institutioner</i>	24
17.9	<i>Modul Vf 9: Åben skole: samarbejde på tværs</i>	25
17.10	<i>Modul Vf 10: Praksisfaglighed i skolen</i>	26
18	Bilag 2 b Fælles valgfrie moduler om praktikvejledning inden for uddannelsens faglige område (Vfp) ..27	
18.1	<i>Modul Vfp 1: Praktikvejleder til pædagoguddannelsen</i>	27
18.2	<i>Modul Vfp 2: Praktikvejleder til læreruddannelsen</i>	28
18.3	<i>Modul Vfp 3: Praktislærere i grundskolen. Vejledning og didaktik</i>	29
18.4	<i>Modul Vfp 4: Praktislærere i grundskolen. Vejledning og skolens organisatoriske virkelighed.</i>	30
19	Bilag 3 Uddannelsesretninger og retningsspecifikke moduler (Rs) 31	
	<i>INDHOLDSOMRÅDE: DAGTILBUD</i>	31
19.1	BØRNS SPROG	31
19.1.1	Modul Rs: Børns sprogtilegnelse	32
19.1.2	Modul Rs: Sprogpedagogik og sprogindsatser	32
19.1.3	Modul Rs: Vejledning, dokumentation og samarbejde i forhold til børns sprog	33
19.2	DAGTILBUDSPÆDAGOGIK	33
19.2.1	Modul Rs 1: Når hverdagen skaber deltagelse	34
19.2.2	Modul Rs 2: Relationel pædagogisk dømmekraft	35
19.2.3	Modul Rs 3: Børns deltagelse i legende fællesskaber	35
19.2.4	Modul Rs 4: Kvalitetsudvikling af pædagogisk hverdagspraksis	35
19.3	DAGPLEJEPÆDAGOGEN SOM FAGLIG ROLLEMODEL OG VEJLEDER	36
19.3.1	Modul Rs 1: Når vejledning gør en forskel	37
19.3.2	Modul Rs 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed	38
19.3.3	Modul Rs 3: Dagplejepædagogens rolle i faglig udvikling	38
19.3.4	Modul Rs 4: Styringskrav og meningsfuld praksis	39
19.4	KOLLEGIAL OG PÆDAGOGISK VEJLEDNING I DAGTILBUD	39
19.4.1	Modul Rs 1: Når vejledning gør en forskel	40
19.4.2	Modul Rs 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed	41
19.4.3	Modul Rs 3: Positioner og relationer i vejledning	41
19.4.4	Modul Rs 4: Når hjernen møder hjertet i vejledning	42
19.5	PÆDAGOGIK I FELTET MELLEM DET SÆRLIGE OG DET ALMENE	42
19.5.1	Modul Rs 1: Når hverdagen skaber deltagelse	43
19.5.2	Modul Rs 2: Relationel pædagogisk dømmekraft	44
19.5.3	Modul Rs 3: Deltagelsesmuligheder - for børn i udsatte positioner	44
19.5.4	Modul Rs 4: Samarbejde med og om børn i udsatte positioner	44
	<i>INDHOLDSOMRÅDE: GRUNDSKOLEN</i>	45
19.6	BEVÆGELSESVJLEDER	45
19.6.1	Modul Rs: Bevægelse og læring	46
19.6.2	Modul Rs: Bevægelse, trivsel og sundhed	47
19.6.3	Modul Rs: Vejledning i skolen	47
19.7	BØRNEHAVEKLASSELEDER	48
19.7.1	Modul Rs: Sprogpedagogik og sprogindsatser	49
19.7.2	Modul Rs: Leg og læring i børnehaveklassen	49
19.7.3	Modul Rs: Matematisk opmærksomhed og naturfaglige fænomener	50
19.8	DANSKVEJLEDER	50
19.8.1	Modul Rs: Dansk sprog og literacydidaktik	51
19.8.2	Modul Rs: Litteratur og litteraturdydidaktik	52
19.8.3	Modul Rs: Børne- og ungdomslitteratur	52
19.8.4	Modul Rs: Vejledning i skolen	53
19.9	DIDAKTISK UDVIKLING I SKOLEN	53
19.9.1	Modul Rs: Eksperimenterende didaktik og designtænkning	55
19.9.2	Modul Rs: Fællesskabende didaktik – didaktisk ledelse af klassefællesskaber	55

19.9.3 Modul Rs: Vurdering og feedback med data – systematisk blik på elevens læring	56
19.9.4 Modul Rs: Fagdidaktik og klasseledelse	56
19.9.5 Modul Rs: Danskfagets didaktik	57
19.9.6 Modul Rs: Matematikdidaktik	57
19.9.7 Modul Rs: Naturfagsdidaktik	58
19.9.8 Modul Rs: Udvikling af undervisning af talentfulde og højt begavede elever	58
19.10 ENGELSKVEJLEDER	59
19.10.1 Modul Rs: Sprogtilegnelse og sprogundervisning	60
19.10.2 Modul Rs: Engelsk som kulturteknik	60
19.10.3 Modul Rs: Vejledning i skolen	61
19.11 INKLUSIONSVEJLEDER I SKOLEN	61
19.11.1 Modul Rs: Læring og trivsel i skolen	62
19.11.2 Modul Rs: Fællesskabende pædagogik og didaktik i skolen	63
19.11.3 Modul Rs: Vejledning i skolen	63
19.12 LÆRINGSVEJLEDER	64
19.12.1 Modul Rs: Læring og didaktisk design	65
19.12.2 Modul Rs: Pædagogisk it og digitale læringsformer	65
19.12.3 Modul Rs: Formidling, læringsmiljøer og kulturarbejde	66
19.12.4 Modul Rs: Teknologiforståelse og digitale kompetencer	66
19.12.5 Modul Rs: Vejledning i skolen	67
19.13 LÆSEVEJLEDNING I GRUNDSKOLEN	67
19.13.1 Modul Rs: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning 0.-3. klasse	68
19.13.2 Modul Rs: Skriftsprogudvikling og skriftsprogundervisning 4.-10. klasse	69
19.13.3 Modul Rs: Skriftsprogsvanskeligheder 0.-10. klasse	69
19.14 MATEMATIKVEJLEDER	70
19.14.1 Modul Rs: Matematikfagets didaktik og praksisudvikling	71
19.14.2 Modul Rs: Elever med særlige behov i matematikundervisningen	72
19.14.3 Modul Rs: Vejledning i skolen	72
19.15 NATURFAGSVEJLEDER	73
19.15.1 Modul Rs: Skolens naturfaglige kultur	74
19.15.2 Modul Rs: Naturfagernes sammenhæng og indhold	74
19.15.3 Modul Rs: Vejledning i skolen	75
19.16 ORDBLINDELÆRER I GRUNDSKOLEN	76
19.16.1 Modul Rs: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning 0.-3. klasse	76
19.16.2 Modul Rs: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi	77
19.16.3 Modul Rs: Læse- og skriveteknologi	77
19.17 SPROGFAGSVEJLEDER	78
19.17.1 Modul Rs: Nyere fremmedsprogspædagogik og - didaktik	79
19.17.2 Modul Rs: Interkulturel kommunikativ kompetence og tværfaglighed i sprogfagene	80
19.17.3 Modul Rs: Vejledning i skolen	80
INDHOLD SOMRÅDE: PÆDAGOGIK, PSYKOLOGI OG KOMMUNIKATION	81
19.18 ALMEN PÆDAGOGIK	81
19.18.1 Modul Rs: Didaktik	82
19.18.2 Modul Rs: Pædagogfaglighed og læreprocesser	83
19.18.3 Modul Rs: Pædagogkompetencer og dansk	83
19.18.4 Modul Rs: Sciencepædagogiske lege- og læringsmiljøer	84
19.19 FRIE SKOLERS GRUNDLAG OG PÆDAGOGISKE UDVIKLING	84
19.19.1 Modul Rs: Frihedssyn og pædagogisk praksis	85
19.19.2 Modul Rs: Fortællekultur, fortælling og det narrative	86
19.20 INKLUSIONSVEJLEDER	86
19.20.1 Modul Rs: Fællesskabende pædagogik	87
19.20.2 Modul Rs: Vejledning og samarbejde i en inkluderende praksis	87
19.21 INTERKULTUREL PÆDAGOGIK	88
19.21.1 Modul Rs: Kulturbegreber og interkulturel kommunikation	89
19.21.2 Modul Rs: Pædagogik i det interkulturelle samfund	89
19.22 LOGOPÆDI	89
19.22.1 Modul Rs: Sproglige vanskeligheder	91
19.22.2 Modul Rs: Talevanskeligheder	91

19.22.3 Modul Rs: Hørevanskeligheder	91
19.22.4 Modul Rs: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi	92
19.23 MEDIER OG KOMMUNIKATION	92
19.23.1 Modul Rs: Mediepædagogik og - didaktik	93
19.23.2 Modul Rs: Mediepædagogisk håndværk	94
19.23.3 Modul Rs: Vejledning og organisatoriske læreprocesser	94
19.24 PSYKOLOGI	95
19.24.1 Modul Rs: Udviklingspsykologi	97
19.24.2 Modul Rs: Pædagogisk-psykologisk rådgivning og intervention	97
19.24.3 Modul Rs: Gruppe- og organisationspsykologi	98
19.24.4 Modul Rs: Neuropsykologi og neuropædagogik	98
19.24.5 Modul Rs: Pædagogisk psykologi	99
19.25 PÆDAGOGISK OG SOCIALPÆDAGOGISK ARBEJDE	99
19.25.1 Modul Rs: Omsorgs- og relationsarbejde i pædagogisk praksis	100
19.25.2 Modul Rs: Organisering og ledelse af pædagogiske processer	101
19.25.3 Modul Rs: Deltagelsesmuligheder i en inkluderende pædagogisk praksis	101
19.25.4 Modul Rs: Mennesker i udsatte positioner	102
19.25.5 Modul Rs: Nedsat funktionsevne, udvikling og deltagelsesmuligheder	102
19.25.6 Modul Rs: Brugerperspektiver, selvbestemmelse og ressourceorienterede tilgange	103
19.25.7 Modul Rs: Leg, kreativitet og æstetiske processer	104
19.25.8 Modul Rs: Pædagogiske miljøer, værdigrundlag og evalueringskultur	105
19.25.9 Modul Rs: Tidligt og forebyggende pædagogisk arbejde med udsathed	105
19.26 SPECIALPÆDAGOGIK	106
19.26.1 Modul Rs: Specialpædagogik i samtiden	107
19.26.2 Modul Rs: Læring, kontakt og trivsel	107
19.26.3 Modul Rs: Socialkognitive udviklingsforstyrrelser	108
19.26.4 Modul Rs: Intellektuelle funktionsnedsættelser	108
19.26.5 Modul Rs: Motoriske vanskeligheder og multiple funktionsnedsættelser	109
19.26.6 Modul Rs: Sansemæssige funktionsnedsættelser	109
19.27 SYNSPÆDAGOGIK OG SYNS(RE)HABILITERING	110
19.27.1 Modul Rs: Synsnedsættelse eller blindhed - udredning	111
19.27.2 Modul Rs: Synsnedsættelse eller blindhed - læring, rehabilitering og udvikling	112
19.27.3 Modul Rs: ADL - Almindelig Daglig Levevis. At kunne klare sig i hverdagslivet med synsnedsættelse eller blindhed	112
19.27.4 Modul Rs: O&M - Orientering og Mobility. At kunne færdes i det fysiske miljø med synsnedsættelse eller blindhed	113
19.27.5 Modul Rs: Erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse, unge og voksne	113
19.27.6 Modul Rs: Medfødt hjerneskade, syns- & funktionsnedsættelser	114
19.28 VEJLEDER I ALTERNATIVE SUPPLERENDE KOMMUNIKATIONSFORMER	114
19.28.1 Modul Rs: Komplekse kommunikationsindsatser vedrørende mennesker med funktionsnedsættelser	116
19.28.2 Modul Rs: Kommunikationskompetencer – i arbejdet med mennesker med komplekse kommunikationsbehov	116
19.28.3 Modul Rs: Vejledning og organisatoriske læreprocesser	117
19.29 UNGES OG VOKSNES LÆREPROCESSER	117
19.29.1 Modul Rs: Didaktik og læreprocesser	118
19.29.2 Modul Rs: Ungdomsliv, socialisering og identitet	118
19.29.3 Modul Rs: Voksne og livslang læring	119
19.30 FRITIDSPÆDAGOGIK	119
19.30.1 Modul Rs: Fritidspædagogisk profession	120
19.30.2 Modul Rs: Organisering af fritidspædagogiske aktiviteter	121
19.30.3 Modul Rs: Fritidspædagogisk procesfacilitering	121
19.30.4 Modul Rs: Fritidspædagogen som trivselsaktor	122
19.30.5 Modul Rs: Fritidspædagogen som brobygger	122
INDHOLDSSOMRÅDE: FAG OG LÆRING	123
19.31 ANVENDT FILM	123
19.31.1 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmfortælling	123
19.31.2 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmhåndværk	124
19.31.3 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmproduktion	124
19.32 ANVENDT SCENEKUNST	125
19.32.1 Modul Rs: Dramapædagogik	126
19.32.2 Modul Rs: Scenekunst med børn og unge	126

19.32.3 Modul Rs: Scenekunst med voksne og ældre	126
19.33 BILLEDKUNST OG ÆSTETIK	127
19.33.1 Modul Rs: Eksperimenterende billedfremstilling	128
19.33.2 Modul Rs: Billedpædagogik, didaktik og formidling	128
19.33.3 Modul Rs: Børn og unges digitale mediebrug	128
19.34 DANSK SOM ANDETSPROG	129
19.34.1 Modul RS Andetsprogsudvikling	130
19.34.2 Modul Rs: Andetsprogs-pædagogik	130
19.34.3 Modul Rs: Dansk som andetsprogsvejledning	131
19.35 HÅNDVÆRK, DESIGN OG INNOVATION	132
19.35.1 Modul Rs: Design og håndværk	132
19.35.2 Modul Rs: Kreative, innovative og entreprenante læreprocesser i håndværk og design	133
19.35.3 Modul Rs: Produkt og kultur	133
19.36 IDRÆT, KROP OG BEVÆGELSE	134
19.36.1 Modul Rs: Motorisk udvikling og kropslig læring	135
19.36.2 Modul Rs: Kroppen i professionel praksis	135
19.36.3 Modul Rs: Identitet, krop, køn og mangfoldighed	136
19.36.4 Modul Rs: Krop og bevægelse i dagtilbud	136
19.36.5 Modul Rs: Idræt i skolen	137
19.37 MUSIK	137
19.37.1 Modul Rs: Musikdidaktik og musikalsk ledelse	138
19.37.2 Modul Rs: Musikpædagogik	138
19.38 UNDERVISNING OG VEJLEDNING FOR UNGE OG VOKSNE	139
19.38.1 Modul Rs: Funktionelle matematikfærdigheder og -forståelser hos voksne	141
19.38.2 Modul Rs: Matematikvanskeligheder hos voksne	141
19.38.3 Modul Rs: Afdækning af skriftsprogsvanskeligheder på baggrund af viden om læsning og skrivning	142
19.38.4 Modul Rs: Skriftsprogsundervisning for voksne – FVU	142
19.38.5 Modul Rs: Ordblindeundervisning for voksne	143
19.38.6 Modul Rs: Læsevejledning i ungdomsuddannelserne	143
19.38.7 Modul Rs: Læse- og skriveteknologi	144
19.38.8 Modul Rs: Afdækning af engelsksproglige færdigheder	144
19.38.9 Modul Rs: FVU-engelsk	145
19.38.10 Modul Rs: Grundlæggende digitale færdigheder	145
19.38.11 Modul Rs: FVU-undervisning i digitale færdigheder for voksne	146
19.38.12 Modul Rs: FVU-start	146
19.38.13 Modul Rs: Andetsprogs-pædagogik	147
INDHOLDSOMRÅDE: ORGANISATIONSUDVIKLING	147
19.39 PROJEKTLEDELSE OG ORGANISATIONSUDVIKLING	148
19.39.1 Modul Rs: Projektledelse	148
19.39.2 Modul Rs: Ledelse af forandringsprocesser	149
19.39.3 Modul Rs: Den professionelle konsulentens forankring	150
19.39.4 Modul Rs: Konsulentarbejdets metoder	150
19.40 VEJLEDNING OG SUPERVISION	151
19.40.1 Modul Rs: Vejledningsteori og forandringsprocesser	152
19.40.2 Modul Rs: Vejledningsmetoder og -processer	152
19.40.3 Modul Rs: Kollegial vejledning	153
20 Bilag 4 Prøveallonge	153
20.1 GENERELLE BESTEMMELSER	154
20.2 PRØVEFORMER	155
20.3 SÆRLIGE FORHOLD	161

1 Indledning

Den pædagogiske diplomuddannelse er en erhvervsrettet videregående uddannelse udbudt efter følgende love og bekendtgørelser.

- Bekendtgørelse om diplomuddannelser
- Bekendtgørelse af lov om videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne
- Bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.
- Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om karakterskala ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om fleksible forløb inden for videregående uddannelser for voksne

Uddannelsen hører under det pædagogiske fagområde i bekendtgørelse om diplomuddannelser.

Studieordningen er udarbejdet i fællesskab af de institutioner, som er godkendt af uddannelsesministeriet til udbud af denne uddannelse. Studieordningen finder anvendelse for alle godkendte udbud af uddannelsen, og ændringer i studieordningen kan kun foretages i et samarbejde mellem de udbydende institutioner. Det faglige fællesudvalg for diplomuddannelser på det pædagogiske område forestår på vegne af udbyderne tilretninger i studieordningen.

Følgende uddannelsesinstitutioner er ved denne studieordnings ikrafttræden godkendt til udbud af den pædagogiske diplomuddannelse:

Københavns Professionshøjskole www.kp.dk

Professionshøjskolen Absalon www.phabsalon.dk

Professionshøjskolen UCN www.ucn.dk

UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole www.ucl.dk

VIA University College www.via.dk

UC SYD www.ucsyd.dk

Ved udarbejdelse af den fælles studieordning og væsentlige ændringer heraf tager det faglige fællesudvalg kontakt til aftagerne og øvrige interessenter samt indhenter en udtalelse fra censorledelsen, jf. eksamensbekendtgørelsen.

Studieordningen og væsentlige ændringer heraf træder i kraft ved et studieårs begyndelse og skal indeholde de nødvendige overgangsordninger.

Studieordningen har virkning fra 1. august 2026.

2 Uddannelsens formål

Formålet med den pædagogiske diplomuddannelse er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at varetage pædagogiske funktioner som at planlægge, organisere, udvikle og realisere opgaver inden for undervisning, vejledning, formidling, læring, didaktik og social inklusion samt udvikle egen praksis i relation til erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet. Desuden er formålet at kvalificere den studerende til selvstændigt at indgå i tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i såvel offentlige som private virksomheder, institutioner, forvaltninger m.v.

Formålet ligger inden for fagområdets formål, som fastsat i bekendtgørelsen om diplomuddannelser.

3 Uddannelsens varighed

Uddannelsen er normeret til 60 ECTS-point (European Credit Transfer System). Det svarer til en heltidsstuderendes arbejde i 1 år.

ECTS-point er en talmæssig angivelse for den totale arbejdsbelastning, som gennemførelsen af en uddannelse eller et modul er normeret til. I studenterårsværket er indregnet arbejdsbelastningen ved alle former for uddannelsesaktiviteter, der knytter sig til uddannelsen eller modulet, herunder skemalagt undervisning, selvstudium, projektarbejde, udarbejdelse af skriftlige opgaver, øvelser og cases, samt prøver og andre bedømmelser.

4 Uddannelsens titel

Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende betegnelsen: Diplom i Pædagogik (PD). Den engelske betegnelse er: Diploma of Education.

5 Adgangskrav

Adgang til optagelse på den pædagogiske diplomuddannelse eller enkelte moduler herfra er betinget af, at ansøgeren har gennemført en relevant adgangsgivende uddannelse mindst på niveau med en akademiuddannelse eller en relevant videregående voksenuddannelse (VVU) samt, at ansøger har mindst 2 års relevant erhvervs erfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse. Institutionen kan optage ansøgere, der ikke har gennemført en relevant adgangsgivende uddannelse som ovenfor nævnt, men som ud fra en konkret vurdering skønnes at have uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed.

Institutionen optager desuden ansøgere, der efter individuel kompetencevurdering har realkompetencer, der anerkendes som svarende til adgangsbetingelserne, jf. Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne.

6 Uddannelsens mål for læringsudbytte, struktur og indhold

Formål

Formålet er at den studerende opnår kompetencer inden for pædagogisk virksomhed til selvstændigt at varetage pædagogiske funktioner som planlægning, organisering, udvikling af opgaver inden for undervisning, vejledning, formidling, læring, didaktik og social inklusion. I tæt samspil med praksis skal den studerende udbygge sine kompetencer til at planlægge, tilrettelægge, gennemføre, evaluere og reflektere over pædagogisk virksomhed og kunne arbejde med udvikling af egen praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- håndtere komplekse problemstillinger i pædagogisk praksis

<ul style="list-style-type: none"> • udvikle pædagogisk praksis på egen hånd og i samarbejde med andre på grundlag af systematiske metoder, pædagogisk videnskab og professionens etik • indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde om pædagogiske tiltag og løsninger 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i sammenhænge mellem viden, metode og praksis inden for den pædagogiske profession og det pædagogiske fagområde • have indsigt i problemstillinger knyttet til at udvikle pædagogisk praksis med anvendelse af pædagogisk viden, systematiske metoder og professionens etik • have forståelse af dilemmaer og etiske problemstillinger i pædagogisk praksis 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder og pædagogisk teori til at identificere, undersøge og analysere pædagogiske problemstillinger • kunne vurdere pædagogisk praksis på grundlag af systematiske metoder, pædagogisk videnskab og professionens etik • kunne formidle og begrunde tiltag til udvikling af pædagogisk praksis til samarbejdspartnere og brugere

6.1 Uddannelsens struktur

Uddannelsen består af obligatoriske moduler, valgfrie moduler herunder fælles valgfrie moduler og retningsspecifikke moduler samt et afgangsprøve, der afslutter uddannelsen.

Den pædagogiske diplomuddannelse består for den enkelte studerende af valgfrie moduler, svarende til 30 ECTS-point.

Diplomuddannelse i Pædagogik med uddannelsesretning

For at opnå diplom i én uddannelsesretning skal mindst 20 ECTS-point af de valgfrie moduler bestå af retningsspecifikke moduler og afgangsprøvet skal ligge inden for uddannelsesretningens mål.

Moduler svarende til maksimalt 10 ECTS-point kan vælges fra rækken af de fælles valgfrie moduler, fra andre pædagogiske uddannelsesretninger eller fra andre diplomfagområder, medmindre andet er anført under den enkelte uddannelsesretning.

Under de enkelte uddannelsesretninger (jf. kapitel 19) er de retningsspecifikke moduler beskrevet. En uddannelsesretning består af retningsspecifikke moduler mindst svarende til 20 ECTS-point. Nogle uddannelsesretninger består af flere moduler og der kan vælges frit mellem disse. Der udstedes et diplombevis med retningsangivelse (PD i xxx).

Nedenfor er uddannelsens struktur vist i grafisk model. Modulerne kan tages i anden rækkefølge, dog skal afgangsprøvet ligge sidst:

Obligatorisk modul Pædagogisk viden og forskning (10 ECTS-point)	Obligatorisk modul Undersøgelse af pædagogisk praksis (5 ECTS-point)	Retningsspecifikt modul (10 ECTS-point)	Retningsspecifikt modul (10 ECTS-point)	Valgfrit eller Retningsspecifikt modul (2x5 eller 10 ECTS-point)
Obligatorisk modul Afgangsprøve (15 ECTS-point)				

Diplomuddannelse i Pædagogik på tværs af uddannelsesretninger

Vælger den studerende moduler fra forskellige uddannelsesretninger i et mindre omfang end 20 ECTS-point fra en enkelt uddannelsesretning, får den studerende en Diplomuddannelse i Pædagogik på tværs af uddannelsesretninger, og der udstedes et diplombevis for Diplomuddannelse i Pædagogik.

Den studerende kan vælge moduler inden for andre diplomuddannelsers fagområde, dog højst 15 ECTS-point. Institutionen vejleder om valg af disse.

Nedenfor er uddannelsens struktur vist i grafisk model. Modulerne kan tages i anden rækkefølge, dog skal afgangsprojektet ligge sidst:

Obligatorisk modul Pædagogisk viden og forskning (10 ECTS-point)	Obligatorisk modul Undersøgelse af pædagogisk praksis (5 ECTS-point)	Valgfrit eller Retnings specifikt modul (2x5 eller 10 ECTS-point)	Valgfrit eller Retnings specifikt modul (2x5 eller 10 ECTS-point)	Valgfrit eller Retnings specifikt modul (2x5 eller 10 ECTS-point)
Obligatorisk modul Afgangprojekt (15 ECTS-point)				

Obligatoriske moduler

De obligatoriske moduler; *Pædagogisk viden og forskning* og *Undersøgelse af pædagogisk praksis* er konstituerende for uddannelsen og fælles for alle pædagogiske diplomuddannelser. De har et omfang på henholdsvis 10 og 5 ECTS-point. Uddannelsens obligatoriske moduler, der er fælles for alle studerende, omfatter således i alt 15 ECTS-point ud over afgangsprojektet.

For uddybning af læringsmål og omfang af de obligatoriske moduler henvises til bilag 1.

Fælles valgfrie moduler

Uddannelsen omfatter fælles valgfrie moduler, der for den enkelte studerende kan udgøre i alt 30 ECTS-point i en Diplomuddannelse i Pædagogik på tværs af retninger. De fælles valgfrie moduler har et omfang på 5 og 10 ECTS-point og er valgfrie for alle pædagogiske diplomuddannelser.

For uddybning af læringsmål og omfang af de fælles valgfrie moduler henvises til bilag 2.

Uddannelsesretninger med tilhørende retningsspecifikke moduler

Uddannelsen omfatter 40 uddannelsesretninger, hvoraf den studerende kan vælge én. Hver uddannelsesretning er sammensat af et antal retningsspecifikke moduler, der for den enkelte studerende samlet skal omfatte moduler svarende til mindst 20 og højst 30 ECTS-point.

Den studerende kan vælge moduler uden for uddannelsesretningen i et omfang svarende til højst 10 ECTS-point. Institutionen vejleder om valg af moduler uden for uddannelsesretningen.

Retningsspecifikke moduler kan tillige vælges som valgfrie moduler af studerende, der har valgt en Diplomuddannelse i Pædagogik på tværs af uddannelsesretninger.

For uddybning af læringsmål, indhold og omfang af uddannelsesretningerne henvises til bilag 3.

Afgangsprojekt

Afgangsprojektet afslutter uddannelsen. Forudsætningen for at afslutte afgangprojektet er, at uddannelsens øvrige moduler er bestået. Efter at have bestået afgangprojektet vil den studerende modtage bevis for gennemført Diplomuddannelse i Pædagogik (PD), og såfremt betingelserne for at bestå en uddannelsesretning er opnået et bevis for gennemført diplomuddannelse i den pågældende uddannelsesretning.

7 Afgangsprojektet

Modulet Afgangsprojektet har et omfang svarende til 15 ECTS-point. Modulet afslutter uddannelsen og skal dokumentere, at uddannelsens mål for læringsudbytte er opnået.

Studerende kan udarbejde afgangprojektet alene eller i gruppe på op til tre studerende, som kan vælge at gå til prøve sammen. Hvis den skriftlige del af projektet er udarbejdet i en gruppe, kan den studerende vælge mellem at gå til den mundtlige prøve individuelt eller i gruppen.

Emne

Den studerendes arbejde med afgangprojektet tager udgangspunkt i et emne, der danner afsæt for formulering af en problemstilling. Afgangsprojektets emne skal ligge inden for det pædagogiske fagområde, som det er afgrænset af uddannelsens moduler. Den studerende skal i den skriftlige opgave begrunde, at emnet ligger inden for uddannelsens faglige område.

Hvis uddannelsen er sammensat af moduler fra én uddannelsesretning, skal emnet ligge inden for uddannelsesretningens pædagogiske fagområde.

Hvis uddannelsen er sammensat af moduler på tværs af uddannelsesretninger, skal den studerende i afgangprojektets skriftlige opgave begrunde emnets placering i det samlede fagområde, som de gennemførte moduler udgør.

Uddannelsesinstitutionen skal godkende emnet.

Problemstilling

Modulet Afgangsprojektet giver den studerende mulighed for at dokumentere sine kompetencer på baggrund af en dybdegående belysning af en fagligt relevant problemstilling. Udvalgelse, indkredsning og afgrænsning af emne og problemstilling, samt den dybdegående belysning af problemstillingen udgør en væsentlig del af den studerendes indsats på modulet.

Dokumentation af kompetencer, viden og færdigheder

Som den afsluttende prøve på den pædagogiske diplomuddannelse skal afgangprojektet dokumentere det læringsudbytte, den studerende har opnået, så det kan vurderes i forhold til de kompetence-, videns- og færdighedsmål, der er for uddannelsen.

Den studerende skal kunne indgå i udvikling af egen pædagogiske praksis og skal derfor dokumentere kompetence til at indsamle viden, anvende empiriske undersøgelser og metodiske tilgange til undersøgelse af pædagogisk praksis. Hvilke former for empiriske undersøgelser, der er relevante, vil afhænge af afgangprojektets emne og problemstilling. Empirien kan være selvfremskaffet, den kan være indsamlet ud fra foreliggende data og den kan være empiri, der foreligger i tilgængelige empiriske undersøgelser.

Praktisk produkt

Den studerende kan vælge, at afgangprojektet rummer et praktisk produkt. Produktet skal være tilgængeligt for eksaminator og censor forud for den mundtlige prøve og have et passende omfang set i forhold til bedømmelsen. Et praktisk produkt skal være knyttet til en pædagogisk praksis og skal indgå i

den pædagogisk faglige refleksion i den skriftlige opgave. Praktiske produkter kan være forskellige afhængigt af, hvad der er relevant for projektets problemstilling. Produkterne kan være i mange formater herunder digitale.

Det kan fx være produkter, som:

- den studerende har skabt, og som vedrører den studerendes egen pædagogiske praksis,
- deltagerne i den studerendes pædagogiske praksis har skabt,
- formidler indhold til samarbejdspartnere og/eller brugere,
- er skabt i en gennemført pædagogisk praksis,
- er skabt med sigte på anvendelse i en fremtidig pædagogisk praksis.

Målene med uddannelsen

Afgangsprojektet skal dokumentere den studerendes kompetence til selvstændigt at varetage pædagogiske funktioner inden for uddannelsens pædagogiske fagområde, herunder dokumentere kompetence til at udvikle egen praksis. Endvidere skal afgangsprojektet dokumentere den studerendes kompetencer til selvstændigt at indgå i tværfagligt og tværsektorielt samarbejde. Afhængigt af uddannelsens fagområde, emne og problemstilling kan det være samarbejde i forskellige typer af virksomheder, institutioner, forvaltninger mv. og såvel offentlige som private virksomheder.

Målene for Afgangsprojektets læringsudbytte vil variere alt efter de moduler, uddannelsen omfatter.

Hvis uddannelsen er sammensat af en uddannelsesretnings moduler, skal uddannelsesretningens mål for læringsudbytte danne grundlag for bedømmelsen af Afgangsprojektet.

Hvis uddannelsen er sammensat af moduler på tværs af uddannelsesretninger og fælles valgfrie moduler tages alene udgangspunkt i den pædagogiske diplomuddannelses mål for læringsudbytte (se afsnit 6).

7.1 Læringsmål for afgangsprojektet

15 ECTS-point, ekstern prøve

Formål

Afgangsprojektet afslutter den pædagogiske diplomuddannelse. Modulet skal give den studerende mulighed for at anvende de kompetencer, der er opnået gennem uddannelsesforløbet, i en sammenhængende præstation, der dokumenterer at uddannelsens mål for læringsudbytte er opnået.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- håndtere komplekse problemstillinger i pædagogisk praksis
- udvikle pædagogisk praksis på egen hånd og i samarbejde med andre på grundlag af systematiske metoder, pædagogisk videnskab og professionens etik
- indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde om pædagogiske tiltag og løsninger

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden

Færdigheder

<ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i sammenhænge mellem viden, metode og praksis indenfor den pædagogiske profession og det pædagogiske fagområde • have indsigt i problemstillinger knyttet til at udvikle pædagogisk praksis med anvendelse af pædagogisk viden, systematiske metoder og professionens etik • have forståelse af dilemmaer og etiske problemstillinger i pædagogisk praksis 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder og pædagogisk teori til at identificere, undersøge og analysere pædagogiske problemstillinger • kunne vurdere pædagogisk praksis på grundlag af systematiske metoder, pædagogisk videnskab og professionens etik • kunne formidle og begrunde tiltag til udvikling af pædagogisk praksis til samarbejdspartnere og brugere
---	--

Bedømmelsen af afgangsprøvet er individuel og sker på baggrund af en skriftlig opgave, en mundtlig prøve og evt. et praktisk produkt. Udarbejdes den skriftlige opgave i en gruppe, skal hver enkelt deltagers bidrag kunne identificeres. Hvis den skriftlige del af projektet er udarbejdet i en gruppe, kan den studerende vælge mellem at gå til den mundtlige prøve individuelt eller som gruppe.

Se nærmere om prøven Afgangsprøvet i prøveallongen sidst i studieordningen, bilag 4.

8 Uddannelsens pædagogiske tilrettelæggelse

8.1 Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisnings- og arbejdsformer fremgår af institutionernes studievejledninger for den pædagogiske diplomuddannelse.

8.2 Evaluering

Uddannelsens moduler evalueres i henhold til udbyderinstitutionernes systematik for arbejdet med kvalitetssikring- og udvikling. Evalueringerne indgår i den samlede kvalitetssikring og anvendes til løbende udvikling af uddannelsen. Evalueringer af uddannelsen behandles desuden på møder mellem udbyderne og censorformandskabet.

9 Prøver og bedømmelse

Hvert modul afsluttes med en prøve med individuel bedømmelse efter 7-trins-skalaen i karakterskalabekendtgørelsen eller *bestået/ikke bestået*. Bedømmelsesformen er 7-trins-skalaen, medmindre andet er anført under de enkelte moduler.

Følgende moduler afsluttes med eksterne prøver:

Obligatoriske moduler:

Ob. Modul 1: Pædagogisk viden og forskning

Ob. Afgangsprøvet.

Fælles valgfrie moduler:

Vfp Modul 1: Praktikvejleder til pædagoguddannelsen

Vfp Modul 2: Praktikvejleder til læreruddannelsen

Retningspecifikke moduler:

Rs. Moduler: I uddannelsesretningerne, jf. bilag 3, er det under modulets titel angivet, om modulet afsluttes med en intern eller ekstern prøve.

For prøver og eksamen gælder i øvrigt reglerne i

- Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om karakterskala ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen)

De udbydende institutioner fastsætter i fællesskab en beskrivelse af de enkelte prøveformer, deres omfang og tilrettelæggelse, som den enkelte udbyderinstitution skal lægge til grund for sin prøveafholdelse. Se studieordningens bilag 4. Andre lokale forhold vedrørende prøver fremgår af udbyderinstitutionernes eksamens- og studievejledninger.

10 Merit og realkompetencevurdering

Der kan gives merit for moduler, når den studerende har opnået tilsvarende kvalifikationer ved at bestå uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse. Afgørelsen træffes på grundlag af en konkret faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelseselementer.

Der kan søges om realkompetencevurdering efter reglerne fastsat i Bekendtgørelse af lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne. På institutionernes hjemmesider findes vejledninger til at få anerkendt realkompetencer i relation til adgangskrav, moduler samt hele uddannelsen. Klager over institutionens afgørelse om merit og anerkendelse af realkompetencer kan indbringes for Kvalifikationsnævnet.

11 Censorkorps

Den pædagogiske diplomuddannelse benytter det af ministeriet godkendte censorkorps for diplomuddannelser inden for det pædagogiske fagområde.

12 Studievejledning

Institutionen informerer og vejleder den studerende om uddannelsen.

Den skriftlige studievejledning / eksamensvejledning / studiebeskrivelse indeholder relevant information til den studerende om uddannelses- og modulforløbet, herunder læringsmål og adgang til uddannelsen og modulerne samt bestemmelser om prøver og eksamen.

13 Klager og dispensation

Klager over prøver behandles efter reglerne i bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser. Klager over øvrige forhold behandles efter reglerne i bekendtgørelse om diplomuddannelser. Alle klager indgives til institutionen, der herefter træffer afgørelse.

Der kan dispenseres fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionerne, når det er begrundet i særlige forhold.

14 Overgangsordninger

Studerende, der har gennemført et eller flere moduler efter reglerne i den tidligere studieordning for uddannelsen, kan, hvis den enkelte institutions forhold tillader det, afslutte uddannelsen efter disse tidligere regler.

Studerende, der har gennemført et eller flere moduler efter den tidligere studieordning, kan afslutte uddannelsen efter reglerne i denne studieordning. Institutionerne udarbejder i forbindelse hermed i fællesskab særlige forløb på mindre end 5 ECTS-point i tilknytning til den enkelte studerendes afgangsprøve, så det sikres, at det samlede studieforløb for den enkelte studerende udgør i alt mindst 60 ECTS-point.

15 Retsgrundlag

Studieordningens retlige grundlag er fastsat i gældende:

Bekendtgørelse om diplomuddannelser

Bekendtgørelse af lov om videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne

Bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser

Bekendtgørelse om karakterskala ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område

Bekendtgørelse om fleksible forløb inden for videregående uddannelser for voksne

Retsgrundlaget kan læses på adressen www.retsinfo.dk

16 Bilag 1 Obligatoriske moduler (Ob)

16.1 Modul Ob 1. Pædagogisk viden og forskning

10 ECTS-point, ekstern prøve

Formål

Modulet skal kvalificere den studerende til at identificere og vurdere praktiske og teoretiske vidensformer indenfor den pædagogiske profession. Det skal kvalificere den studerende til at kunne vurdere pædagogisk viden, herunder ny forskning, med henblik på udvikling af pædagogisk praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- undersøge hvordan pædagogik er begrundet i viden og værdier
- argumentere for pædagogiske tiltag på et pædagogisk viden- og værdigrundlag
- vurdere mulighederne for at gennemføre begrundede pædagogiske tiltag i praksis
- reflektere over sin professionelle position og selvforståelse indenfor den pædagogiske virksomhed

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden

- have indsigt i teorier om viden og pædagogisk videnskab
- have forståelse af samspillet mellem samfundsudviklingen og udviklingen af pædagogisk viden og praksis

Færdigheder

- kunne analysere og vurdere det videns- og værdimæssige grundlag for pædagogisk praksis
- kunne analysere den samfundsmæssige baggrund for at pædagogisk viden efterspørges konkret i tid og sted

<ul style="list-style-type: none"> • kunne reflektere over hvilken betydning pædagogisk viden og etik har for den professionelle position 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne håndtere dilemmaer i den pædagogiske praksis knyttet til etik og forholdet mellem viden og praksis
--	--

16.2 Modul Ob 2. Undersøgelse af pædagogisk praksis

5 ECTS-point, intern prøve

Formål

Modulet skal kvalificere den studerende til at undersøge og dokumentere pædagogisk praksis. Den studerende skal udvikle færdigheder til på et metodologisk reflekteret grundlag at frembringe empiriske data om pædagogisk praksis.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvikle et metodisk begrundet design for undersøgelse af pædagogisk praksis • håndtere arbejdsprocesserne i forbindelse med at gennemføre en mindre empirisk undersøgelse 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige kvantitative og kvalitative metoder til undersøgelse af pædagogisk praksis • kunne identificere og reflektere over metodiske problemstillinger, der knytter sig til undersøgelser af pædagogisk praksis 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne begrunde metodevalg i relation til undersøgelse af pædagogisk praksis

17 Bilag 2a Fælles valgfrie moduler inden for uddannelsens faglige område (Vf)

17.1 Modul Vf 1: Bæredygtighed i pædagogisk praksis

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Modulets formål er, at give den studerende kompetencer til at arbejde med bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab i pædagogiske og uddannelsesmæssige sammenhænge. Modulet skal kvalificere den studerende til at samarbejde lokalt, nationalt og globalt om at integrere bæredygtighed i pædagogisk praksis.

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker at få et videnskabeligt og praksisrettet grundlag for at implementere bæredygtighed i dagtilbud, grundskole, ungdoms- og videregående uddannelser.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • påtage sig ansvar for at implementere en helheds- og udviklingsorienteret tilgang til bæredygtig udvikling i pædagogisk praksis • håndtere planlægning, udvikling, gennemførelse og evaluering af læringsforløb, som understøtter deltagernes udvikling af dannelse og kompetencer i forhold til bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab • indgå i relevant samarbejde om lærings- og uddannelsesaktiviteter for bæredygtig udvikling på tværs af fag, sektorer og erhverv 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om begreberne bæredygtighed, bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab • have indsigt i samspillet mellem sociale, miljømæssige, socio-økonomiske samt kulturelle aspekter i bæredygtig udvikling • have viden om didaktiske arbejdsformer, der understøtter deltagernes arbejde med bæredygtighed og bæredygtig udvikling 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne vurdere eget fags eller professions rolle, mulighed og ansvar i arbejdet med bæredygtig udvikling fra et lokalt til et globalt perspektiv • kunne reflektere over, interessekonflikter og dilemmaers centrale placering i arbejdet med bæredygtig udvikling i pædagogisk og uddannelsesmæssig sammenhæng • kunne analysere, vælge og begrunde valget af pædagogisk tilgang til håndtering af konkret udfordring i pædagogisk praksis, hvor bæredygtig udvikling skal prioriteres

17.2 Modul Vf 2: Evaluering og evalueringskompetence

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er, at den studerende alene og i samarbejde med andre kan etablere og udvikle eksisterende evalueringskulturer i pædagogisk arbejde i skoler, institutioner eller andre organisationer.

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker styrkede kompetencer til at dokumentere og evaluere egen og kollegial praksis i forskellige pædagogiske kontekster og evaluere læring, udvikling og trivsel.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til</p> <ul style="list-style-type: none"> • at analysere potentialer i evalueringsresultaterne i relation til systematisk anvendelse i praksis • selvstændigt og i samarbejde med kolleger at gennemføre evalueringer og analysere resultater
--

<ul style="list-style-type: none"> • at formidle resultater af evalueringer i institutions-, skole- eller øvrige organisationskontekster 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om evalueringsteori og -metoder i et udviklings- og læringsperspektiv relateret til konkrete kontekster • have indsigt i evalueringens anvendelsesaspekter og behandling af evalueringresultater 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne vurdere og begrunde evalueringsbehov og -formål • kunne begrunde og designe evalueringsforløb i relation til læreprocesser og udviklingsprojekter i institutioner, skoler eller øvrige organisationer

17.3 Modul Vf 3: Kommunikation

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er, at den studerende opnår kompetencer til at håndtere kommunikative problemstillinger i praksis samt at reflektere over og forbedre egne kommunikative strategier og handlemuligheder. Modulet henvender sig således til studerende, der ønsker at udvikle den kommunikative praksis i samspillet med borgere og brugere, samarbejdspartnere og kolleger, samt studerende, elever og børn i deres daglige professionelle praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at <ul style="list-style-type: none"> • deltage selvstændigt i udvikling af egen professions kommunikative praksis • udvikle kommunikation og samarbejdsrelationer i og uden for eget fagområde • forholde sig kritisk reflekterende til egne kommunikative strategier 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om kommunikationsteorier og metoder • have indsigt i forskellige kommunikative strategier og handlemuligheder • kunne reflektere over kontekstens og relationens betydning for kommunikation 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende forskellige kommunikationsredskaber, herunder eksempelvis dialog, aktiv lytning og kropssprog • kunne anvende teori og metode i relation til kommunikative problemstillinger i egen praksis • kunne begrunde og udvælge relevante kommunikative strategier og handlemuligheder i egen praksis i relation til udvalgte målgrupper • kunne vurdere kontekstens og relationers betydning for kommunikationen

17.4 Modul Vf 4: Konfliktåndtering

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er at den studerende med afsæt i praksiserfaringer og med henblik på professionelle opgaver kan arbejde kontaktskabende med egne og andres konflikter og anvende processer og metoder til håndtering af konflikter.

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker at udvikle kompetencer til at håndtere og forstå konflikter i professionelle sammenhænge.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • agere som vejledende og støttende tredje part med henblik på at håndtere konflikter i professionelle sammenhænge i større eller mindre grupper • kunne indgå i samarbejde om konfliktåndterende processer på arbejdspladser med forskellige værdier, normer og traditioner • udvikle samarbejde om konstruktiv konfliktåndtering, der understøtter konfliktkulturen i professionssammenhæng på individ-, gruppe- og organisationsplan 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne forstå konflikters grundlæggende mønstre og begreber; herunder betydningen af værdier, menneskesyn • have indsigt i basal konfliktløsning, afklarende samtaler og mægling 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne vurdere og begrunde forskellige metoder i relation til grundlæggende værdier og magtforhold i konflikter • kunne anvende forskellige metoder til konfliktåndtering • kunne mestre kommunikation, der understøtter relationsdannelse og konfliktåndteringsprocesser

17.5 Modul Vf 5: Kønsreflekteret pædagogik og lige deltagelsesmuligheder

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er at den studerende:

- med afsæt i praksiserfaringer og med henblik på professionelle opgaver, kan arbejde i og udvikle en kønsreflekteret pædagogisk praksis
- kan reflektere over og forstå, hvilke kategoriserings - og differentieringsformer, som skabes gennem de institutionelle tænke- og handlemåder
- kan identificere hvilken betydning kønsidentitet har for børns, unge og voksnes udviklings- og læreprocesser samt lige deltagelsesmuligheder

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker at udvikle kompetencer til at arbejde professionelt med køn og mangfoldighed i institutionelle sammenhænge.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvikle en kønsreflekteret pædagogisk praksis, der skal indgå i understøttelse af børns og unges og voksnes sociale identitetsdannelse i mangfoldige, komplekse fællesskaber • identificere og udvikle pædagogiske miljøer, der understøtter børn, unge og voksnes mulighed for lige deltagelse i udviklings - og læreprocesser i et mangfoldighedsperspektiv med særligt fokus på køn, seksualitet og ligestilling • agere professionelt i komplekse mangfoldige, kontekster og indgå i tværprofessionelt samarbejde med henblik på at styrke det pædagogiske arbejde, der modvirker kønsstereotyper, kønsdiskriminerende aktiviteter og holdninger 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om paradigmer og perspektiver på kønsidentitet og diversitet • have indsigt i teori og metoder om individuelle, sociale, institutionelle og kulturelle faktorer strukturerende - og reproducerende betydning for identitet, køn, normer, værdier og handlemuligheder i mangfoldige fællesskaber • have viden om dilemmaer, diskurser og perspektiver på køn, seksualiteten, kulturel mangfoldighed som betydende for pædagogisk praksis • have indsigt i betydningen af kønsreflekteret praksis for børns, unges og voksnes trivsel, udvikling og lige deltagelses - og handlemuligheder 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne forstå, reflektere, analysere og vurdere problemstillinger og kompleksitet, der relaterer sig til kønsidentitet og diversitet • kunne anvende teorier og undersøgelses - og analysemetoder, der afdækker institutionelle, kulturelle og samfundsmæssige forhold, der har betydning for lige deltagelsesmuligheder og ligestilling relateret til køn, seksualitet og mangfoldighed • kunne håndtere dilemmaer og agere i relation til pædagogiske opgaver i forhold til køn og mangfoldighed, herunder kunne formidle, igangsætte, implementere, begrunde og evaluere aktiviteter og tiltag, der understøtter lige deltagelsesmuligheder

	ved anvendelse af lighedsprincipper og kønspektiver
--	---

17.6 Modul Vf 6: Mobning og sociale in- og eksklusionsprocesser

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker at få teoretisk viden om samt kompetencer til at identificere, forebygge og håndtere mobbesituationer i sociale og institutionelle sammenhænge.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • håndtere forebyggelses- og interventionsarbejde i forhold til mobning • indgå i samarbejde på tværs af aktørgrupper i forebyggelses- og interventionsarbejdet • udvikle arbejdet med mobning med henblik på at styrke etiske og moralske forholdemåder og identifikationer 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om fænomenet mobning på baggrund af forskellige teoretiske paradigmer og forståelser. • have indsigt i forskellige positioner og komplekse sociale strukturer samt konsekvenser af mobning • kunne forstå forskelle mellem konflikter, mobning osv. i relation til identifikation af de forskellige processer - samt forskellige typer af mobning og krænkelser 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne analysere komplekse sociale processer og relationer • kunne anvende, vurdere og begrunde metoder til forebyggelse af mobning og intervention i mobbesituationer • kunne vurdere metodernes etiske muligheder og begrænsninger for alle parter • kunne reflektere over mobning som et socialt og kulturelt fænomen

17.7 Modul Vf 7: Pædagogisk arbejde i relation til negativ social kontrol

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Modulets formål er, at den studerende udvikler professionel dømmekraft og pædagogiske metoder til at indgå i samarbejde om forebyggelse og intervention i forhold til negativ social kontrol, der begrænser børn og unges livsudfoldelser og selvstændige valg.

Modulet henvender sig til studerende, der ønsker at håndtere problemstillinger i relation til negativ social kontrol i skole, dag- og fritidstilbud, samt til studerende der arbejder pædagogisk i andre kontekster.

Mål for læringsudbytte**Kompetencemål**

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- håndtere udfordringer og dilemmaer, der påvirker børn og unges mulighed for lige deltagelse i udviklings- og læreprocesser i et mangfoldighedsperspektiv
- medvirke til udvikling af indsatser med henblik på forebyggelse af negativ social kontrol
- indgå i samarbejde på tværs af relevante aktørgrupper med henblik på at styrke det pædagogiske arbejde, der forebygger negativ social kontrol

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden

- have viden fra forsknings- og udviklingsarbejde om negativ social kontrol, gruppe- og familiedynamikker samt æresrelaterede sociale praksisser
- have indsigt i relevante konventioner, lovgivning, kommunale strategier og lokale indsatser vedr. forebyggelse af negativ social kontrol
- have viden om dilemmaer, diskurser og perspektiver på køn, seksualitet og kulturel mangfoldighed som har betydning for pædagogisk og didaktisk praksis

Færdigheder

- kunne anvende, vurdere og begrunde metoder til at identificere, forebygge og håndtere mistrivsel relateret til negativ social kontrol og konflikter, herunder æresrelaterede - og kulturelt betingede konflikter
- kunne indgå i forebyggende og indgribende tværprofessionelt og tværgående samarbejde med myndigheder og andre relevante aktører, samt i tillidsskabende forældresamarbejde
- kunne analysere dilemmaer, diskurser og perspektiver på køn, seksualitet og kulturel mangfoldighed som har betydning for børn og unges deltagelsesmuligheder
- kunne planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske og didaktiske aktiviteter med udgangspunkt i kønsreflekterede, interkulturelle og normkritiske tilgange

17.8 Modul Vf 8: Samarbejde med forældre og pårørende i dagtilbud, skoler og pædagogiske institutioner

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet med modulet er, at de studerende kvalificerer sig til mangfoldigt og komplekst samarbejde med forældre eller pårørende om børn, unge eller voksnes trivsel, læring, udvikling og deltagelse i relation til individ, gruppe eller institution.

Den studerende skal professionelt kunne samarbejde om hverdagslige og komplekse problemstillinger samt etiske dilemmaer med forældre eller pårørende.

Mål for læringsudbytte**Kompetencemål**

<p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå i, varetage og udvikle ligeværdigt samarbejde med forældre eller pårørende • rammesætte og tilrettelægge et forældre- eller pårørendesamarbejde i henhold til lovgivning og tiske aspekter med fokus på relevante målgruppers perspektiver og kompleksitet 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i og reflektere over politiske, samfundsmæssige og historiske perspektiver, herunder lovgivning, i forhold til forældre- og pårørendesamarbejde og offentlige institutioner • have viden om og kunne reflektere over forældre- og pårørendesamarbejdets betydning for barnets, den unges eller den voksnes trivsel, læring, udvikling og deltagelsesmuligheder • have viden om og kunne forstå mangfoldige forældre- eller pårørende perspektiver, familieformer og rollers betydning i samarbejdet • have viden om kommunikationsformer, interaktioner og relationsarbejdets betydning i samarbejdet med – og imellem forældre eller pårørende 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende og begrunde viden om politiske perspektiver og diskurser om forældre og pårørende både i det kollegiale samarbejde og i samarbejdet med forældre og pårørende • kunne analysere og vurdere samarbejde ud fra henholdsvis et fagprofessionelt og et målgruppe- og forældre- eller pårørendeperspektiv samt kunne foretage perspektivskifte – også i det kollegiale samarbejde • kunne udvikle, tilrettelægge og indgå i differentierede samskabende og inkluderende forældre- eller pårørendesamarbejder på en anerkendende, ligeværdig og tillidsskabende måde, der understøtter barnets, den unges eller den voksnes trivsel, læring, udvikling og deltagelse

17.9 Modul Vf 9: Åben skole: samarbejde på tværs

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er, at den studerende udvikler kompetencer til at samarbejde med andre professioner, institutioner og organisationer i og uden for grundskolen til at gennemføre, planlægge og evaluere åben-skole-aktiviteter.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • påtage sig ansvaret for at planlægge, gennemføre og evaluere åben-skole-projekter i et tværprofessionelt samarbejde mellem lærere, pædagoger og centrale aktører • udvikle åben-skole-aktiviteter, der rummer et samspil mellem æstetiske læreprocesser i skolen og hos den eksterne partner • reflektere over åben-skole-aktiviteter i et dannelsesperspektiv
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>

<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om metoder til planlægning, gennemførelse og evaluering af åben-skole-aktiviteter, der bidrager til opfyldelse af folkeskolens formål og mål • have indsigt i den historiske og kulturelle udvikling og samfundsmæssige begrundelser for rammerne af åben skole • have viden om muligheder og udfordringer i tværprofessionelt samarbejde inden for såvel som uden for rammerne af grundskolen • have viden om æstetiske og praksisorienterede læreprocesser og om pædagogiske og didaktiske teoris transfer mellem skolens, fritidsdelens og eksterne partners forskellige læringsrum og didaktisk praksis. 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne planlægge, gennemføre og evaluere åben-skole-aktiviteter, der bidrager til opfyldelsen af folkeskolens fag og obligatoriske emner i samarbejde med brugere og eksterne samarbejdspartners mål og interesser • kunne sætte eksempler på åben-skole-aktiviteter ind i en historisk og samfundsmæssig sammenhæng og reflektere over samme • kunne mestre åben-skole-aktiviteter i tværprofessionelt samarbejde mellem lærere, pædagoger og eksterne samarbejdspartnere • kunne mestre åben-skole-aktiviteter, der rummer et samspil mellem æstetiske og praksisorienterede læreprocesser i skolen og hos eksterne partnere.
--	---

17.10 Modul Vf 10: Praksisfaglighed i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Formål

Formålet er at understøtte de studerendes udvikling af kompetencer i at planlægge, gennemføre, analysere, vurdere og udvikle praksisfaglig undervisning med blik for individuelle og fælles læreprocesser i spændingsfeltet mellem udvikling, uddannelse og dannelse.

Modulet henvender sig til studerende, der gerne vil arbejde med praksisfaglige pædagogiske og didaktiske tilgange. Det kan både være med fokus på monofaglige og tværfaglige forløb samt i fagprofessionelle og tværprofessionelle sammenhænge.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge, gennemføre, analysere, vurdere og udvikle praksisfaglige aktiviteter og undervisningsforløb med blik for meningsfulde og samskabende læreprocesser • håndtere forskellige praksisfaglige diskurser i lyset af et udviklings-, uddannelses- og dannelsesperspektiv og kunne træffe og begrunde pædagogiske, didaktiske og organisatoriske valg med afsæt heri 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have kendskab til læreprocesser i spændingsfeltet mellem praksis og teori 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne begrunde didaktiske valg med afsæt i at koble praksis, praksisviden og teori

<ul style="list-style-type: none"> • have viden om praksisfaglige modeller og bagvedliggende pædagogiske og didaktiske teorier og tilgange • kunne reflektere over anvendelse af praksisfaglighed i både enkeltfaglige og tværfaglige sammenhænge i relation til læring, udvikling og trivsel • have indsigt i hvordan samarbejde og organisering internt som eksternt kan understøtte praksisfaglighed 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge, gennemføre, analysere og vurdere praksisfaglige undervisnings- og aktivitetsforløb • kunne integrere praksisfaglige elementer i både enkeltfaglige og tværfaglige forløb og aktiviteter i spændingsfeltet mellem uddannelse og dannelse • kunne indgå i samarbejde med kolleger og eksterne aktører om udvikling af praksisfaglig undervisning med henblik på at skabe meningsfulde deltagelsesmuligheder
--	--

18 Bilag 2 b Fælles valgfrie moduler om praktikvejledning inden for uddannelsens faglige område (Vfp)

18.1 Modul Vfp 1: Praktikvejleder til pædagoguddannelsen

10 ECTS-point, ekstern prøve, bestået/ikke bestået

Formål

Modulet svarer til den tidligere praktikvejlederuddannelse til pædagoguddannelsen.

Med afsæt i den studerendes egne erfaringer og praktikstedets praksis, arbejdes der på modulet med vejledningsfaglige, læringsteoretiske og voksendidaktiske temaer og problemstillinger, der sætter den studerende i stand til at varetage opgaven som praktikvejleder i den pædagogstuderendes praktikuddannelsesperiode.

Den, der har gennemført modulet kan anvende betegnelsen praktikvejleder.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- tilrettelægge, gennemføre, dokumentere og evaluere vejledningsforløb for pædagogstuderende
- rammesætte en reflekteret, professionel kommunikation med den pædagogstuderende om praktikperiodens faglige kompetencemål og den studerendes læringsmål for perioden
- identificere, analysere og diskutere centrale praktiske og teoretiske problemstillinger af didaktisk karakter i tilknytning til praktikken og dokumentere eget og andres arbejde med praktikvejlederopgaver i praktikuddannelsesperioden
- udvikle og understøtte praktikstedets uddannelseskultur

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i praktikstedets organisation og tilrettelæggelse af praktikperioden som uddannelseselement i pædagoguddannelsen • have viden om iagttagelses-, videns- og vurderingsformer, læringsteori og voksendidaktik, herunder deltagerforudsætninger og deltagelsesmuligheder • have indsigt i vejledningsformer og -metoder, herunder magtdimensionen i vejledningen og etiske udfordringer. 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge den studerendes praktikuddannelse for praktikperioden med afsæt i praktikstedets værdigrundlag og undersøgelse af egen praksis • kunne udvikle differentierede læringsmiljøer og fællesskaber med kobling til den studerendes læringsmål • kunne udøve differentieret vejledning med opmærksomhed på professionel kommunikation og indgå i medbedømmelse af den studerendes arbejde med de faglige kompetencemål med kobling til den studerendes dokumentation af praktikforløb
--	---

18.2 Modul Vfp 2: Praktikvejleder til læreruddannelsen

10 ECTS-point, eksternt prøve

Formål

I tilknytning til den integrerede praktik i læreruddannelsen skal de studerende tilegne sig kompetencer til at udvikle skolens uddannelseskultur herunder at understøtte kollegaers vejledningspraksis.

Herudover skal de studerende tilegne sig kompetencer til at varetage opgaven som vejleder for og bedømme af lærerstuderende i praktik.

Modulet henvender sig til lærere i grundskolen, der skal koordinere skolens praktik og vejlede kollegaer som har lærerstuderende i praktik

Den, der har gennemført modulet, kan anvende betegnelsen praktikvejleder.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvikle og understøtte skolens uddannelseskultur herunder kollegernes vejledningspraksis • støtte lærerstuderendes læring i praksis gennem undersøgelse, refleksion og evaluering af pædagogiske og didaktiske problemstillinger • vejlede og bedømme lærerstuderende i praktik i samarbejde med læreruddannelsen 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om skolens organisationskultur samt pædagogisk teori og praksis med særligt fokus på den integrerede praktik • have viden om vejledningsteori, -etik og -praksis 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge, gennemføre, evaluere og udvikle differentierede vejledningsforløb med kollegaer og lærerstuderende og i den forbindelse udvikle skolen som uddannelsessted

<ul style="list-style-type: none"> • have viden om analoge og digitale dataindsamlings- og databehandlingsmetoder og deres anvendelighed i forhold til dokumentation, analyse og diskussion af vejledning, undervisning og læring 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne vejlede og bedømme lærerstuderende med opmærksomhed på etiske aspekter, der knytter sig til vejledning og bedømmelse • kunne iagttage, undersøge og evaluere pædagogisk praksis og vejledning med anvendelse af en bred variation af dataindsamlings- og databehandlingsmetoder
--	--

18.3 Modul Vfp 3: Praktiklærer i grundskolen. Vejledning og didaktik

5 ECTS-point, intern prøve, bestået/ikke bestået

Formål

I tilknytning til den integrerede praktik i læreruddannelsen skal de studerende tilegne sig kompetencer til at varetage opgaven som meduddanner, vejleder for og bedømmer af lærerstuderende i praktik. De to praktiklærermoduler henvender sig til lærere i grundskolen, der skal have lærerstuderende i integreret praktik.

Den har gennemført begge moduler på hver 5 ECTS kan anvende betegnelsen praktiklærer.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål Det er målet, at den studerende, i rollen som meduddanner, gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til: <ul style="list-style-type: none"> • selvstændigt og i samarbejde med læreruddannere, at vejlede de lærerstuderende i den integrerede praktik med fokus på undervisning i skolens fag. 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om integreret praktik, professionsidentitet, lærerrollens dimensioner og de opgaver, der knytter sig til rollen som meduddanner • have viden om vejledning og facilitering af voksnes læreprocesser, samt hvordan de kan vejlede lærerstuderende i forhold til undervisning i skolens fag 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne samarbejde med lærerstuderende og læreruddannere om planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og praktik • kunne vejlede og bedømme lærerstuderende i praktik med fokus på den lærerstuderendes undervisningskompetence • kunne anvende fagbegreber og metoder til at rammesætte reflektive læreprocesser om pædagogisk og didaktisk udvikling i undervisningsfagene

18.4 Modul Vfp 4: Praktiklærer i grundskolen. Vejledning og skolens organisatoriske virkelighed.

5 ECTS-point, intern prøve, bestået/ikke bestået

Formål

I tilknytning til den integrerede praktik i læreruddannelsen skal de studerende tilegne sig kompetencer til at varetage opgaven som meduddanner, vejleder for og bedømmer af lærerstuderende i praktik. De to praktiklærermøder henvender sig til lærere i grundskolen, der skal have lærerstuderende i integreret praktik.

Den der har gennemført begge moduler på hver 5 ECTS kan anvende betegnelsen praktiklærer.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål Det er målet, at den studerende, i rollen som meduddanner, gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at <ul style="list-style-type: none"> • understøtte lærerstuderendes udvikling i lærerrollen og de lærerstuderendes kompetencer til at agere i skolens organisatoriske virkelighed. 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om, hvordan praktiklærere kan vejlede de lærerstuderende om skolens organisatoriske virkelighed, herunder teamsamarbejde, forældresamarbejde samt samarbejde på tværs af professioner og institutioner. • have viden om professionsidentitet, dimensioner i lærerrollen og hvordan de sammen med de lærerstuderende kan arbejde med at udvikle dem i praktikperioden 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne samarbejde med lærerstuderende om planlægning, gennemførelse og evaluering af teamsamarbejde, forældresamarbejde og tværprofessionelt samarbejde • kunne rammesætte reflektive læreprocesser om skolens organisatoriske virkelighed, professionsidentitet og dimensioner i lærerrollen • kunne vejlede og bedømme lærerstuderende i praktik med fokus på de lærerstuderendes kompetence til at agere i og reflektere over lærerrollen i skolens organisatoriske virkelighed

19 Bilag 3 Uddannelsesretninger og retningspecifikke moduler (Rs)

Uddannelsesretningerne på det pædagogiske fagområde er fordelt i 5 indholdsområder, som er fagligt i familie med hinanden og som omfatter fælles områder for censur.

UDDANNELSESRETNINGERNES 5 INDHOLDSOMRÅDER

Uddannelsesretningerne med tilhørende retningspecifikke moduler er indholdsmæssigt placeret i 5 indholdsområder:

DAGTILBUD
GRUNDSKOLEN
PÆDAGOGIK, PSYKOLOGI OG KOMMUNIKATION
FAG OG LÆRING
ORGANISATIONSUDVIKLING

INDHOLDSOMRÅDE: DAGTILBUD

Indholdsområdet består af følgende pædagogiske uddannelsesretninger:

- 19.1 Børns sprog
- 19.2 Dagtilbudspædagogik
- 19.3 Dagplejepædagogen som faglig rollemodel og vejleder
- 19.4 Kollegial og pædagogisk vejledning i dagtilbud
- 19.5 Pædagogik i feltet mellem det særlige og det almene

19.1 BØRNS SPROG

Formål

Formålet er at uddanne til at kunne arbejde med børns sprog i dagtilbud og andre pædagogiske kontekster på baggrund af indsigt i børns sproglige og kommunikative tilegnelse og udvikling. Endvidere at kunne indgå i samarbejde med forældre, kolleger og øvrige relevante samarbejdspartnere om sprogindsatser samt påtage sig vejledningsfunktioner for kolleger og forældre.

Den, der har gennemført uddannelsesretningens moduler, kan anvende betegnelsen sprogvejleder.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- rammesætte, planlægge, gennemføre, kvalificere, evaluere og videreudvikle sprogindsatser
- håndtere sprogindsatser på individ - og gruppeniveau
- indgå i samarbejdsrelationer m.h.p. udvikling af sprogindsatser
- varetage og udvikle rollen som sprogvejleder

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have viden om forskningsbaserede teorier om børns sprogtilegnelse og kommunikative udvikling • kunne reflektere over læringsmiljøets betydning for børns sprogtilegnelse og kommunikative udvikling • have indsigt i forskellige metoder til at undersøge, kvalificere og udvikle sprogindsatser • kunne reflektere over forskellige evalueringsparadigmer samt vejledningsfunktioner 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne begrunde relevante sprogindsatser rettet mod forskellige målgrupper • kunne anvende teorier, metoder og begreber til at analysere og kvalificere sprogindsatser • kunne vurdere relevans samt fordele og ulemper ved forskellige evalueringsmetoder og - tilgange • kunne varetage rollen som sprogvjleder overfor forældre og øvrige relevante samarbejdspartnere

Moduler

Modul 1: Børns sprogtilegnelse

Modul 2: Sprogpædagogik og sprogindsatser

Modul 3: Vejledning, dokumentation og samarbejde i forhold til børns sprog

19.1.1 Modul Rs: Børns sprogtilegnelse

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i kognitive, interaktionelle og sociale aspekter af børns sproglige og kommunikative tilegnelse og udvikling
- kan reflektere over forskellige læringsmiljøers betydning for børns sproglige og kommunikative tilegnelse og udvikling

Færdigheder

- kan anvende viden om sproglige forudsætninger for læsning til at understøtte planlægning af sprogindsatser.

Kompetencer

- kan anvende viden om nyere forskningsbaserede teorier om børns sprogtilegnelse og -udvikling som ramme for planlægning af sprogindsatser på individ - og gruppeniveau
- kan indgå i samarbejde og dialog om sprogindsatser for alle børn, herunder tosprogede, gennem indsigt i sprogets opbygning, herunder det danske sprog i forhold til andre sprog
- kan reflektere over tilgange og måder at evaluere børns sproglige udvikling og funktionelle kommunikative kompetencer m.h.p. at identificere og begrunde behov for indsatser

19.1.2 Modul Rs: Sprogpædagogik og sprogindsatser

10 ECTS-points, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om børns sprog
- har indsigt i og kan reflektere over børns sproglige læreprocesser på individ- og gruppeniveau

Færdigheder

- kan indgå i samarbejde med forældre og øvrige relevante samarbejdspartnere om børns sprog
- kan vurdere og reflektere over didaktiske modeller til udvikling af sproglige læringsmiljøer

Kompetencer

- kan anvende viden om børns sproglige og skriftsproglige tilegnelse og udvikling til planlægning og kvalificering af sproglige læringsmiljøer og sprogindsatser på individ- og gruppeniveau
- kan reflektere over og anvende evaluering af sprogindsatser på individ- og gruppeniveau

19.1.3 Modul Rs: Vejledning, dokumentation og samarbejde i forhold til børns sprog
10 ECTS-point, intern prøve**Læringsmål**

Den studerende

Viden

- har indsigt i teorier om vejledning, voksenlæring og pædagogiske forandringsprocesser
- har viden om forskellige typer af data og metoder til evaluering samt dokumentation af sproglig praksis

Færdigheder

- kan reflektere over videnskabsteoretiske positioner og deres betydning for dokumentationen af børns sproglige udvikling og pædagogisk praksis
- kan reflektere over og kvalificere evaluering og dokumentation af sproglig praksis

Kompetencer

- kan forestå vejledning af kolleger og forældre ift. sprogindsatser på individ - og gruppeniveau
- kan indgå i samarbejde med kolleger, forældre, ledelse og øvrige relevante samarbejdspartnere om specifikke og generelle sprogindsatser
- kan påtage sig ansvar for at kvalificere og udvikle sprogindsatser på baggrund af eksisterende praksis, dokumentation og data om børns sproglige udvikling.

19.2 DAGTILBUDSPÆDAGOGIK**Formål**

Med afsæt i almene pædagogiske teorier og den studerendes erfaringer fra dagtilbuddenes praksis har retningen til formål at styrke pædagogers kompetencer til at udvikle kvaliteten af mangfoldige og fællesskabende pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter det relationelle samspil og børns deltagelsesmuligheder i dagtilbuddenes hverdag.

Retningen kvalificerer den studerende til at anvende faglig refleksion, udøve professionel dømmekraft og tage et professionelt ansvar i udviklingen af pædagogisk praksis, herunder gennem dokumentation og evaluering, med henblik på løbende kvalitetsudvikling, der understøtter børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

For at opnå uddannelsesretningen Dagtilbudspædagogik skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidrage til at udvikle og kvalificere en inkluderende pædagogisk praksis, der styrker alle børns deltagelsesmuligheder • mestre og håndtere et professionelt ansvar og udvise professionel dømmekraft i understøttelsen af børns trivsel, udvikling, læring og dannelse i hverdagen • udvikle pædagogisk praksis, med afsæt i faglig refleksion og evaluering, der styrker kvaliteten af børns deltagelse i legende fællesskaber 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om strukturelle og processuelle forhold, der fremmer eller begrænser deltagelsesmulighederne for alle børn • have viden om dilemmaer og sammenhænge mellem hverdagens organisering, voksnes positionering og børns deltagelsesmuligheder • have viden om leg og kvalitetsudvikling med henblik på at styrke børns deltagelse i fællesskaber. 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne udvikle kvaliteten i organiseringen af hverdagens strukturer, rutiner og aktiviteter • med styrket pædagogisk dømmekraft kunne håndtere dilemmaer og positionere sig kropsligt og relationelt bevidst for at styrke børns deltagelsesmuligheder • kunne anvende dokumentations- og evalueringsmetoder til at styrke børns deltagelse i leg og fællesskaber

Moduler

Modul 1: Når hverdagen skaber deltagelse

Modul 2: Relationel pædagogisk dømmekraft

Modul 3: Børns deltagelse i legende fællesskaber

Modul 4: Kvalitetsudvikling af pædagogisk hverdagspraksis

19.2.1 Modul Rs 1: Når hverdagen skaber deltagelse

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/Ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dilemmaer og sammenhænge mellem hverdagens strukturer, rutiner og aktiviteter og børns deltagelsesmuligheder
- har indsigt i, hvordan børns perspektiver kan bidrage til at skabe mangfoldige og fællesskabende pædagogiske læringsmiljøer

Færdigheder

- kan argumentere for organiseringen af hverdagens strukturer, rutiner og aktiviteter og håndtere dertilhørende dilemmaer
- kan anvende børns perspektiver, så børnenes oplevelser bliver et aktivt grundlag for pædagogiske praksis

Kompetencer

- kan bidrage til at udvikle og kvalificere en pædagogisk praksis, der styrker børns deltagelsesmuligheder
- håndtere at skabe fællesskabende pædagogiske læringsmiljøer for mangfoldige børnegrupper

19.2.2 Modul Rs 2: Relationel pædagogisk dømmekraft

5 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om omsorg og betydningen af anerkendende og sensitive relationer mellem personale og børn for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse
- har viden om pædagogens professionelle rolle og ansvar i relationsarbejdet og i støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber

Færdigheder

- kan anvende anerkendende og sensitive samspilsformer, der tager afsæt i børns perspektiver, behov og engagement
- kan, med sin pædagogiske dømmekraft, positionere sig kropsligt og relationelt bevidst

Kompetencer

- kan tage medansvar for at udvikle et anerkendende og sensitivt relationsarbejde med afsæt i børns perspektiver, behov og engagement
- kan mestre og håndtere et professionelt ansvar for at understøtte børns trivsel, udvikling, læring og dannelse gennem relationsarbejde og støtte

19.2.3 Modul Rs 3: Børns deltagelse i legende fællesskaber

5 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om teorier om børns leg i dagtilbud og betydningen af den voksnes positionering
- har indsigt i rum og rammers betydning for børns deltagelsesmuligheder i legende fællesskaber

Færdigheder

- kan indgå i at skabe legemiljøer, der understøtter børns deltagelsesmuligheder
- kan bidrage til at udvikle kvaliteten af børns leg i dagtilbud med fokus på den voksnes positionering, de fysiske rums betydning og børns deltagelse i legende fællesskaber

Kompetencer

- kan udvikle en pædagogisk praksis, der understøtter børns deltagelsesmuligheder i legende fællesskaber med tydeligt positionerede voksne

19.2.4 Modul Rs 4: Kvalitetsudvikling af pædagogisk hverdagspraksis

5 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om strukturel og processuel kvalitet i dagtilbud
- har indsigt i dokumentations- og evalueringsmetoder til udvikling af den pædagogiske kvalitet

Færdigheder

- kan tilrettelægge en pædagogisk praksis, der fremmer udvikling af kvalitet
- kan anvende dokumentations- og evalueringsmetoder i pædagogisk hverdagspraksis

Kompetencer

- kan bidrage til at udvikle kvalitet i pædagogisk hverdagspraksis
- kan tage medansvar for at udvikle en faglig refleksions- og evalueringskultur i dagtilbuddet

19.3 DAGPLEJEPÆDAGOGEN SOM FAGLIG ROLLEMODEL OG VEJLEDER**Formål**

Formålet med uddannelsesretningen er at kvalificere dagplejepædagogen til at varetage en vejledende og fagligt ledende rolle i dagplejen gennem formidling, kollegial vejledning og facilitering af faglige udviklingsprocesser.

Uddannelsen styrker den studerendes kompetencer til at understøtte læring, refleksion og udvikling hos dagplejere, herunder dagplejere med forskellige uddannelses- og erfaringsbaggrunde. Med afsæt i praksisnær og forskningsbaseret viden opnår den studerende kompetence til at skabe meningsfulde dialoger og fælles faglig retning.

Endvidere har uddannelsen fokus på, at den studerende kan navigere i spændingsfelter mellem hverdagspraksis og styringsforståelse, herunder varetage etisk dømmekraft og bidrage til, at krav og rammer omsættes til refleksiv og udviklingsorienteret praksis i samarbejde med dagplejerne.

For at opnå uddannelsesretningen Dagplejepædagogen som faglig rollemodel og vejleder skal alle retningens moduler indgå i uddannelsen.

Mål for læringsudbytte**Kompetencemål**

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- facilitere faglige processer og vejledningsforløb, der understøtter dagplejernes læring, refleksion og udvikling i praksis
- agere som faglig rollemodel, der bidrager til en kultur præget af faglighed, samarbejde og kvalitet i dagplejen
- skabe sammenhæng mellem styringskrav og pædagogisk udvikling, så krav omsættes til meningsfuld praksis med fokus på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse

For at opnå disse kompetencer skal den studerende:

Viden

- have viden om dagplejernes faglige grundlag samt teorier om vejledning, faglig ledelse og dømmekraft
- have viden om metoder til faglig dialog, refleksion og udvikling, herunder både

Færdigheder

- kunne planlægge og facilitere faglige dialoger og vejledningsforløb, der styrker kollegial læring og fælles faglig retning
- kunne anvende differentierede vejledningsmetoder i komplekse og hverdagsnære situationer til at kvalificere

<p>målstyrede og åbne og undersøgende tilgange til læring og udvikling i praksis</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om styringsforståelser, dilemmaer og paradokser i dagplejen og hvordan data og evaluering kan understøtte kvalitetsudvikling i praksis 	<p>handlemuligheder, hvor børneperspektiver og samarbejde er i fokus</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne omsætte data og evalueringer til refleksion og udvikling i samarbejde med dagplejerne, så styringskrav bliver meningsfulde og understøtter kvalitetsudvikling • kunne formidle faglig viden og begrunde valg i praksis på en måde, der gør det muligt for dagplejere at forstå og afprøve nye perspektiver
--	--

Moduler

Modul 1: Når vejledning gør en forskel

Modul 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed

Modul 3: Dagplejepædagogens rolle i faglig udvikling

Modul 4: Styringskrav og meningsfuld praksis

19.3.1 Modul Rs 1: Når vejledning gør en forskel

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kommunikation, vejledningsteori og -metoder i dagtilbud og dagpleje, herunder hvordan vejledning baserer sig på dialog, undren og etiske overvejelser, der understøtter kollegial læring og udvikling
- har viden om læreprocesser for voksne i pædagogiske fællesskaber, herunder teorier om koblinger mellem teori og praksis, rammesætning af professionelle læreprocesser og praksisudvikling
- har viden om databaseret pædagogisk praksis, herunder hvordan børneperspektiver, daglige rutiner og dokumentation kan anvendes som afsæt for faglig og kvalificeret vejledning

Færdigheder

- kan igangsætte, anvende og variere vejledningsmetoder i dagtilbud og dagpleje, hvor konkrete situationer fra hverdagen bruges som afsæt for refleksion, analyse og udvikling
- kan facilitere faglige dialoger og udviklingsprocesser, der styrker kollegers nysgerrighed, refleksion, kommunikation og fælles forståelse af egen pædagogisk praksis
- kan iagttage og anvende data fra pædagogisk praksis til at kvalificere vejledning, skabe fælles faglig retning og understøtte kollegers professionelle dømmekraft

Kompetencer

- kan planlægge, lede og evaluere vejledningsforløb, der understøtter udviklingen af pædagogisk praksis i både dagtilbud og dagpleje, og som tager afsæt i konkrete praksisudfordringer
- kan bidrage til udviklingen af professionelle læringsfællesskaber, hvor kolleger indgår i undersøgende, refleksive og praksisnære processer, der skaber varig udvikling og kvalitet i hverdagen
- kan indgå etisk og professionelt i vejledningsrelationer, hvor kommunikationen tilpasses forskellige kollegagrupper, kontekster og opgaver, og hvor vejledningen understøtter både faglig udvikling og samarbejdskultur

19.3.2 Modul Rs 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om læring og kollegial vejledning og hvordan disse kan anvendes i dagtilbud og dagpleje til at styrke pædagogisk kvalitet
- har indsigt i gruppedynamikker, magtrelationer og konflikthåndtering, og hvordan disse påvirker samarbejde og udvikling i pædagogiske teams
- har tilegnet sig viden om etik i vejledningsrelationer, og ved hvordan det kan håndteres i praksis for at fremme kultur, fællesskab og faglig udvikling

Færdigheder

- kan anvende differentierede vejledningsmetoder, der tager højde for kollegers forskellige faglige forudsætninger og understøtter læring i åbne og komplekse processer
- kan facilitere kollegial sparring og refleksion, der styrker fælles faglighed og håndterer krydspres
- kan håndtere konflikter og skabe rammer for samarbejde, hvor faglig uenighed bruges konstruktivt til at udvikle praksis

Kompetencer

- kan vejlede kolleger i komplekse, hverdagsnære og til tider svære situationer begrænset af tid, hvor børneperspektiver er i centrum og hvor vejledningen understøtter kvaliteten i det pædagogiske arbejde.
- kan styrke faglige fællesskaber og samarbejde, der fremmer refleksion over praksis og understøtter en kultur præget af tillid og tryghed
- kan navigere i en praksis præget af politisk styring og professionel dømmekraft, med fokus på etisk ansvar i relation til børn, forældre og kolleger

19.3.3 Modul Rs 3: Dagplejepædagogens rolle i faglig udvikling

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dagplejens kontekst, rammer og faglige grundlag samt teorier om faglig ledelse og dømmekraft
- har kendskab til metoder og værktøjer til faglig dialog, refleksion og udvikling, herunder hvordan man skaber læringsrum, hvor hypoteser og afprøvning indgår

Færdigheder

- kan planlægge og facilitere faglige dialoger og udviklingsforløb, der understøtter refleksion og fælles retning i dagplejen
- kan analysere og vurdere pædagogiske problemstillinger og anvende teori og praksisnære metoder til at kvalificere handlemuligheder
- kan formidle faglig viden, der gør det muligt, sammen med dagplejerne, at finde nye perspektiver og handlemuligheder

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at facilitere og lede processer, der styrker dagplejernes faglige identitet og dømmekraft, og skabe en retning for fælles udvikling i praksis

19.3.4 Modul Rs 4: Styringskrav og meningsfuld praksis

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om styringslogikker, dilemmaer og paradokser og hvordan disse påvirker dagplejernes pædagogiske praksis
- har viden om, hvordan data og evaluering kan anvendes som redskaber til refleksion og udvikling med fokus på børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Færdigheder

- kan omsætte styringskrav, data og evalueringer til faglige dialoger, der understøtter refleksion, fælles forståelse og meningsfuld udvikling i dagplejen
- kan analysere og vurdere styringslogikker, dilemmaer og paradokser, samt kvalificere handlemuligheder, der skaber sammenhæng mellem krav, kvalitet og pædagogisk praksis
- kan facilitere faglige samtaler og udviklingsprocesser med udgangspunkt i den enkelte dagplejers viden og praksis

Kompetencer

- kan arbejde med sammenhænge mellem styringskrav og pædagogisk udvikling og facilitere dialoger, der giver mening for dagplejerne og understøtter faglig kvalitet

19.4 KOLLEGIAL OG PÆDAGOGISK VEJLEDNING I DAGTILBUD

Formål

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende kompetencer til at styrke og udvikle kollegial vejledning som en del af den pædagogiske praksis i dagtilbud. Den studerende skal kunne understøtte lærings- og udviklingsprocesser i samarbejde med ledelse og kolleger med forskellige uddannelsesbaggrunde. Fokus er på at skabe positive, refleksive og relationelt stærke vejledningsmiljøer, der fremmer tillid, dialog og gensidig læring til gavn for den generelle pædagogiske udvikling.

Med afsæt i forskningsbaseret viden og praksisviden skal den studerende kunne håndtere komplekse pædagogiske problemstillinger, der angår vejledning, formidling, samarbejde og udvikling af professionelle fællesskaber, hvor relationelle kompetencer og anerkendende kommunikation er centrale for kvaliteten i den pædagogiske praksis.

For at opnå uddannelsesretningen Kollegial og pædagogisk vejledning i dagtilbud skal alle retningens moduler indgå i uddannelsen.

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- planlægge, facilitere og evaluere kollegiale vejledningsforløb, der understøtter pædagogisk udvikling og tager afsæt i praksisnære problemstillinger
- understøtte etableringen af professionelle læringsfællesskaber, hvor kolleger indgår i undersøgende og refleksive processer, der fremmer kvalitet og fælles pædagogisk retning
- navigere i komplekse vejledningssituationer med etisk bevidsthed, hvor positioneringer og dilemmaer håndteres konstruktivt
- bidrage til udvikling af en samarbejdskultur præget af dialog og tillidsfuld kommunikation, der styrker relationelle kompetencer og kollegial læring

For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om teorier og metoder for kollegial vejledning og kommunikation, herunder dialogbaserede og etiske tilgange, der understøtter læring og udvikling • have viden om læreprocesser for professionelle i pædagogiske fællesskaber, herunder koblinger mellem teori og praksis, rammesætning og udvikling af professionelle fællesskaber. • have viden om relationelle og dynamiske processer i vejledningssituationer, herunder komplekse relationer og dilemmaer 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende og variere vejledningsmetoder, der tager afsæt i konkrete praksissituationer og understøtter refleksion, analyse og udvikling • kunne facilitere faglige dialoger og kollegial sparring, der styrker nysgerrighed, fælles faglighed og professionel dømmekraft • kunne identificere og håndtere konflikter og dynamikker, så dilemmaer bruges konstruktivt til at udvikle praksis og skabe trygge vejledningsmiljøer

Moduler

Modul 1: Når vejledning gør en forskel

Modul 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed

Modul 3: Positioner og relationer i vejledning

Modul 4: Når hjernen møder hjertet i vejledning

19.4.1 Modul Rs 1: Når vejledning gør en forskel

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kommunikation, vejledningsteori og -metoder i dagtilbud og dagpleje, herunder hvordan vejledning baserer sig på dialog, undren og etiske overvejelser, der understøtter kollegial læring og udvikling
- har viden om læreprocesser for voksne i pædagogiske fællesskaber, herunder teorier om koblinger mellem teori og praksis, rammesætning af professionelle læreprocesser og praksisudvikling
- har viden om databaseret pædagogisk praksis, herunder hvordan børneperspektiver, daglige rutiner og dokumentation kan anvendes som afsæt for faglig og kvalificeret vejledning

Færdigheder

- kan igangsætte, anvende og variere vejledningsmetoder i dagtilbud og dagpleje, hvor konkrete situationer fra hverdagen bruges som afsæt for refleksion, analyse og udvikling
- kan facilitere faglige dialoger og udviklingsprocesser, der styrker kollegers nysgerrighed, refleksion, kommunikation og fælles forståelse af egen pædagogisk praksis
- kan iagttage og anvende data fra pædagogisk praksis til at kvalificere vejledning, skabe fælles faglig retning og understøtte kollegers professionelle dømmekraft

Kompetencer

- kan planlægge, lede og evaluere vejledningsforløb, der understøtter udviklingen af pædagogisk praksis i både dagtilbud og dagpleje, og som tager afsæt i konkrete praksisudfordringer.
- kan bidrage til udviklingen af professionelle læringsfællesskaber, hvor kolleger indgår i undersøgende, reflektive og praksisnære processer, der skaber varig udvikling og kvalitet i hverdagen.
- kan indgå etisk og professionelt i vejledningsrelationer, hvor kommunikationen tilpasses forskellige kollegagrupper, kontekster og opgaver, og hvor vejledningen understøtter både faglig udvikling og samarbejdskultur

19.4.2 Modul Rs 2: Vejledning, samarbejde og fælles faglighed

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om læring og kollegial vejledning og hvordan disse kan anvendes i dagtilbud og dagpleje til at styrke pædagogisk kvalitet
- har indsigt i gruppedynamikker, magtrelationer og konflikthåndtering, og hvordan disse påvirker samarbejde og udvikling i pædagogiske teams
- har tilegnet sig viden om etik i vejledningsrelationer, og ved hvordan det kan håndteres i praksis for at fremme kultur, fællesskab og faglig udvikling

Færdigheder

- kan anvende differentierede vejledningsmetoder, der tager højde for kollegers forskellige faglige forudsætninger og understøtter læring i åbne og komplekse processer
- kan facilitere kollegial sparring og refleksion, der styrker fælles faglighed og håndterer krydspres
- kan håndtere konflikter og skabe rammer for samarbejde, hvor faglig uenighed bruges konstruktivt til at udvikle praksis

Kompetencer

- kan vejlede kolleger i komplekse, hverdagsnære og til tider svære situationer begrænset af tid, hvor børneperspektiver er i centrum og hvor vejledningen understøtter kvaliteten i det pædagogiske arbejde
- kan styrke faglige fællesskaber og samarbejde, der fremmer refleksion over praksis og understøtter en kultur præget af tillid og tryghed
- kan navigere i en praksis præget af politisk styring og professionel dømmekraft, med fokus på etisk ansvar i relation til børn, forældre og kolleger

19.4.3 Modul Rs 3: Positioner og relationer i vejledning

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dilemmaer og magtforhold i kollegiale vejledningssituationer
- har indsigt i teorier om positioneringer og konflikter

Færdigheder

- kan anvende metoder og strategier til at håndtere konflikter og reflektere over dilemmaer i dialoger

- kan identificere og analysere forskellige perspektiver i arbejdet med dilemmaer og relationer i vejledningssituationer

Kompetencer

- kan facilitere og håndtere vejledningsforløb, med bevidsthed om etik og dynamikker og anvende denne indsigt til at skabe en tryk og reflektiv vejledningssituation
- kan analysere konfliktodynamikker og positioneringer i vejledningsrelationer og kan anvende denne viden til at skabe konstruktive dialoger med henblik på praksisudvikling

19.4.4 Modul Rs 4: Når hjernen møder hjertet i vejledning

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om teorier og metoder, der knytter sig til mentale og relationelle processer i vejledningssituationer og kan med afsæt i dette reflektere ind i egne vejledningssituationer
- har viden om dynamikker mellem mennesker i vejledningsforløb og forståelse for, hvordan de understøtter forandring

Færdigheder

- kan analysere og vurdere relationelle metoder og strategier til at etablere positive udviklingssituationer, der kan styrke dialog og forandring
- kan anvende metoder til at lede vejledning, hvor dynamikker mellem mennesker håndteres med fokus på følelser og relationer

Kompetencer

- kan etablere og facilitere vejledningsforløb, hvor der arbejdes bevidst med følelser, interaktion og relationelle dynamikker for at understøtte professionel udvikling og forandring

19.5 PÆDAGOGIK I FELTET MELLEM DET SÆRLIGE OG DET ALMENE

Formål

Uddannelsesretningen styrker den studerendes kompetencer til at forstå og analysere børns deltagelsesmuligheder i dagtilbud og til at omsætte individuelle - og kontekstuelle perspektiver til inkluderende pædagogisk praksis. Uddannelsesretningens formål er samtidig at styrke pædagogers relationelle og professionelle dømmekraft i arbejdet med mangfoldige børnegrupper – med særligt fokus på, hvordan kollegialt samarbejde, forældresamarbejde og tværprofessionelt samarbejde er afgørende for inkluderende indsatser for børn i udsatte positioner i den almene pædagogiske praksis.

For at opnå uddannelsesretningen Pædagogik i feltet mellem det særlige og det almene skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at:

- kunne bidrage til at udvikle og kvalificere en inkluderende pædagogisk praksis i feltet mellem det særlige og det almene, der styrker alle børns deltagelsesmuligheder, herunder børn i udsatte positioner
- kunne samarbejde med relevante aktører om at planlægge, gennemføre og evaluere individuelle og kontekstuelle indsatser på individ-, gruppe- og organisationsniveau

<ul style="list-style-type: none"> • kunne mestre og håndtere et professionelt ansvar og udvise professionel dømmekraft i understøttelsen af børns trivsel, udvikling, læring og dannelse i hverdagen 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om forhold, der fremmer eller begrænser deltagelsesmulighederne for børn i udsatte positioner • have indsigt i betydningen af relationer, kommunikation og samarbejde - mellem børn, forældre, pædagogisk personale og tværprofessionelle aktører • have viden om dilemmaer og sammenhænge mellem hverdagens organisering og børns deltagelsesmuligheder 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne undersøge og analysere børns perspektiver og vurdere deres betingelser for deltagelse i dagtilbuddets fællesskaber • kunne anvende kommunikationsmetoder, der understøtter samarbejdet med relevante aktører om at planlægge og igangsætte fællesskabende og inkluderende indsatser • kunne begrunde og reflektere over organiseringen af hverdagen med blik for deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

Moduler

Modul 1: Når hverdagen skaber deltagelse

Modul 2: Relationel pædagogisk dømmekraft

Modul 3: Det særlige i det almene – deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

Modul 4: Samarbejde med og om børn i udsatte positioner

19.5.1 Modul Rs 1: Når hverdagen skaber deltagelse

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/Ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dilemmaer og sammenhænge mellem hverdagens strukturer, rutiner og aktiviteter og børns deltagelsesmuligheder
- har indsigt i, hvordan børns perspektiver kan bidrage til at skabe mangfoldige og fællesskabende pædagogiske læringsmiljøer

Færdigheder

- kan argumentere for organiseringen af hverdagens strukturer, rutiner og aktiviteter og håndtere dertilhørende dilemmaer
- kan anvende børns perspektiver, så børnenes oplevelser bliver et aktivt grundlag for pædagogiske praksis

Kompetencer

- kan bidrage til at udvikle og kvalificere en pædagogisk praksis, der styrker børns deltagelsesmuligheder
- kan skabe fællesskabende pædagogiske læringsmiljøer for mangfoldige børnegrupper

19.5.2 Modul Rs 2: Relationel pædagogisk dømmekraft

5 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om omsorg og betydningen af anerkendende og sensitive relationer mellem personale og børn for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse
- har viden om pædagogens professionelle rolle og ansvar i relationsarbejdet og i støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber

Færdigheder

- kan anvende anerkendende og sensitive samspilsformer, der tager afsæt i børns perspektiver, behov og engagement
- kan, med sin pædagogiske dømmekraft, positionere sig kropsligt og relationelt bevidst

Kompetencer

- kan tage medansvar for at udvikle et anerkendende og sensitivt relationsarbejde med afsæt i børns perspektiver, behov og engagement
- kan mestre og håndtere et professionelt ansvar for at understøtte børns trivsel, udvikling, læring og dannelse gennem relationsarbejde og støtte

19.5.3 Modul Rs 3: Deltagelsesmuligheder - for børn i udsatte positioner

5 ECTS-point, intern prøve, Bestået/Ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om individuelle, kontekstuelle og samfundsmæssige perspektiver på normalitet, afvigelse og børns deltagelsesmuligheder i dagtilbuddets fællesskaber
- har indsigt i forskellige teorier om børn i udsatte positioner, i mødet mellem individ og kontekst, herunder teorier om neurodiversitet og diagnoseforståelser

Færdigheder

- kan med inddragelse af børneperspektiver beskrive, analysere og vurdere børns betingelser for deltagelse i dagtilbuddets fællesskaber, med afsæt i individuelle og kontekstuelle perspektiver og metoder i feltet mellem det almene og det særlige

Kompetencemål

- kan anvende teori og praksisviden til planlægning af individuelle og kontekstuelle tiltag i feltet mellem det almene og særlige
- kan udvikle en inkluderende pædagogisk praksis med fokus på at skabe deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner i dagtilbuddets fællesskaber

19.5.4 Modul Rs 4: Samarbejde med og om børn i udsatte positioner

5 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i relevant lovgivning

- har viden om kommunikation og samarbejdsprocesser i forhold til samarbejde med forældre, kollegaer og tværprofessionelle samarbejdspartnere, der understøtter individuelle og kontekstuelle indsatser

Færdigheder

- kan planlægge og igangsætte praksisnære indsatser med afsæt i perspektiver fra kollegaer, tværprofessionelle samarbejdspartnere, forældre og børn
- kan anvende viden om kommunikations- og refleksionsmetoder i samarbejdet, så det bidrager til fælles ansvar, faglig refleksion og koordinerede indsatser omkring børn

Kompetencer

- kan facilitere og lede/indgå i indsatser i samarbejde med relevante aktører omkring børn eller grupper, der befinder sig i en udsat position
- kan i samarbejde med relevante aktører planlægge, gennemføre og evaluere indsatser på individ-, gruppe- og organisationsniveau

INDHOLDSOMRÅDE: GRUNDSKOLEN

Indholdsområdet består af følgende pædagogiske uddannelsesretninger:

- 19.6 Bevægelsesvejleder
- 19.7 Børnehaveklasseleder
- 19.8 Danskvejleder
- 19.9 Didaktisk udvikling i skolen
- 19.10 Engelskvejleder
- 19.11 Inklusionsvejleder i skolen
- 19.12 Læringsvejleder
- 19.13 Læsevejledning i grundskolen
- 19.14 Matematikvejleder
- 19.15 Naturfagsvejleder
- 19.16 Ordblindelærer i grundskolen
- 19.17 Sprogfagsvejleder

19.6 BEVÆGELSESVejleder**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende kompetencer til at udvikle, vejlede og koordinere arbejdet med skolens implementering af bevægelse i hverdagen.

For at opnå uddannelsesretningen Bevægelsesvejleder skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte**Kompetencemål**

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- udvikle og implementere en kultur hvor bevægelse tænkes sammen med skolens rammer, mål, undervisning og daglige virke

<ul style="list-style-type: none"> • igangsætte og stimulere den faglige debat, samt igangsætte udviklingsarbejder med henblik på at udvikle og styrke skolens bevægelseskultur • udøve, integrere og samarbejde om vejledning inden for inddragelse af bevægelse i skolens daglige virke og undervisning 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om læringsmålorienteret didaktik og om læringsmålstyret undervisning • have viden om den institutionelle, historiske og kulturelle betydning af idræt og bevægelse i en samfundsmæssig kontekst • have viden om sammenhænge mellem fysisk aktivitet og læring, sundhed og trivsel • have viden om kommunikation, procesledelse, vejledningsteori- og metoder 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne planlægge, gennemføre og evaluere læringsmålstyret undervisning i bevægelse • kunne vejlede og inspirere kolleger, ledelse og samarbejdspartnere i at anvende bevægelse til at fremme læring, sundhed, trivsel, inklusion og motivation hos børn, unge og voksne • kunne kombinere faglig viden med pædagogisk og didaktisk viden og i forhold hertil perspektivere praksiserfaringer • kunne beskrive, analysere og vurdere læringssituationer og formidle relevante handlemuligheder relateret til bevægelse

Moduler

Modul 1: Bevægelse og læring

Modul 2: Bevægelse, trivsel og sundhed

Modul 3: Vejledning i skolen

19.6.1 Modul Rs: Bevægelse og læring

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om evidensen bag fysisk aktivitets sammenhæng med læring og motivation
- har viden om bevægelse, idræt, læring og pædagogik i en samfundsmæssig og institutionel kontekst

Færdigheder

- kan kombinere faglig viden om bevægelse og bevægelseskvaliteter med pædagogisk og didaktisk viden
- kan beskrive, analysere og vurdere læringssituationer og formidle relevante handlemuligheder relateret til bevægelse

Kompetencer

- kan udvikle og implementere en kultur hvor bevægelse samtænkes med skolens rammer, mål, undervisning og daglige virke
- kan indgå i samarbejde om udvikling og anvendelse af rum og rammer i bevægelses- og læringsperspektiv

- kan udvikle didaktiske metoder og modeller til implementering af inkluderende arbejde med bevægelse og læring i skolen.

19.6.2 Modul Rs: Bevægelse, trivsel og sundhed

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om skolens betydning for bevægelse, trivsel og sundhed i et samfundsmæssigt perspektiv
- har viden om betydningen af fysisk aktivitet i sammenhæng med sundhed og trivsel
- har indsigt i sammenhængen mellem nationale, lokale og skolens egne mål for sundhed, bevægelse og trivsel

Færdigheder

- kan anvende og udvikle metoder og modeller til implementering af arbejdet med sundhed, bevægelse og trivsel i skolen.
- kan kombinere sundhedspædagogisk og didaktisk viden og perspektivere praksiserfaringer
- kan beskrive, analysere, vurdere og formidle relevante problemstillinger og handlemuligheder inden for sundhed, trivsel og bevægelse

Kompetencer

- kan udvikle og implementere en kultur hvor bevægelse, trivsel og sundhed er en integreret del af skolens virke
- kan indgå i samarbejde om at skabe visioner, mål, rum og rammer i et sundheds-, bevægelses- og trivselsperspektiv

19.6.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en reflektiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.7 BØRNEHAVEKLASSELEDER

Formål

Uddannelsesretningen retter sig mod pædagoger og lærere, der ønsker at efteruddanne sig til børnehaveklasseledere eller ønsker kompetenceudvikling i arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i overgangen fra dagtilbud til skole. Med afsæt i didaktisk og faglig viden skal den studerende kunne planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske forløb, hvor legen er grundlæggende. På baggrund af indsigt i rammerne for børnehaveklassen skal den studerende kunne skabe aktive, trygge og legende pædagogiske læringsmiljøer med fokus på inkluderende fællesskaber og deltagelsesmuligheder for alle børn. Endvidere er det målet, at den studerende kan indgå i samarbejde med forældre, kolleger og ressourcepersoner om børns alsidige udvikling.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske forløb i børnehaveklassen, der fremmer kreativitet, bevægelse, sproglig udvikling, matematisk opmærksomhed og grundlæggende naturvidenskabelig dannelse. • skabe undersøgelsesbaserede og legende pædagogiske læringsmiljøer med fokus på det inkluderende fællesskab og deltagelsesmuligheder for alle børn i børnehaveklassen ud fra grundlæggende viden om børns alsidige udvikling og forudsætninger for læring. • indgå i samarbejde med forældre, kollegaer og ressourcepersoner om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i deres første skoleår. 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have grundlæggende viden om børns alsidige udvikling og forudsætninger for læring. • have viden om samarbejde, didaktik, klasseledelse, relationskompetence samt læringsmiljøer i børnehaveklassen. • have viden om en sciencedidaktisk tilgang til undervisning i naturfaglige fænomener og matematisk opmærksomhed samt viden om undervisning, der fremmer sproglig udvikling hos børn. 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge pædagogiske forløb, der fremmer kreativitet, bevægelse, sproglig udvikling, matematisk opmærksomhed og grundlæggende naturvidenskabelig dannelse. • kunne rammesætte skoledage med fokus på børns alsidige udvikling i børnehaveklassen. • kunne udvikle undersøgelsesbaserede, sprogudviklende og legende læringsmiljøer, der understøtter inkluderende fællesskaber og deltagelsesmuligheder for alle børn.

<ul style="list-style-type: none"> • have viden om kreativitet, bevægelse, børns leg og legens betydning i et dannelses- og læringsperspektiv. 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne indgå i samarbejde med forældre, kollegaer og ressourcpersoner om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i deres første skoleår.
---	--

Modul 1: Sprogpedagogik og sprogindsatser

Modul 2: Leg og læring børnehaveklassen

Modul 3: Matematisk opmærksomhed og naturfaglige fænomener

19.7.1 Modul Rs: Sprogpedagogik og sprogindsatser

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i og kan reflektere over børns sproglige læreprocesser på individ- og gruppeniveau
- har viden om og kan indgå i samarbejde med forældre og øvrige relevante samarbejdspartnere om børns sprog

Færdigheder

- kan vurdere og reflektere over didaktiske modeller til udvikling af sproglige læringsmiljøer

Kompetencer

- kan anvende viden om børns sproglige og skriftsproglige tilegnelse og udvikling til planlægning og kvalificering af sproglige læringsmiljøer og sprogindsatser på individ- og gruppeniveau
- kan reflektere over og anvende evaluering af sprogindsatser på individ- og gruppeniveau

19.7.2 Modul Rs: Leg og læring i børnehaveklassen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har grundlæggende viden om børns leg, kreativitet og alsidige personlige udvikling samt indsigt i legens betydning i et dannelses- og læringsperspektiv.
- har viden om klasseledelse, fællesskabende didaktik i differentierede læringsmiljøer samt forældresamarbejde.

Færdigheder

- kan begrunde og anvende didaktisk tænkning i gennemførelsen af legende, undersøgende og alsidigt udviklende læringsforløb i børnehaveklassen.
- kan analysere og vurdere pædagogiske læringsmiljøers muligheder for at bidrage til børns leg, deltagelse, læring og trivsel.

Kompetencer

- kan ud fra et børneperspektiv samarbejde med kolleger om at styrke børns leg, læring, nysgerrighed, eksperimenteren og kreativitet.

- kan indgå i samarbejde med forældre, kolleger og skolens øvrige ressourcpersoner om at udvikle læringsmiljøer, der fremmer børns deltagelsesmuligheder.
- kan reflektere over betydningen af den professionelle indsats i samspil med rammer, rum og betingelser

19.7.3 Modul Rs: Matematisk opmærksomhed og naturfaglige fænomener

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om hvordan en sciencedidaktisk tilgang til undervisning kan understøtte børns matematiske og naturfaglige begrebsdannelse herunder viden om bæredygtighed.

Færdigheder

- kan understøtte børns begyndende fagsprog om matematik og naturfaglige fænomener ud fra hverdagssamtaler, der tager afsæt i børns perspektiv, børns spørgsmål og aktive deltagelse.
- kan indgå i samarbejde med forældre, kolleger og ressourcpersoner om udviklingen af børns matematiske opmærksomhed og viden om naturfaglige fænomener på en alderssvarende måde

Kompetencer

- kan alene og i samarbejde med kolleger planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske forløb med fokus på matematisk opmærksomhed og naturfaglige fænomener ud fra en sciencedidaktisk tilgang.
- kan tilrettelægge legende og undersøgelsesbaserede læringsmiljøer med aktiv inddragelse af hverdagfænomener, den omgivende natur samt andre eksterne læringsmiljøer

19.8 DANSKVEJLEDER

Formål

Formålet med danskvejlederuddannelsen er at kvalificere dansklæreren til at varetage igangsættende, udviklende, vejledende og koordinerende funktioner i forbindelse med skolens undervisning i dansk.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • igangsætte og understøtte faglig diskussion om danskfagets indhold og didaktik, samt implementere udviklingsarbejder med henblik på at fremme praksisudvikling inden for faget dansk • vælge og anvende metoder samt kombinere faglig viden med didaktisk viden til identifikation af, refleksion over og vurdering af problemstillinger i danskfaget • vejlede i didaktiske perspektiver vedrørende planlægning, gennemførelse og evaluering af danskundervisning i henhold til gældende styringsdokumenter, samt varetage koordinerende funktioner i forbindelse med skolens undervisning i dansk <p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>

Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • kunne reflektere over professionsrelaterede didaktiske problemstillinger i danskfaget • have indsigt i udviklingsprojekter og aktuel forskning inden for danskundervisningen • have indsigt i teorier og metoder vedrørende kollegiale læreprocesser og vejledning af kolleger • have indsigt i danskvejlederfunktionens indhold, metoder, etik og særlige udfordringer 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne vælge og anvende teorier og metoder til analyse og vurdering af forskelligartede tekster i danskundervisningen • kunne anvende viden om udviklingsprojekter og aktuel forskning til at udvikle danskundervisningen • kunne vejlede om danskfaglige læreprocesser i danskfagets fire kompetenceområder

For at opnå uddannelsesretningen Danskvejleder skal uddannelsen indeholde fagmodulerne Vejledning i skolen, Dansk sprog og literacydidaktik samt ét af de to litteraturmoduler; modul 2 eller 3.

Faglige moduler

Modul 1: Dansk sprog og literacydidaktik

Modul 2: Litteratur og litteraturdidaktik

Modul 3: Børne- og ungdomslitteratur

Modul 4: Vejledning i skolen

19.8.1 Modul Rs: Dansk sprog og literacydidaktik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sproget/tegn som system og sproget/tegn i brug, samt tegnets funktioner og betydningspotentiale
- har indsigt i forskellige teorier om tilegnelse af sproglige og semiotiske kompetencer og om sprogets/tegnets betydning for børns udvikling og læring

Færdigheder

- kan foretage en systematisk sproglig analyse og vurdering af skrift- og talesprog med relevans for danskundervisning i skolen
- kan foretage en systematisk multimodal analyse og vurdering af tekster med relevans for danskundervisningen i skolen
- kan foretage en sprogbeskrivelse af tekster spændende fra hele tekster til sprogets mindste dele ved brug af pragmatik, tekstlingvistik, semantik, syntaks, ordklasselære, morfologi og fonologi.
- kan foretage en beskrivelse af multimodale tekster spændende fra hele tekster til brugen af semiotiske ressourcer ved brug af pragmatik og semiotik
- kan analysere og vurdere elevproducerede tekster såvel mundtlige som skriftlige

Kompetencer

- kan udvikle egen praksis inden for modulets område og indgå i dialog med kolleger om vurdering af læremidler og udvikling af undervisningen i sprog

- kan vurdere og begrunde didaktiske valg og sprog- og literacydidaktiske tilgange og metoder i danskundervisningen
- kan vurdere og reflektere over literacydidaktiske perspektiver og problemstillinger, som knytter sig til elevernes tekstkompetencer herunder skriftlig og multimodal reception, produktion, mundtlighed, dansk som andetsprog og lærerens opgave som literacyvejleder

19.8.2 Modul Rs: Litteratur og litteraturdidaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om litteratur og litteraturens egenart som æstetisk artefakt
- har viden om litteraturens historiske foranderlighed og kontekstforankring
- har indsigt i forskellige litteraturteoretiske, -didaktiske og -metodiske tilgange
- har viden om forskellige genrer, perioder og forfattere i dansk og anden nordisk litteratur

Færdigheder

- kan udvælge, anvende og begrunde valg af litteratur ud fra forskellige didaktiske kriterier og forskningsresultater
- kan analysere og fortolke litteratur ud fra bevidst valgte litteraturteoretiske og -metodiske tilgange
- kan analysere og fortolke nyere og ældre litteratur ud fra centrale elementer som genre, komposition, fortæller, virkemidler og stil

Kompetencer

- kan udvikle egen praksis inden for modulets område og indgå i dialog med kollegaer om udvikling af litteraturundervisningen
- kan diskutere og håndtere fagdidaktiske problemstillinger og metoder, der lægger op til en undersøgende og udviklende litteraturundervisning herunder litteraturens egenart og legitimering

19.8.3 Modul Rs: Børne- og ungdomslitteratur

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om børne- og ungdomslitteraturens litteratur- og kulturhistorie
- har viden om forskellige børnelitterære tendenser, repræsentative forfatterskaber og genrer, herunder billedbogen som medie og æstetisk multimodal tekst
- har indsigt i børnelitteraturens egenart og relationen mellem børnelitteratur, multimodalitet og pædagogik

Færdigheder

- kan reflektere over børnelitteraturens og andre æstetiske multimodale teksters æstetik, forskellige barndomssyn og dannelsesforestillinger
- kan begrunde valg og anvendelse af børne- og ungdomslitteratur ud fra forskellige vurderingskriterier og formål fra værklæsning i litteraturundervisningen til børns selvstændige læsning og mediebrug
- kan analysere og fortolke børne- og ungdomslitteratur

Kompetencer

- kan udvikle egen praksis inden for modulets område og indgå i dialog med kollegaer om udvikling af undervisning i og formidling af børne- og ungdomslitteratur herunder multimodale æstetiske tekster
- kan vurdere og håndtere forskningsresultater i relation til det børnelitterære felt, samt reception i et litteraturpædagogisk og multimodalt perspektiv, herunder læsevaner, læselyst, mediebrug, dannelse og multimodale formidlingsformer

19.8.4 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en refleksiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.9 DIDAKTISK UDVIKLING I SKOLEN

Formål

Uddannelsesretningen retter sig mod lærere, pædagoger og ledere, der ønsker at videreudvikle deres didaktiske kernefaglighed, ved at udvikle kompetencer og forudsætninger for at analysere, begrunde, kvalificere og udvikle undervisning, der understøtter skolens aktuelle og fremtidige opgave.

Med afsæt i videnskabelige, pædagogiske og didaktiske perspektiver skal den studerende udbygge sit professionelle virke med håndtering af specifikke komplekse problemstillinger, der angår undervisning, læring, dannelse og trivsel i relation til individ, gruppe og organisation. Den studerende skal kunne planlægge, gennemføre og evaluere undervisning og facilitere læring på et avanceret niveau i forhold til aktuelle pædagogiske og didaktiske problemstillinger.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende nye perspektiver til at udvikle, gennemføre og evaluere undervisning i forhold til pædagogiske og didaktiske problemstillinger i en professionel undervisningspraksis • håndtere og indgå i kvalificerede drøftelser omkring undervisning og læring i praksis, på et begrundet og reflekteret pædagogisk didaktisk og teoretisk grundlag (fx som lærer, pædagog, pædagogisk leder, konsulent, faglig vejleder, ressourceperson, teamkoordinator, projektleder eller mellemlider i pædagogiske organisationer) • indgå i samarbejde om om håndtering af komplekse didaktiske problemstillinger, der angår undervisning, dannelse, læring og trivsel i relation til individ, gruppe eller organisation • igangsætte samarbejde om undervisnings- og udviklingsprocesser på baggrund af indsigt i pædagogisk og didaktisk viden og metode 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om pædagogisk og didaktisk teori og metode i pædagogisk sammenhæng • have indsigt i anvendelsen af nyere pædagogisk og didaktisk viden i en professionel praksis i relation til læring, udvikling og trivsel • have viden om udvikling af undervisningsmetoder 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne reflektere over og anvende pædagogisk og didaktisk viden og metoder i undervisningsammenhænge og læringsfællesskaber • udvikle og mestre undervisningsmetoder som grundlag for at styrke dannelses-, trivsels- og læreprocesser • anvende og udvikle didaktiske undervisningsdesigns i undervisningspraksis

Moduler

Modul 1: Eksperimenterende didaktik og designtænkning

Modul 2: Fællesskabende didaktik – didaktisk ledelse af klassefællesskaber

Modul 3: Vurdering og feedback med data – systematisk blik på elevens læring

Modul 4: Fagdidaktik og klasseledelse

Modul 5: Danskfagets didaktik

Modul 6: Matematikkens didaktik

Modul 7: Naturfagsdidaktik med medier

Modul 8: Udvikling af undervisning af talentfulde og højt begavede elever

19.9.1 Modul Rs: Eksperimenterende didaktik og designtænkning

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om didaktisk design og det at anvende designtænkning i forberedelse, gennemførelse og evaluering af undervisning
- har viden om innovationsprocesser, og hvordan disse kan omsættes i konkrete læringsforløb
- har viden om nyere perspektiver på dannelse, læring og kompetencer, herunder kommunikation, kreativitet, kollaboration og kritisk tænkning

Færdigheder

- kan indgå i samarbejder om pædagogik og didaktik med fokus på at skabe og afprøve nye underviserroller, didaktiske tilgange og virkemidler, herunder arbejdet med problem- og projektbaseret læring
- kan udvikle innovative forløb og læringsdesigns der gennem de anvendte læremidler, rum, aktiviteter og organisering skaber undersøgelsesbaserede og eksperimenterende læringsmuligheder for den enkelte elev (deltageren)

Kompetencer

- kan håndtere og facilitere komplekse sociale læreprocesser med henblik på at skabe nye og eksperimenterende læringsrum og undervisningsformer
- kan reflektere over de dannelsesmæssige konsekvenser af en innovativ og eksperimenterende tilgang til undervisning
- kan begrunde valg af didaktiske design ud fra læringsteori, kompetence- og læringsbehov, samt indsigt i hvilke læringsmuligheder disse valg giver for eleverne

19.9.2 Modul Rs: Fællesskabende didaktik – didaktisk ledelse af klassefællesskaber

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sammenhænge mellem elevens læreprocesser og det sociale liv i elevgruppe
- har viden om faglige, sociale og kulturelle fællesskabsdynamikker i skolen
- har viden om sammenhænge mellem relationer, kommunikation og læring

Færdigheder

- kan anvende og fagligt begrunde didaktisk design, der understøtter kollaborative læreprocesser
- kan anvende og fagligt begrunde dialogiske undervisningsformer, der understøtter læringsfremmende relationer og fælles konstruktion af viden
- kan analysere og didaktisk rammesætte elevsamarbejde, faglige elev-elev samtaler, samt respons- og feedbackformer

Kompetencer

- kan gennem didaktiske valg understøtte elev-elev relationer, der styrker elevernes læreprocesser
- kan udvikle didaktisk design til at skabe læringsfællesskaber med øgede deltagelsesmuligheder

19.9.3 Modul Rs: Vurdering og feedback med data – systematisk blik på elevens læring

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om og forståelse for et mangfoldigt databegreb i pædagogisk praksis
- har viden om evalueringsteorier og -metoder i et lærings- og progressionsperspektiv
- har viden om indsamling, analyse, vurdering og brug af data i egen undervisningspraksis

Færdigheder

- kan vurdere relevans og anvendelighed af forskellige dataindsamlingsmetoder og evalueringsdesign
- kan indgå i kollegialt samarbejde om udvikling af didaktisk design med afsæt i data

Kompetencer

- kan vurdere og omsætte data til feedback og facilitering af læreprocesser
- kan identificere potentielle handlinger på baggrund af systematisk vurdering og feedback i undervisningssammenhænge
- kan mestre at indgå i didaktiske samtaler og være medskabere af en refleksiv læringskultur

19.9.4 Modul Rs: Fagdidaktik og klasseledelse

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i faktorer, der konstituerer undervisning og klasseledelse
- har indsigt i forskellige principper for klasseledelse og erfaringer med implementering af dem
- har indsigt i samspillet mellem roller, positioneringer, kommunikationsformer, fysiske rammer, læremidler og organisationsformer inden for og omkring klassen

Færdigheder

- kan mestre en undervisningstilrettelæggelse, der tager hensyn til forskellige principper for klasseledelse og didaktiske faktorer, der konstituerer undervisningen
- kan etablere og begrunde anvendelse af kommunikationsformer i klasserummet, som understøtter opstillede undervisningsmål
- kan anvende fagdidaktiske begreber til analyse af forskning og handling i pædagogisk praksis med særligt fokus på klasseledelse

Kompetencer

- kan gennemføre, vurdere og udvikle en pædagogisk praksis, der er kendetegnet ved synlig strukturering, indholdsmæssig klarhed og tydelig klasseledelse
- kan samarbejde og sparre med kolleger om fagdidaktik og klasseledelse
- kan håndtere og indgå i kvalificerede diskussioner om uddannelse, undervisning og læring i praksis på et begrundet og reflekteret grundlag

19.9.5 Modul Rs: Danskfagets didaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i danskfagets didaktik: Læsedidaktik, mundtlighedsdidaktik, skrivedidaktik, litteraturredidaktik, sprogdidaktik og multimodaldidaktik

Færdigheder

- kan anvende viden om analytiske og reflekterede tilgange til udviklingsperspektiver i danskfaglig udvikling og forskning
- kan undersøge og identificere danskfaglige problemstillinger og formidle vidensbaserede og praksisnære handlemuligheder ud fra aktuel forsknings- og udviklingsviden om danskfagets didaktik
- kan udvikle og begrunde danskundervisning inden for danskfagets kompetenceområder (Læsning, Fremstilling, Fortolkning, Kommunikation)
- kan planlægge, gennemføre og evaluere danskfaglige forløb gennem undersøgende processer med kolleger
- kan remediere, redidaktisere og anvende læremidler i dansk kritisk og reflekteret
- kan identificere en danskfaglig progression i undervisningen og elevernes læring

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere danskundervisning ud fra reflekterede overvejelser over og begrundelser for fagsyn, dannelseperspektiver og læringssyn; herunder fagets formål, mål og indhold i et pædagogisk og fagdidaktisk udviklingsperspektiv
- kan igangsætte og facilitere samarbejde og kollegial fagdidaktisk refleksion om udvikling af danskundervisning på grundlag af læringsteori, didaktisk teori og metoder

19.9.6 Modul Rs: Matematikdidaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om fagets identitet og legitimering gennem historiske, kulturelle og samfundsmæssige begrundelser og kendskab til mulige konsekvenser som følge heraf
- har viden om læreres og elevers opfattelser af og holdninger til matematik og matematikundervisning og kendskab til disses betydning for undervisning og læring i matematik
- har viden om elevers begrebsdannelse i matematik, herunder viden om mulige begrænsende opfattelser og misopfattelser
- har viden om kompetencer knyttet til en matematiklærerfaglighed, som fremmer god undervisning i og udvikling af faget

Færdigheder

- kan analysere, vurdere og tage kritisk stilling til forskellige undervisnings- og læringssyn i faget

- kan ud fra fagets formål, mål og læseplaner forholde sig vurderende til planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af matematikundervisning
- kan forholde sig vurderende til tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af differentieret matematikundervisning, der fremmer inklusion af alle elevgrupper
- kan analysere og vurdere læremidlers rolle og funktion i undervisningen samt forholde sig til mulighederne for at remediere, redidaktisere og anvende analoge og digitale læremidler

Kompetencer

- kan på grundlag af indsigt i det fagdidaktiske forskningsfelt identificere, karakterisere, forstå og håndtere komplekse problemstillinger, fænomener og processer, som aktuelt eller potentielt indgår i undervisning og læring af matematik på grundskoleniveau
- kan indgå i samarbejde, dialog og refleksion med kollegaer, ledelse og andre ressourcepersoner om udvikling af matematikundervisning på grundlag af faglig og fagdidaktisk viden, færdigheder og kompetencer

19.9.7 Modul Rs: Naturfagsdidaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om læringsteori, didaktisk teori og naturfagsdidaktik
- har viden om aktuelle problemstillinger og forandringer i naturfagernes didaktik set i lyset af fagernes og skolens formål og den aktuelle samfundsudvikling
- har viden om metoder til professionel refleksion og samarbejde om udvikling af naturfagsundervisning

Færdigheder

- kan undersøge praksis i naturfagsundervisning med henblik på at vurdere, kvalificere og udvikle undervisningen i samarbejde med elever og kollegaer
- kan vurdere deltagernes naturfaglige læringsudbytte og på det grundlag give feedback og gennemføre undervisningsdifferentiering
- kan beskrive og didaktisk begrunde konkrete undervisningsforløb i naturfag

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere naturfagsundervisning ud fra en kritisk refleksion over begrundelser for naturfagernes formål, mål og indhold i et pædagogisk og didaktisk udviklingsperspektiv
- kan indgå i professionel refleksion med kollegaer og ledelse om udvikling af naturfagsundervisningen med sigte på elevernes læring, dannelse og trivsel
- kan indgå i og igangsætte samarbejde om udvikling af naturfagsundervisning på grundlag af læringsteori og didaktisk teori og metode

19.9.8 Modul Rs: Udvikling af undervisning af talentfulde og højt begavede elever

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om læringsmålsorienteret didaktik og om læringsmålstyret undervisning
- har indsigt i tilgange til identifikation af målgruppen talentfulde og højt begavede elever herunder begrebsafklare og reflektere over definition af målgruppen, samt formidle viden herom

Færdigheder

- kan anvende viden om undervisningsdifferentiering og træffe begrundede valg i forhold til at målsætte, planlægge, udvikle og evaluere en undervisning, der tilgodeser talentfulde og højt begavede elever.

Kompetencer

- kan medvirke til at koordinere indsatser på organisatorisk plan med henblik på tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning af elever med særlige forudsætninger
- kan indgå i dialog med kolleger om udvikling af undervisning, der tilgodeser denne elevgruppe
- kan planlægge, beskrive, gennemføre og evaluere læringsmålstyret undervisning

19.10 ENGELSKVEJLEDER**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at kvalificere den studerende til at varetage udviklende, rådgivende, koordinerende og styrende funktioner i forbindelse med skolens undervisning i engelsk. Den studerende skal gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering kunne planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske tiltag inden for engelskundervisningen med henblik på at kunne vejlede kolleger og ledelse. For at opnå uddannelsesretningen Engelskvejleder skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • vedligeholde, vejlede om og udvikle engelskfagets didaktik og evalueringskultur • igangsætte og stimulere den faglige debat samt implementere udviklingsarbejder med henblik på at styrke skolens engelskundervisning. 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have viden om sammenhængen mellem sprogtegnelsesteorier og sprogdidaktik • have viden om forskning og udvikling indenfor fremmedsprogsdidaktik og metoder • have viden om forskning og udvikling i interkulturel pædagogik 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder til at analysere, dokumentere og evaluere praksis inden for læringsmålstyret engelskundervisning og evaluering • kunne vejlede kolleger og ledelse vedrørende engelskundervisningens indhold og metoder • kunne udvikle praksis på baggrund af forsknings- og udviklingsarbejde

Moduler

Modul 1: Sprogtilegnelse og sprogundervisning

Modul 2: Engelsk som kulturteknik

Modul 3: Vejledning i skolen

19.10.1 Modul Rs: Sprogtilegnelse og sprogundervisning

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sammenhængen mellem generel videnskabsteori, sprogsyn, sproglærings syn og skiftende sprogundervisningsparadigmer

Færdigheder

- kan anvende viden om forskning og udvikling inden for sprogtilegnelsesteori til systematisk refleksion og dokumentation i arbejdet med elevcentreret målsætning og evaluering i en tidssvarende engelskundervisning
- kan analysere, begrunde og udvikle læringsbetingelser og læringsituationer i engelskundervisningen
- kan monitorere, analysere og vurdere elevsprog/intersprog samt opstille relevante differentierede mål for progression under anvendelse af viden om sproglæringsstrategier

Kompetencer

- kan indgå i samarbejds- og vejledningssituationer med engelskfaglige kolleger og påtage sig medansvar for udvikling af en tidssvarende sprogundervisningskultur
- kan analysere, vurdere og begrunde anvendelsen af forskellige former for læremidler
- kan analysere og vurdere læseplaner og uddannelsesplanlægning i et samfundsmæssigt perspektiv

19.10.2 Modul Rs: Engelsk som kulturteknik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i interkulturel didaktik og kan tilrettelægge, analysere, vurdere og udvikle undervisning i interkulturel kommunikativ kompetence
- har viden om det engelske sprogs historie og udbredelse og dets varierede former og funktioner som første- eller andetsprog, fremmedsprog, internationalt sprog samt lingua franca i en globaliseret, demokratisk kontekst

Færdigheder

- kan anvende sin viden om det engelske sprogs struktur og brug til evaluering og feedback med henblik på at fremme eleveres sproglige bevidsthed, produktion og progression
- behersker målsprog og -sprogbrug og kan udtrykke sig nuanceret med valg af passende register og syntaks i forhold til genre og kontekst

Kompetencer

- kan beskrive, analysere og fortolke tekster samt planlægge litteraturpædagogisk arbejde under hensyntagen til litteraturens kultur- og samfundsmæssige aspekter

- kan analysere og diskutere global kommunikation på målsproget og kan påtage sig ansvar for at etablere internationale kontakter samt udvikle internationalt samarbejde

19.10.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en refleksiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.11 INKLUSIONSVEJLEDER I SKOLEN

Formål

Den studerende skal i sit professionelle virke kunne vejlede i og samarbejde om at udvikle og kvalificere fællesskabende pædagogisk praksis der fremmer børns deltagelsesmuligheder på individ-, gruppe- og organisationsniveau.

Den studerende skal kunne planlægge, gennemføre og evaluere deltagelsesfremmende indsatser i samarbejde med relevante aktører i og omkring skolens praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at:

- mestre pædagogisk praksis og didaktik, der fremmer læring, trivsel og deltagelse i skolens fællesskaber gennem relevante tilgange og metoder

<ul style="list-style-type: none"> • vejlede og samarbejde om udvikling og kvalificering af fællesskabende pædagogik og didaktik der fremmer elevers deltagelsesmuligheder i skolen • facilitere og indgå i samarbejde med relevante aktører om forebyggende, foregribende og indgribende indsatser på individ-, gruppe- og organisationsniveau. 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i diversitet, normalitet og afvigelse i et nutidigt og historisk perspektiv og kan reflektere over in- og eksklusionsprocesser i fællesskaber • have viden om betingelser, der fremmer og begrænser børns deltagelsesmuligheder i fællesskaber • have viden om vejledningsprocesser i relation til udvikling og kvalificering af fællesskabende praksisser 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne undersøge og analysere individuelle og kontekstuelle betingelser for deltagelse med afsæt i empiri, herunder vurdere betydningen af pædagogik, didaktik og klasseledelse • kunne planlægge, gennemføre og evaluere almene og specialpædagogiske indsatser, der tager afsæt i børns perspektiver og fremmer deltagelse i fællesskaber • kunne reflektere over egen position, handlemuligheder og etiske dilemmaer i arbejdet som inklusionsvejleder

Moduler

Modul 1: Læring og trivsel i skolen

Modul 2: Fællesskabende pædagogik og didaktik i skolen

Modul 3: Vejledning i skolen

19.11.1 Modul Rs: Læring og trivsel i skolen

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende:

Viden

- har indsigt i relevant lovgivning på skoleområdet, herunder børns rettigheder
- har viden om diversitet, normalitet og afvigelse i fællesskaber i et nutidigt og historisk perspektiv
- har viden om og kan reflektere over sammenhænge mellem in- og eksklusionsprocesser i fællesskaber

Færdigheder

- kan undersøge, analysere og reflektere over individuelle og kontekstuelle betingelser for deltagelse i fællesskaber med fokus på inddragelse af børneperspektiver
- kan beskrive, planlægge og gennemføre individuelle og kontekstuelle, almene og specialpædagogiske indsatser, der fremmer børns deltagelse, læring og trivsel i skolen
- kan reflektere over etik og dilemmaer i samarbejdet med og om børn

Kompetencer

- mestrer en pædagogisk praksis, der fremmer alle børns deltagelse, læring og trivsel i fællesskaber ved brug af relevante tilgange og metoder

- kan indgå i et samarbejde med relevante aktører om forebyggende, foregribende og indgribende indsatser, der fremmer deltagelse, læring og trivsel på individ-, gruppe og organisationsniveau

19.11.2 Modul Rs: Fællesskabende pædagogik og didaktik i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål:

Den studerende

Viden

- har viden om sammenhænge mellem relationer, kommunikation og læring
- har indsigt i sammenhænge mellem klasseledelse, pædagogik, didaktik og elevers deltagelsesmuligheder
- har viden om og kan reflektere over faglige, sociale og kulturelle dynamikker i fællesskaber, der påvirker elevers deltagelsesmuligheder

Færdigheder

- kan anvende og fagligt begrunde didaktiske design med fokus på kollaborative, dialogiske og fællesskabende undervisnings- og samarbejdsformer
- kan undersøge, analysere og reflektere over betydningen af klasseledelse, pædagogik og didaktik for elevers deltagelsesmuligheder i fællesskaber
- kan tilrettelægge, gennemføre og vurdere fællesskabende pædagogiske og didaktiske tilgange med afsæt i børneperspektiver

Kompetencer

- kan udvikle og kvalificere læringsmiljøer og undervisningspraksisser, der bygger på fællesskabende pædagogik og didaktik, der fremmer elevernes deltagelse
- kan indgå i et samarbejde med relevante aktører om at udvikle og kvalificere klasseledelse, samt fællesskabende pædagogiske og didaktiske praksisser

19.11.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en refleksev og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.12 LÆRINGSVEJLEDER

Formål

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende kompetencer til at udvikle organisation og pædagogisk praksis i samarbejde med ledelse og kolleger.

Den studerende udvikler arbejdsmetoder, der kan skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst i det pædagogiske læringscenter og organisationen.

Med afsæt i forskningsbaseret viden og praksisviden skal den studerende kunne håndtere komplekse pædagogiske problemstillinger, der angår organisationsudvikling, læring, vejledning, formidling og udvikling af læringsmiljøer.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne indgå i samarbejder om at designe og lede komplekse pædagogiske og strategiske udviklingsopgaver samt forandringsprocesser • kunne igangsætte, gennemføre, vurdere og begrunde vejledningsopgaver i organisationen i relation til aktuelle indsatsområder på baggrund af data og et relevant vidensgrundlag 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om lære- udviklings- og forandringsprocesser i skolen • kunne reflektere over etiske dilemmaer i kommunikation og vejledningspraksis • have indsigt i anvendelse af forskningsbaseret viden i en professionel praksis i relation til undervisning, vejledning og organisationsudvikling • have viden om læringsressourcers relation til skolens læringskultur og understøttelse af udviklingsinitiativer 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne facilitere indsamling, analyse af og pædagogisk refleksion over data og evalueringsresultater i forhold til vejlednings- og udviklingsopgaver • kunne reflektere over og anvende viden og metoder om formidling, undervisning og læring i pædagogisk praksis og læringsfællesskaber • kunne facilitere læreprocesser med henblik på at skabe nye og eksperimenterende læringsrum og undervisningsformer • kunne vurdere, vælge og begrunde metoder og tilgange i relation til vejlednings- og procesledelse

Moduler

Modul 1: Læring og didaktisk design

Modul 2: Pædagogisk it og digitale læringsformer

Modul 3: Formidling, læringsmiljøer og kulturarbejde

Modul 4: Teknologiforståelse og digitale kompetencer

Modul 5: Vejledning i skolen

For at opnå uddannelsesretningen Læringsvejleder skal følgende retningsgivende moduler indgå:

1) Læring og didaktisk design og 5) Vejledning i skolen. Det valgfrie tredje modul kan vælges mellem modul 2: Pædagogisk it og digitale læringsformer, modul 3: Formidling, læringsmiljøer og kulturarbejde eller modul 4: Teknologiforståelse og digitale kompetencer

19.12.1 Modul Rs: Læring og didaktisk design

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i forskellige læringsteoretiske perspektiver og tilgange og deres betydning for tilrettelæggelse af læringsmiljøer og udvikling af viden
- Har viden om didaktisk design og designtænkning i forberedelse, gennemførelse og evaluering af undervisningen
- har viden om digitale og analoge læringsressourcers betydning for pædagogisk praksis

Færdigheder

- kan udvikle eksperimenterende læringsmiljøer og undervisningsformer, der skaber rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst
- kan analysere og vurdere analoge og digitale læremidlers potentialer i pædagogisk praksis

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om at sætte forskningsbaseret viden om undervisning og læring i spil i organisationen
- kan indgå i samarbejder om pædagogik og didaktik med fokus på at udvikle, afprøve og evaluere forskellige elev- og lærerpositioner og læringsmiljøer.

19.12.2 Modul Rs: Pædagogisk it og digitale læringsformer

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om, hvad digitale teknologier betyder for didaktik og læring
- har viden om digitale artefakters form, opbygning og betydning i omverdenen

Færdigheder

- kan vejlede kolleger i arbejdet med pædagogisk it og digitale læringsformer

- kan anvende digitale værktøjer til at differentiere undervisningen og skabe motiverende og engagerende læringsmiljøer
- mestrer metoder til digital produktion og design af læringsmiljøer, der fremmer børn og unges kreative og innovative kompetence

Kompetencer

- kan indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde om udvikling af digitalt understøttet undervisning og læring på baggrund af forskningsbaseret viden
- kan håndtere digitale teknologier og reflektere over deres anvendelse i et didaktisk og læringsteoretisk perspektiv.
- kan påtage sig ansvar for anvendelse af digitale teknologier i planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og læring

19.12.3 Modul Rs: Formidling, læringsmiljøer og kulturarbejde

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om fysiske designs af læringsmiljøer og deres betydning for pædagogisk praksis.
- har indsigt i teorier om kreative, æstetiske og undersøgende tilgange til læring og deres betydning for pædagogisk praksis.
- har viden om formidlingsteori og -metoder.

Færdigheder

- kan udvikle, begrunde og gennemføre formidlingsopgaver i organisationen, herunder kulturtilbud og litteratur.

Kompetencer

- kan indgå i samarbejder om udvikling og evaluering af læringsmiljøer, der understøtter kreative, æstetiske og undersøgende arbejdsformer.
- kan indgå i samarbejder med henblik på at udvikle fysiske og virtuelle læringsmiljøer med fokus på oplevelse, fordybelse og virkelyst.

19.12.4 Modul Rs: Teknologiforståelse og digitale kompetencer

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om computationel tankegang, herunder data, strukturering, algoritmer og modellering
- har viden om teknologiers betydning for undervisning, didaktik og læring.
- har indsigt i forskellige designmetoder og -processer.

Færdigheder

- kan designe forløb, der med udgangspunkt i designtænkning og komplekse problemstillinger arbejder med børn og unges egne designprocesser.

- kan stilladsere børn og unges egne digitale designløsninger, med henblik på at styrke deres teknologiske handleevne og computationelle tankegang.

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om udvikling, gennemførelse og evaluering af forløb der understøtter faglighederne i forbindelse med teknologiforståelse.
- kan designe forløb, der med udgangspunkt i autentiske problemstillinger arbejder med digital myndiggørelse for at skabe en kritisk, reflektiv og konstruktiv forståelse af digitale artefakters muligheder og konsekvenser for individ, fællesskab og samfund
- kan udvikle børn og unges digitale kompetencer og teknologiforståelse og i samarbejde med kolleger reflektere over deres anvendelse i et didaktisk og læringsteoretisk perspektiv.

19.12.5 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og –processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en reflektiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.13 LÆSEVEJLEDNING I GRUNDSKOLEN**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende professionelle og videnskabeligt forankrede kompetencer i at varetage læsevejlederfunktionen i grundskolen. Med afsæt i sproglig og læsefaglig viden skal den studerende gennem teoretisk refleksion selvstændigt kunne identificere, vurdere, vejlede og handle i forhold til skriftsprogsfaglige problemstillinger i praksis. På baggrund af indsigt i teorier om

læsning og skrivning, samt viden om skriftsprogstilegnelse, skriftsproglig udvikling og skriftsprogsdidaktik skal den studerende kunne imødekomme skriftsprogsfaglige behov hos forskellige elevgrupper samt give professionel vejledning om skriftsprogsundervisning til relevante målgrupper.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • formidle og kommunikere viden om læsning og skrivning til kolleger, ledelse og forældre • vejlede om skriftsprogstilegnelse, skriftsproglig udvikling og skriftsprogsundervisning fra 0. - 10. klasse • kunne identificere, afdække og vejlede i målrettede tiltag for elever med skriftsprogsvanskeligheder 0.-10. klasse • kunne forestå den løbende udvikling af handleplaner og didaktiske tiltag for skriftsprogsundervisning i dansk og andre fag 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i teori og viden om afkodning og sprogforståelse i læsning samt om vanskeligheder med læsning og skrivning • have indsigt i teori om læse-, stave- og skriveudvikling • have viden om skriftsprogsdidaktik og evalueringsformer på begynder-, mellem- og sluttrin • have viden om vejledningsteori og vejledningsmetoder 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne analysere og vurdere elevers læse-, skrive- og staveudvikling • kunne identificere og afdække skriftsproglige vanskeligheder og komme med forslag til tiltag • kunne vejlede omkring tilrettelæggelse og gennemførelse af differentieret skriftsprogsundervisning i 0.-10. klasse • kunne vejlede i formativ anvendelse af test- og evalueringsresultater

Moduler

Modul 1: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsundervisning 0.-3. klasse

Modul 2: Skriftsprogsudvikling og skriftsprogsundervisning 4.-10. klasse

Modul 3: Skriftsprogsvanskeligheder 0.-10. klasse

Den, der har gennemført de tre moduler på uddannelsesretningen (30 ECTS-point), kan anvende betegnelsen *Læsevejleder*.

For at opnå uddannelsesretningen PD, *Læsevejledning i grundskolen* skal alle uddannelsens tre moduler indgå.

19.13.1 Modul Rs: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsundervisning 0.-3. klasse

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dansk sproglære, herunder fonetik, ortografi, morfologi, syntaks og semantik, og kan anvende denne viden analytisk og didaktisk i forhold til skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning
- har viden om forudsætninger for afkodning og sprogforståelse i læsning

Færdigheder

- kan analysere og vurdere elevens skriftsprogstilegnelse og skriftsprogudvikling, herunder vejlede i formativ anvendelse af test- og evalueringsresultater

Kompetencer

- kan vejlede i tilrettelæggelse og gennemførelse af differentieret skriftsprogundervisning i 0.-3. klasse,
- kan formidle og kommunikere viden om skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning i 0. - 3. klasse til relevante målgrupper
- kan analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger inden for læseproces, skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning i 0. - 3. klasse på baggrund af indsigt i skriftsprogudvikling.

19.13.2 Modul Rs: Skriftsprogudvikling og skriftsprogundervisning 4.-10. klasse

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om skriftsprogudvikling og skriftsprogundervisning, 4. – 10. klasse, herunder teorier inden for flydende læsning og sprogforståelse i læsning
- har viden om literacy-teorier samt viden om genre, tekstlingvistik, syntaks, morfologi og ortografi
- har viden om vejledningsteori og metoder til facilitering af kollegiale læreprocesser

Færdigheder

- kan analysere og vurdere elevens skriftsprogudvikling, herunder vejlede i formativ anvendelse af test- og evalueringsresultater

Kompetencer

- kan observere, analysere og vurdere skriftsprogundervisning på mellem- og sluttrin samt vejlede relevante målgrupper om handlemuligheder
- kan analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger inden for skriftsprogudvikling og skriftsprogundervisning i 4. - 10. klasse i alle fag

19.13.3 Modul Rs: Skriftsprogsvanskeligheder 0.-10. klasse

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i metoder til afdækning og evaluering af elevers læse- og skrivefærdigheder med særligt henblik på at identificere afkodnings- og sprogforståelsesvanskeligheder
- har indsigt i forskellige læse- og skrivemetodiske tiltag med henblik på tilpasset undervisning af elever med skriftsproglige vanskeligheder, herunder i didaktisk og kompenserende anvendelse af digitale hjælpemidler

Færdigheder

- kan analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger inden for afkodningsvanskeligheder og vanskeligheder med sprogforståelse i læsning samt sammensatte sproglige vanskeligheder i læsning.

Kompetencer

- kan vejlede i tilrettelæggelse og gennemførelse af differentieret og inkluderende skriftsprogsundervisning, der tilgodeser alle elever i den almindelige undervisning
- kan vejlede relevante målgrupper i formativ anvendelse af evalueringsresultater med henblik på forebyggende, foregribende og indgribende indsatser
- kan afdække skriftsproglige vanskeligheder hos elever i hele skoleforløbet samt identificere tidlige tegn på vanskeligheder hos elever i begynderundervisningen
- kan formidle og kommunikere viden om vanskeligheder med læsning og skrivning til relevante målgrupper

19.14 MATEMATIKVEJLEDER

Formål

Matematikvejlederuddannelsen skal kvalificere matematiklærere til at varetage udviklende, rådgivende, koordinerende og styrende funktioner i forbindelse med skolens undervisning i matematik.

Den studerende skal kunne planlægge, gennemføre, evaluere og analysere undervisning og undervisningsaktiviteter inden for faget matematik med henblik på at kunne vejlede kolleger og ledelse.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • vælge og anvende metoder samt kombinere faglig viden med didaktisk viden til identifikation af, refleksion over og vurdering af problemstillinger i praksis • igangsætte og stimulere den faglige debat, samt igangsætte udviklingsarbejder • vejlede om didaktiske perspektiver i forbindelse med planlægning, gennemførelse og evaluering af matematikundervisning i henhold til gældende læseplaner • udvikle og vedligeholde en evalueringskultur for matematikfaget på skolen 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have reflekteret viden om professionsrelaterede didaktiske problemstillinger i matematikfaget • have faglig og fagdidaktisk viden samt praksiserfaringer indenfor disse områder 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne vejlede kolleger og ledelse vedrørende matematikundervisningens indhold, metoder og materialevalg • kunne vejlede kolleger og ledelse om læreprocesser og undervisning i

<ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i udviklingsprojekter og aktuel forskning inden for matematikundervisningen • have indsigt i teorier og metoder vedrørende kollegiale læreprocesser og vejledning af kolleger 	<p>matematikfaget herunder om læringsmålsstyret undervisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne udvikle skolens praksis på baggrund af fagdidaktisk forskning og udviklingsarbejde • kunne beskrive, formulere og formidle relevante problemstillinger og foreslå handlemuligheder inden for matematikundervisning og formidling • kunne identificere matematikdidaktiske problemstillinger • kunne analysere, dokumentere, vurdere og evaluere praksis
---	---

Moduler

Modul 1: Matematikfagets didaktik og praksisudvikling

Modul 2: Elever med særlige behov i matematikundervisningen

Modul 3: Vejledning i skolen

For at opnå uddannelsesretningen Matematikvejleder skal alle uddannelsesretningsspecifikke moduler indgå.

19.14.1 Modul Rs: Matematikfagets didaktik og praksisudvikling

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om digitale og analoge læremidler i matematik, herunder læremidlers muligheder og begrænsninger i forhold til indhold, arbejdsformer og læring.
- har viden om matematikfagets identitet og forskellige matematikdidaktiske retninger.
- Forstår og kan reflektere over begrebsdannelse, sprog og repræsentationers betydning for elevers læring af matematik.

Færdigheder

- kan analysere og begrunde didaktiske valg i relation til planlægning, gennemførelse og evaluering af matematikundervisning.
- kan udarbejde begrundede forslag til udvikling af matematikundervisningens praksis med afsæt i observationer, data eller fagdidaktisk teori.
- kan vejlede, inspirere og stilladsere kolleger og ledelse i refleksioner om matematiklæring og -undervisning.

Kompetencer

- kan vurdere og tage kritisk stilling til forskellige undervisnings- og læringssyn i matematik med afsæt i fagets gældende formål, mål og læreplaner.
- kan på grundlag af indsigt i fagdidaktisk teori og viden om praksis identificere, karakterisere, forstå og håndtere komplekse problemstillinger, der vedrører matematikundervisning og læring af matematik i grundskolen.
- kan indgå i professionelt udviklings- og samarbejde, dialog og refleksion med kollegaer, ledelse og andre ressourcepersoner om udvikling af matematikundervisning på grundlag af matematikdidaktisk og praksisnær viden.

19.14.2 Modul Rs: Elever med særlige behov i matematikundervisningen

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden og kan kende adfærdsbeskrivelser, definitioner, diagnoser og årsager, der ligger til grund for en kategorisering af elever som havende særlige behov i matematikundervisningen
- har viden om tidlig indsats i matematikundervisningen

Færdigheder

- kan anvende observationer, interview, spørgeskemaer og test til kortlægning af forudsætninger og potentialer hos elever med særlige behov i matematikundervisningen

Kompetencer

- kan træffe, begrunde og vurdere pædagogiske og didaktiske valg på baggrund af indsigt i teorier og nyere forskning om læring hos og undervisning af elever med særlige behov i matematikundervisningen
- kan planlægge, gennemføre og evaluere differentieret matematikundervisning, der fremmer inklusion af elever med særlige behov samt udvælge relevante hjælpemidler på baggrund af konkrete behov
- kan vejlede om og angive pædagogiske og didaktiske undervisningstiltag til elever med særlige behov i matematikundervisningen i både klasseundervisningen og specialundervisningen
- kan informere og rådgive kolleger, skoleledelse og andre personer herunder forældre, der har betydning for udviklingen af undervisningstilbud til elever med særlige behov i matematikundervisningen

19.14.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en reflekativ og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.15 NATURFAGSVEJLEDER**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at kvalificere den studerende naturfagslærer til at varetage koordinerende, rådgivende, styrende og udviklende funktioner i forbindelse med skolens undervisning i alle naturfag.

Naturfagsvejlederen skal, i samarbejde med kolleger og ledelse, kunne planlægge, gennemføre og evaluere undervisning, læringsaktiviteter og pædagogisk udvikling på en sådan måde, at kollegers undervisningskompetence udvikles til gavn for eleverne, deres læringsudbytte og almene dannelse.

For at opnå uddannelsesretningen Naturfagsvejleder skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • kunne initiere og vedligeholde skolebaserede naturfaglige udviklingsprojekter sammen med ledelse og kolleger med henblik på at udvikle skolens naturfaglige kultur • påtage sig ansvar for og være initiativtager til at skabe naturfaglige fælles aktiviteter og udvikling af skolens naturfaglige undervisning samt elevernes naturfaglige kompetencer • kunne anvende forskellige vejlednings- og samarbejdsformer i arbejdet med kollegiale teams 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • opnå viden om hvorledes lærere og lærerteams kan medvirke til at udvikle skolens naturfaglige kultur • opnå viden om lærerprofessionelle vidensbaser og emnespecifik professionel viden • have viden om vejlednings- og samarbejdsformer til brug i samarbejdet med ledelse, kollegiateams og individuelle kolleger. • have indsigt i didaktiske begrundelser for konstruktion af 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende forskningsviden i samarbejdet med kolleger og ledelse med henblik på udvikling af skolens naturfaglige kultur • kunne begrunde skolebaserede udviklingstiltag med baggrund i forskningsviden og emnespecifik professionel viden • kunne anvende observationer, dokumentationer og refleksioner over undervisning i samarbejdet med kolleger, når der arbejdes med at

undervisningsplaner, undervisnings- og evalueringsformer	udvikle naturfagsundervisning og relatere det til naturfagsdidaktisk forsknings- og udviklingsarbejde
--	---

Moduler

Modul 1: Skolens naturfaglige kultur

Modul 2: Naturfagenes sammenhæng og indhold

Modul 3: Vejledning i skolen

19.15.1 Modul Rs: Skolens naturfaglige kultur

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i undervisningsfaglighed og lærerprofessionel viden og kompetencer i det naturfaglige lærerkollegium som udgangspunkt for kompetenceudvikling internt og eksternt
- har viden om fagdidaktisk forskning, lærerprofessionelle vidensbaser og emnespecifik professionel viden.

Færdigheder

- kan lede udvikling af undervisning og løfte undervisningsfaglighed
- kan vejlede ledere og kollegiale teams i forbindelse med pædagogisk og didaktisk udvikling med henblik på at udvikle skolens naturfaglige kultur.
- kan initiere, udvikle og vedligeholde professionelle læringsfællesskaber

Kompetencer

- kan initiere og vedligeholde skolebaserede naturfaglige udviklingsprojekter sammen med ledelse og kolleger med henblik på at udvikle skolens naturfaglige kultur
- kan indgå i samarbejde og vejlede om at udvikle motiverende og lærerig undervisning, hvor der trækkes på lærerprofessionelle vidensbaser og emnespecifik professionel viden

19.15.2 Modul Rs: Naturfagenes sammenhæng og indhold

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om og kan sammen med kolleger reflektere over hvorledes de naturfaglige delkompetencer kan udfoldes i undervisningen
- har indsigt i og kan sammen med kolleger reflektere over hvorledes viden om børns og elevers udvikling af blandt andet tænkning og begreber samt kognitive taksonomier kan medtænkes i undervisningen fx i arbejdet med at skabe sammenhæng, kontinuitet og progression i undervisningen

Færdigheder

- kan i samarbejdet med kolleger vurdere og begrunde hvorledes der kan opbygges en kompetencebaseret undervisning og anvende dette til at udvikle konkret undervisning på skolen
- kan i samarbejde med kollegeteams analysere og vurdere undervisning, læremidler, inklusiv digitale, og artefakter for at kunne udvikle undervisningen mod en mere kompetencemålsat undervisning, hvor der skabes grundlag for tværfaglige projektbaserede undervisningsforløb.

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for og være initiativtager til naturfagligt samarbejde på langs og tværs af skolens fagrække og udvikling af skolens naturfaglige undervisning, fx kontakt til eksterne læringsmiljøer
- kan på et fagdidaktisk grundlag inspirere og vejlede kolleger og ledelse i forbindelse med arbejdet for at skabe sammenhænge, progression og kontinuitet i naturfagsundervisningen på de forskellige klassetrin på skolen, og sikre progression og sammenhæng fra førskolen til indskolingen og siden fra udskolingen til ungdomsuddannelserne
- kan sammen med kolleger begrunde og vurdere naturfags-didaktikker og analysere og vurdere begrundelser for det praktiske, innovative og eksperimenterende arbejde i naturfagene
- kan vurdere og perspektivere undervisning for bæredygtig udvikling sammen med kolleger og ledelse
- kan i samarbejde med kolleger trække på viden om og udvikle undervisning der inkluderer og udfordrer alle elever

19.15.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og -processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.
- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategi og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en refleksiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

19.16 ORDBLINDELÆRER I GRUNDSKOLEN

Formål

Retningens formål er at kvalificere den studerende til med afsæt i forskningsbaseret viden om læsning, skrivning og ordblindhed at kunne virke som ressourcelærer i alle fag.

Retningen henvender sig til grundskolelærere, der ønsker at udvikle kompetencer til at varetage undervisning af børn og unge med ordblindhed og usikker fonologisk kodning i grundskolens 0.-10. klasse.

For at opnå uddannelsesretningen Ordblindelærer i grundskolen skal alle uddannelsens retningspecifikke moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • fremme læse- og skrivekompetencer og et inkluderende læringsmiljø for børn i risiko for ordblindhed, børn og unge med ordblindhed og usikker fonologisk kodning i samarbejde med forældre, læsevejleder, kolleger og ledelse • afdække risiko for ordblindhed, usikker fonologisk kodning og ordblindhed og relaterede vanskeligheder selvstændigt og i samarbejde med læsevejleder og andre ressourcepersoner • formidle teori og praksisviden om ordblindhed, usikker fonologisk kodning og inkluderende læringsmiljøer til børn, unge, forældre og kolleger 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om ordblindhed, usikker fonologisk kodning herunder årsager og følgevirkninger • have viden om skriftsprogets indretning, læse- og skriveudvikling, læse- og skriveteknologi og didaktik i inkluderende læringsmiljøer • have viden om formidling, samarbejdsformer og praksisudvikling 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne afdække risiko for ordblindhed, ordblindhed og følgevirkninger selvstændigt og i samarbejde med læsevejleder og andre ressourcepersoner • kunne planlægge, gennemføre og evaluere skriftsproglige indsatser for målgruppen herunder udvikle didaktik, der inddrager læse- og skriveteknologi • kunne formidle viden og tiltag, der fremmer et inkluderende og skriftsprogsudviklende læringsmiljø til forældre, kolleger og ledelse

Moduler

Modul 1: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning 0.-3. klasse

Modul 2: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi

Modul 3: Læse- og skriveteknologi

19.16.1 Modul Rs: Skriftsprogstilegnelse og skriftsprogundervisning 0.-3. klasse

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om dansk sproglære, herunder fonetik, ortografi, morfologi, syntaks og semantik, og kan anvende denne viden analytisk og didaktisk i forhold til skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsundervisning
- har viden om forudsætninger for afkodning og sprogforståelse i læsning

Færdigheder

- kan analysere og vurdere elevens skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsudvikling, herunder vejlede i formativ anvendelse af test- og evalueringsresultater

Kompetencer

- kan vejlede i tilrettelæggelse og gennemførelse af differentieret skriftsprogsundervisning i 0.-3. klasse,
- kan formidle og kommunikere viden om skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsundervisning i 0. - 3. klasse til relevante målgrupper
- kan analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger inden for læseproces, skriftsprogstilegnelse og skriftsprogsundervisning i 0. - 3. klasse på baggrund af indsigt i skriftsprogsudvikling

19.16.2 Modul Rs: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sproglige forudsætninger af betydning for børn og unge med eller i risiko for dysleksi samt væsentlige årsager og følgevirkninger
- har viden om læse- og skriveudvikling, herunder årsager og følgevirkninger af skriftsproglige vanskeligheder samt læse- og skrivedidaktik i inkluderende læringsmiljøer
- har kendskab til relevant lovgivning i forhold til målgruppen af børn og unge med læse- og skrivevanskeligheder

Færdigheder

- kan selvstændigt og i samarbejde med forældre, ressourcepersoner og andre fagprofessionelle iværksætte forebyggende, foregribende og indgribende indsatser for børn og unge med eller i risiko for dysleksi eller fonologisk usikkerhed

Kompetencer

- kan selvstændigt og i samarbejde med læsevejleder og andre ressourcepersoner afdække de sproglige forudsætninger af betydning for udviklingen af skriftsproglige færdigheder samt dysleksi
- kan selvstændigt og i samarbejde med forældre, læsevejleder og andre ressourcepersoner afdække, beskrive, analysere og vurdere grundlaget for indsatser for børn og unge med eller i risiko for dysleksi eller fonologisk usikkerhed

19.16.3 Modul Rs: Læse- og skriveteknologi

10 ECTS-point, intern prøve, Bedømmelsesform: Bestået/Ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om skriftsprogsvanskeligheder og læse- og skriveteknologi

Færdigheder

- kan identificere og analysere børn, unge eller voksnes behov for teknologiunderstøttelse af læse-, stave- og skriveprocesser i undervisning, uddannelse, beskæftigelse eller privatliv
- kan planlægge, gennemføre og evaluere læringsforløb i læsning, stavning og skrivning med velbegrunder inddragelse af læse- og skriveteknologi

Kompetencer

- kan på grundlag af opdateret forskningsbaseret viden om skriftsprogsvanskeligheder og læse- og skriveteknologi reflektere didaktisk over brugen af it-baserede læremidler og læse- og skriveteknologi i læse-, stave- og skriveundervisningsforløb samt i anden fagundervisning
- kan vejlede børn, unge eller voksne samt relevante aktører om inkluderende læringsmiljøer i relation til udvælgelse, anskaffelse og implementering af læse- og skriveteknologi i undervisningen samt muligheder og behov for dispensationer eller særlig undervisningstilrettelæggelse
- kan analysere og vurdere organisatoriske forhold med betydning for implementering og udvikling af undervisnings- og støttetiltag i inkluderende læringsmiljøer

19.17 SPROGFAGSVEJLEDER

Formål

Med afsæt i viden om nyere fremmedsprogsdidaktik, herunder kulturdidaktik, lærerkognition og vejledningsteorier, skal den studerende i sit professionelle virke kunne:

- varetage rådgivende og koordinerende funktioner i forbindelse med udviklingen af fremmedsprogsundervisningen på skolen
- vejlede sine fagkolleger og ledelse med henblik på at styrke sammenhængen mellem og progressionen i sprogfagene lokalt på skolen og i forbindelse med brobygning til andre uddannelsesniveauer

For at opnå uddannelsesretningen Sprogfagsvejleder skal alle uddannelsens moduler indgå.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- håndtere fagdidaktiske problemstillinger i egen og andres praksis med henblik på at kunne vejlede fagkolleger og ledelse
- i samarbejde med fagkolleger og ledelse udvikle og kvalificere fremmedsprogsundervisningen på tværs af sprog, fag og uddannelsesniveauer
- Igangsætte og stimulere den fagdidaktiske debat på fremmedsprogsområdet lokalt

implementere udviklingsarbejder med henblik på at styrke skolens fremmedsprogsundervisning	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i nyere teorier inden for fremmedsprogstilegnelse og -didaktik • have indsigt i styredokumenter for sprogfagene og kunne reflektere over sammenhængen i og mellem sprogfag på de forskellige uddannelsesniveauer • have viden om lærerkognition og om vejledning af kolleger 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder til at beskrive, analysere og evaluere praksis, herunder læremidler, inden for fremmedsprogundervisningen • kunne vejlede kolleger i at træffe begrundede didaktiske valg med henblik på at styrke og udvikle elevernes interkulturelle kommunikative kompetence og tværfaglige forståelse • kunne rådgive kolleger og ledelse med henblik på at styrke og udvikle fremmedsprogundervisningen lokalt

Moduler

Modul 1: Nyere fremmedsprogspædagogik og -didaktik

Modul 2: Interkulturel kommunikativ kompetence og tværfaglighed i sprogfagene

Modul 3: Vejledning i skolen

19.17.1 Modul Rs: Nyere fremmedsprogspædagogik og - didaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om nyere teorier om fremmedsprogstilegnelse herunder viden om it og it-baseret undervisning og læring
- har viden om sproglige processer herunder stilladseringsstrategier inden for de fire færdigheder at lytte, læse, skrive og tale
- har viden om nyere didaktiske tilgange til sprog, sprogbrug og kultur, herunder funktionel grammatikundervisning, ordforrådstilegnelse og litteraturredidaktik
- har viden om krav, mål og sprogsyn inden for fremmedsprogene i grundskole og ungdomsuddannelse

Færdigheder

- kan analysere, reflektere over og vurdere fremmedsprogundervisning – herunder it-baseret undervisning - med henblik på at styrke eleveres sprogstilegnelse
- kan tilrettelægge, udføre og evaluere en undervisning baseret på nyere sprogpædagogisk viden
- kan anvende viden om funktionel grammatik og ordforrådstilegnelse samt litteraturredidaktik i tilrettelæggelsen af fremmedsprogundervisningen med et særligt blik for progression og overgange
- kan varetage fremmedsprogundervisning i et flersprogethedsperspektiv med henblik på at fremme eleveres oplevelse af sammenhæng i sprogundervisningen, blandt andet i forhold til sprogsyn

Kompetencer

- kan håndtere fagdidaktiske problemstillinger i egen og andres praksis og dermed udvikle og opkvalificere fremmedsprogsundervisningens praksis generelt, herunder undersøge og reflektere over anvendelsen af it
- kan påtage sig ansvar for at træffe begrundede didaktiske valg i forbindelse med flersprogethedsperspektiverne for elevernes sprogtilegnelsesproces gennem relevante uddannelsesniveauer

19.17.2 Modul Rs:

Interkulturel kommunikativ kompetence og tværfaglighed i sprogfagene

10 ECTS-points, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om det komplekse forhold mellem kultur, samfund og sprog i relation til forskellige kultursyn samt om kulturdidaktiske teorier inden for fremmedsprogsområdet
- har viden om krav, mål og kultursyn i styredokumenter for sprogfagene på tværs af uddannelsesniveauer
- har viden om nyere teorier om interkulturel kommunikation, Content and Language Integrated Learning (CLIL) og tværfagligt samarbejde

Færdigheder

- kan udvælge, analysere, vurdere og (re)didaktisere læremidler med fokus på interkulturel kommunikativ kompetence og tværfaglighed
- kan planlægge, gennemføre, understøtte, evaluere og udvikle CLIL-inspirerede og tværfaglige forløb
- kan planlægge, gennemføre, understøtte, evaluere og udvikle internationalt samarbejde virtuelt og fysisk

Kompetencer

- kan analysere, reflektere over, vurdere og udvikle egen og andres fremmedsprogsundervisning – herunder it-baseret undervisning – gennem integration af fremmedsprogsdidaktisk viden, praksiserfaring og udviklingsorientering
- kan kvalificere sprogundervisningen med henblik på at styrke elevernes udvikling af interkulturel kommunikativ kompetence og med fokus på samarbejde på tværs af sprog, fag og uddannelsesniveauer.

19.17.3 Modul Rs: Vejledning i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har udviklingsbaseret viden om vejledningsteori, -metode og –processer som led i udviklingen af skolens pædagogiske og didaktiske praksis.
- har udviklingsbaseret viden om kommunikations- og læringsteori i relation til vejledning.

- kan forstå og reflektere over organisatoriske rammer for læreprocesser og pædagogisk udvikling samt vejlederens funktion og position i skolen.

Færdigheder

- kan udvælge, begrunde og anvende relevante vejledningsmetoder med henblik på udvikling af pædagogisk og didaktisk praksis.
- kan facilitere vejledning, der fremmer læring, udvikling og refleksion på individ-, gruppe- og organisationsniveau.
- kan mestre kommunikation i professionelle samtaler.
- kan identificere, analysere og vurdere etiske dilemmaer, positioneringer og magtrelationer i vejledning og samarbejde.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere vejlednings- og udviklingsforløb på individ-, gruppe- og organisationsniveau med blik for skolens strategier og indsatsområder.
- kan selvstændigt tage ansvar for og indgå i samskabelses-, videndelings- og læreprocesser i organisatoriske kontekster, herunder udvikle egen og fælles praksis og bidrage til en refleksiv og undersøgende kultur
- kan forholde sig kritisk, undersøgende og konstruktivt til skolens kulturelle og strukturelle betingelser for læring og udvikling samt de forventninger, der rettes mod vejlederfunktionen.

INDHOLDSOMRÅDE: PÆDAGOGIK, PSYKOLOGI OG KOMMUNIKATION

Indholdsområdet består af følgende pædagogiske uddannelsesretninger:

19.18 Almen pædagogik

19.19 Frie Skolers grundlag og pædagogiske udvikling

19.20 Inklusionsvejleder

19.21 Interkulturel pædagogik

19.22 Logopædi

19.23 Medier og kommunikation

19.24 Psykologi

19.25 Pædagogisk og socialpædagogisk arbejde

19.26 Specialpædagogik

19.27 Synspædagogik og syns(re)habilitering

19.28 Vejleder i alternative supplerende kommunikationsformer

19.29 Unge og voksnes læreprocesser

19.30 Fritidspædagogik

19.18 ALMEN PÆDAGOGIK

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • håndtere og indgå i kvalificerede diskussioner omkring uddannelse, undervisning og læring i praksis, på et begrundet og reflekteret grundlag såvel i forhold til professionelle som til en større offentlighed • tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogisk praksis, der tilgodeser deltagernes alsidige udvikling, trivsel og læring • indgå i samarbejde med aktuelle aktører omkring udvikling af uddannelse, undervisning og læring og opdragelse i relation til individ, gruppe eller organisation. • påtage sig ansvar for at deltage i og lede uddannelsesplanlægning, undervisning og arbejde med praktisk pædagogisk udvikling 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om nyeste almen pædagogisk forskning og professionsviden • have viden om læring, didaktik og dannelse • kunne reflektere over grundlæggende værdier, fremtidsforventninger og ønskede mål • have indsigt i pædagogisk virksomhed i relation til almen pædagogiske og didaktiske overvejelser 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge, gennemføre og evaluere læreprocesser, herunder læringsmålsorienterede processer • kunne udvikle og arbejde med praktisk pædagogisk udvikling inden for fagområdet • kunne analysere og vurdere almene pædagogiske problemstillinger • kunne begrunde valg af løsningsforslag på baggrund af almen pædagogisk og didaktisk indsigt

Moduler

Modul 1: Didaktik

Modul 2: Pædagogfaglighed og læreprocesser

Modul 3: Pædagogkompetencer og dansk

Modul 4: Sciencepædagogiske lege- og læringsmiljøer

19.18.1 Modul Rs: Didaktik

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om didaktisk teori og metodeudvikling, herunder almen didaktik og fagdidaktik
- har viden om lærings- og klasseledelse samt læringsforståelser der knytter sig til læringsmål, læseplan, et fag eller et fagområde
- har indsigt i perspektiver og metoder til udvikling af positive relationer og inkluderende læringsfællesskaber

Færdigheder

- kan udvikle metoder, der fremmer børns og unges personlige og sociale kompetencer

- kan vurdere og anvende didaktiske og fagdidaktiske forståelser og metoder til belysning af fagområdets muligheder og problematikker med henblik på udvikling af praksis

Kompetencer

- kan på baggrund af viden om didaktiske problemstillinger, forståelser og metoder påtage sig ansvaret for selvstændig iagttagelse, planlægning, udvikling og evaluering i forhold til læreprocesser og undervisning
- kan planlægge, gennemføre og evaluere vellykket undervisning

19.18.2 Modul Rs: Pædagogfaglighed og læreprocesser

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i almen didaktiske forståelser og metoder
- har viden om lærings- og dannelsesteori
- har viden om dokumentations- og evalueringsarbejde i pædagogisk praksis
- har viden om pædagogs og læreres faglighed som forudsætning for tværprofessionelt samarbejde

Færdigheder

- kan vurdere og fagligt begrunde, hvordan man kan anvende og udvikle pædagogfaglighed i den tværprofessionelle praksis

Kompetencer

- kan på baggrund af viden om dannelse, læring og didaktik på kvalificeret vis indgå i et tværprofessionelt samarbejde til gavn for børn og unges trivsel, læring og udbytte af undervisningen
- kan bidrage til udvikling af fælles mål for og i samarbejdet mellem lærere og pædagoger
- kan anvende læringsteoretisk viden som grundlag for at planlægge, udføre, facilitere, dokumentere og evaluere læreprocesser, der tilgodeser barnet/den unges alsidige udvikling, læring og dannelse

19.18.3 Modul Rs: Pædagogkompetencer og dansk

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om og indsigt i grundlæggende teorier om sprog- og ordforrådstilegnelse, samt kommunikative strategier og færdigheder hos børn og unge
- har viden om læreprocesser, der stimulerer børn og unges tilegnelse af sprog og danskfaglig nysgerrighed
- har viden om betydningen af børn og unges sproglige udvikling i forhold til udvikling af færdigheder inden for læsning og skrivning
- har viden om gældende mål for danskfaget i skolen

Færdigheder

- kan styrke barnets/den unges lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre
- kan facilitere sprogmiljøer og dialogformer, der stimulerer børn og unges sproglige nysgerrighed

Kompetencer

- kan på baggrund af viden om børn og unges tilegnelse af det talte, det læste og det skrevne sprog ved skolestart og gennem skoleforløbet, på kvalificeret vis indgå i et tværprofessionelt samarbejde til gavn for børn og unges danskfaglige udvikling, herunder undervisningsrelateret lektiehjælp i dansk
- kan formidle og indgå i tværfaglige drøftelser om læringsmæssige og didaktiske problemstillinger og løsningsmodeller, samt reflektere over praksis og anvende læringsteorier og metoder på et videnskabsteoretisk grundlag
- kan styrke barnets/den unges læring i forbindelse med det talte og de skrevne sprog, herunder etablere differentierede læse- og skriveoplevelser, der udfordrer og stimulerer barnets/den unges udvikling

19.18.4 Modul Rs: Sciencepædagogiske lege- og læringsmiljøer

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sciencepædagogik med fokus på teknologi, ingeniørskab og matematisk opmærksomhed
- har indsigt i hvordan leg og læring indgår i en science pædagogisk praksis
- har indsigt i de fysiske rammer og processuelle forholds betydning for alle børns naturvidenskabelige læring og dannelse

Færdigheder

- kan anvende didaktiske metoder, med fokus på sciencepædagogiske tilgange i legebaserede læringsmiljøer, herunder inddragelse af eksterne læringsmiljøer
- kan anvende analytiske og kritiske tilgange til forskning og pædagogisk udviklingsarbejde i relation til udvikling af en sciencepædagogisk praksis

Kompetencer

- kan udvikle sciencepædagogik med aktiv inddragelse af naturen, naturfænomener og naturfaglige begreber
- kan tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø med afsæt i børns perspektiv, børns spørgsmål og aktive deltagelse i en fælles undersøgende praksis
- kan planlægge, gennemføre og evaluere pædagogiske forløb, der giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling

19.19 FRIE SKOLERS GRUNDLAG OG PÆDAGOGISKE UDVIKLING**Formål**

Retningens formålet er, at lærere, pædagoger, ledere og øvrige studerende opnår viden og indsigt i de frie skolars ide- og virkningshistorie og tilegner sig færdigheder og kompetencer til at aktualisere, formidle og omsætte menneske- og skolesyn, værdier og pædagogisk praksis for de frie skoler.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvalificere og udvikle frie skolers pædagogiske praksis på baggrund af beskrivelse, analyse og vurdering af teori og praksisrefleksion • kunne skabe koblinger til frie skolers værdigrundlag samt omsætning i hverdagspraksis gennem indsigt i begreberne livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse • Alene og i samarbejde med kolleger kvalificere og udvikle fagdidaktik og dannelsesmål samt omsætte dette i konkret undervisning • Deltage i og være medansvarlig for skolens udvikling og være repræsentant og eksponent for skoleformen gennem internt og eksternt samarbejde 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om de filosofiske ideer og pædagogiske grundtanker bag de frie skolers opståen og udvikling • have indsigt i betydningen af ”at stå mål med” spændingsfeltet mellem skolepolitiske og pædagogiske reformer i den offentlige skole og udmøntningen af de frie skolers pædagogiske grundideer • have viden om det moderne samfunds vilkår for børn, unge og voksnes livsfaser og identitetsudvikling 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge didaktisk velovervejede undervisnings- og studieforløb med baggrund i skolens værdigrundlag, formål og mål • kunne vurdere pædagogiske strømninger i lyset af den frie skoles idegrundlag og traditioner og herigennem bidrage til at videreudvikle den frie skoles pædagogiske ideer og praksis • kunne formidle ny viden, teori og praksis samt bidrage til den offentlige debat om udvikling af de frie skoler

Moduler

Modul 1: Frihedssyn og pædagogisk praksis

Modul 2: Fortællekultur, fortælling og det narrative

19.19.1 Modul Rs: Frihedssyn og pædagogisk praksis

10 ECTS-point, eksternt prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om den pædagogisk filosofiske baggrund for begreberne livsoplysning, folkeoplysning og demokratisk dannelse
- har kendskab til økonomiske, sociale og politiske forholds betydning for den frie skoles praktiske forvaltning af frihedssynet

Færdigheder

- kan sætte frie skolers begreber om frihed, dannelse og etik i relation til relevante videnskabsteoretiske positioner
- kan analysere, reflektere over og vurdere frie skolers frihedssyn i relation til pædagogisk teori og øvrige centrale pædagogiske positioners frihedssyn, herunder folkeskolens frihedssyn
- kan i samarbejde med kolleger og ledelse metodisk analysere pædagogiske tiltag samt redegøre for pædagogikkens etiske aspekt

Kompetencer

- kan omsætte tanker om pædagogisk grundsyn i udviklingen af kvalitativt begrundede tiltag inden for undervisning, opdragelse og dannelse
- kan forholde sig til etiske og dannelsesmæssige udfordringer i den værdibaserede skole i praksis
- kan i samspil med kolleger og ledelse skabe rammerne for udviklingen af livsoplysende fællesskaber og undervisning

19.19.2 Modul Rs: Fortællekultur, fortælling og det narrative

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om de frie skolers fortælletradition og kultur, samt nyere fortælleteori og storytelling
- har viden om indhold, genrer, fortællingens struktur og didaktiske målsætninger
- har viden om narrative kompetencer, narrativitets- og æstetikteori

Færdigheder

- kan anvende sprog og virkemidler som fortæller
- kan anvende fortællingens rum og fortællerens sceniske figur

Kompetencer

- kan facilitere undervisning i fortælleforløb for børn og kolleger
- kan reflektere over egen praksis i forhold til narrativitets- og æstetikteori
- kan udvikle egne fortællinger
- kan udvikle didaktisk begrundede undervisningsforløb i fortælling og bruge fortælling som undervisningsredskab
- kan argumentere for fortællingens betydning i forhold til identitetsudvikling og narrativ vejledning samt i et organisatorisk perspektiv

19.20 INKLUSIONSVEJLEDER

Formål

Den studerende skal i sit professionelle virke kunne vejlede i forhold til pædagogiske problemstillinger, der angår relevante aktørers deltagelsesmuligheder i relation til læring, udvikling og trivsel på individ-, gruppe- og organisationsniveau. Den studerende skal kunne planlægge, gennemføre og evaluere deltagelsesfremmende processer i samarbejde med relevante aktører i pædagogisk praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

<ul style="list-style-type: none"> • intervenere i forhold til pædagogiske problemstillinger med forebyggende, foregribende og indgribende inklusionsindsatser • facilitere et samarbejde med relevante aktører om at håndtere pædagogiske problemstillinger på individ-, gruppe- og organisationsniveau i en inkluderende praksis • vejlede målgruppen, kollegaer, ledelse og pårørende i inkluderende praksis 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have viden om historisk-samfundsmæssige betingelser og begrundelser for en styrket inkluderende praksis • have viden om forhold, der fremmer og begrænser målgruppens deltagelsesmuligheder i fællesskaber • have viden om vejledningsprocesser i relation til inkluderende praksis 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne analysere pædagogiske problemstillinger med afsæt i empiri og viden samt intervenere med henblik på at øge målgruppens deltagelsesmuligheder • kunne reflektere over egen position, handlemuligheder og etiske dilemmaer i arbejdet som inklusionsvejleder • kunne planlægge, gennemføre og evaluere vejledningsforløb med målgruppen, kollegaer, ledelse og pårørende

Moduler

For at opnå uddannelsesretningen *Inklusionsvejleder* skal følgende to retningsspecifikke moduler indgå:

Modul 1: Fællesskabende pædagogik

Modul 2: Vejledning og samarbejde i en inkluderende praksis

19.20.1 Modul Rs: Fællesskabende pædagogik

10 ECTS-point,

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om diversitet, normalitet og afvigelse i forhold til fællesskaber
- har viden om sammenhænge mellem inklusion og eksklusion i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv
- har viden om relevant lovgivning og rettigheder for børn, unge og voksne på området

Færdigheder

- kan analysere og reflektere over kontekstuelle og individuelle betingelser for målgruppens deltagelsesmuligheder i fællesskaber
- kan analysere, vurdere og handle på pædagogiske problemstillinger ud fra henholdsvis et professionelt-, et målgruppe- samt et pårørendeperspektiv

Kompetencer

- kan i samarbejde med relevante aktører planlægge, gennemføre og evaluere forebyggende, foregribende og indgribende indsatser på individ-, gruppe- og organisationsniveau
- kan udvikle og kvalificere fællesskabende pædagogik i praksis

19.20.2 Modul Rs: Vejledning og samarbejde i en inkluderende praksis

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kommunikation og samarbejdsprocesser, der understøtter inkluderende praksis
- har viden om vejledningsteori, -processer og -metoder
- har indsigt i inklusionsvejlederens funktion og positionering i en organisatorisk sammenhæng

Færdigheder

- kan reflektere over etik og dilemmaer i vejledning og samarbejde om inkluderende praksis

Kompetencer

- kan facilitere og indgå i samarbejde med relevante aktører, herunder pårørende, om udvikling af inkluderende praksis
- kan alene og i samarbejde med relevante aktører planlægge, gennemføre og evaluere vejledningsprocesser på individ-, gruppe- og organisationsniveau

19.21 INTERKULTUREL PÆDAGOGIK**Formål**

Den studerende skal i sit professionelle virke kunne håndtere og handle i forhold til en kulturel kompleksitet i institutioner, skoler og uddannelsesinstitutioner med flerkulturelle børne- og ungdomsgrupper og voksne. Den studerende skal kunne reflektere over og forstå, hvilke kulturelle kategoriserings- og differentieringsformer som skabes gennem de institutionelle tænke- og handlemåder, samt hvilken betydning det har for børn og unges udviklings- og læreprocesser.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • udvikle og håndtere støtte af børn og unge og voksnes deltagelse i udviklings- og læringsprocesser i flerkulturelle sammenhænge • udvikle og indgå i støtten af børn og unge og voksnes sociale identitetsdannelse i kulturelle komplekse fællesskaber • agere professionelt i komplekse kulturelle kontekster og indgå i tværprofessionelt samarbejde 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have viden om betydningen af kulturel kompleksitet i flerkulturelle institutioner • have viden om teorier og metoder i kulturelle processer i pædagogiske sammenhænge • kunne forstå og reflektere over hvordan fællesskaber dannes på baggrund af en 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne analysere komplekse kulturelle problemstillinger i en pædagogisk praksis og opstille løsningsforslag • kunne analysere inkluderende og ekskluderende kulturelle processer • kunne formidle og igangsætte udvikling af inkluderende kulturelle fællesskaber

demografisk udvikling, kulturel kompleksitet og diversitet	og begrunde sine valg af pædagogiske tiltag
--	---

Moduler

Modul 1: Kulturbegreber og interkulturel kommunikation

Modul 2: Pædagogik i det interkulturelle samfund

19.21.1 Modul Rs: Kulturbegreber og interkulturel kommunikation

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kulturbegreber og kulturteori
- har indsigt i teoretiske tilgange om etnicitetsdannelse og identitet
- har viden om og kan analysere og håndtere interkulturel kommunikation

Færdighed

- kan vurdere og anvende teorier om interkulturel kommunikation i pædagogiske sammenhæng

Kompetencer

- kan håndtere pædagogiske processer med henblik udvikling af kulturelt dynamiske praksisser
- kan reflektere over og skabe forståelse for andre kulturelle praksisser

19.21.2 Modul Rs: Pædagogik i det interkulturelle samfund

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om inklusions- og eksklusionsprocesser i institutioner og skoler, mangfoldighed i institutions- og skolekultur, interkulturel dannelse og social identitetsdannelse

Færdighed

- kan reflektere over og udvikle egne interkulturelle kompetencer i forbindelse med pædagogisk arbejde

Kompetencer

- kan indgå i et samarbejde om pædagogiske udvikling i kulturelle komplekse samfund
- kan skabe og begrunde pædagogiske rammer for udvikling af inkluderende fællesskaber og multikulturelle læringsmiljøer
- kan tilrettelægge pædagogisk arbejde og undervisning rettet mod udvikling af interkulturelle kompetencer

19.22 LOGOPÆDI

Formål

Formålet er at kvalificere den studerende til at kunne håndtere logopædiske problemstillinger inden for almenpædagogiske praksisfelter, såvel som i specialiserede faglige miljøer. At bibringe den studerende en integreret teoretisk og professionsrettet logopædisk viden og kompetence som bygger på national og international forskning. At kvalificere til at arbejde ud fra et helhedsperspektiv, hvor den målrettede logopædiske indsats sigter mod at fremme trivsel, udvikling, læring, kommunikation og deltagelse for børn, unge eller voksne jf. gældende lovgivning og konventioner, samt at kvalificere det tværprofessionelle samarbejde med perspektiver fra det logopædiske fag.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • håndtere logopædiske problemstillinger indenfor almenpædagogiske praksisfelter, såvel som i specialiserede faglige miljøer • påtage sig ansvar for at planlægge, gennemføre og evaluere indsatser der fremmer trivsel, udvikling, læring, kommunikation på baggrund af en integreret og professionsrettet logopædisk viden og praksis, som bygger på national og international forskning • indgå i samarbejde med relevante parter, via konsultative praksisformer, med henblik på tilrettelæggelse af en helhedsorienteret og læringsdifferentieret indsats, der fremmer trivsel og deltagelsesmuligheder. 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdighed
<ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i teori og forskning om sprogtilegnelse, sproglig udvikling, lingvistik, udviklingsdiversitet og klassifikation af vanskeligheder indenfor det logopædiske fagområde. • have viden om komplekse årsagssammenhænge, af betydning for typisk og atypisk sprogtilegnelse samt tab af tale-sproglige færdigheder. • have kendskab til relevante interventionsmetoder. 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne reflektere over og anvende relevante teorier i relation til logopædisk praksis. • kunne anvende relevante metoder som grundlag for at undersøge, analysere, beskrive og vurdere logopædiske indsatser der fremmer udviklings- og deltagelsesmuligheder. • kunne omsætte logopædisk viden og koordinere målrettede indsatser på et generelt, fokuseret og særligt niveau i mono- og tværprofessionelle kontekster. • kunne reflektere over forskellige logopædiske indsatser i forhold til egen og andres logopædiske praksis.

Moduler

Modul 1: Sproglige vanskeligheder

Modul 2: Talevanskeligheder

Modul 3: Hørevanskeligheder

Modul 4: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi

PD i Logopædi, som indeholder de obligatoriske moduler og de retningsspecifikke moduler 1:

Sproglige vanskeligheder og 2: Talevanskeligheder, kvalificerer til funktionen som

Talepædagog/Logopæd.

19.22.1 Modul Rs: Sproglige vanskeligheder

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om lingvistik, sprogtilegnelse, sproglig og kommunikativ udvikling.
- har viden om sproglige vanskeligheder (jf. ICD-11) herunder; årsagssammenhænge, fremtrædelsesformer, prognose, klassifikation og differentialdiagnoser.

Færdigheder

- kan systematisk indhente viden om sproglige vanskeligheder via relevante undersøgelsesmetoder (fx anamnese, observation og testning).
- kan beskrive, analysere og vurdere sproglige vanskeligheder, særligt i relation til DLD (Developmental Language Disorder).

Kompetencer

- kan iværksætte, fagligt begrunde og reflektere over relevante logopædiske indsatser.
- kan indgå i samarbejde om en målrettet og specialiseret indsats, der rummer overvejelser i forhold til den enkelte, den enkeltes netværk samt relevante samarbejdspartnere.

19.22.2 Modul Rs: Talevanskeligheder

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om forudsætninger for udvikling af talen, herunder taleorganernes neurologi, anatomi og fysiologi.
- har viden om udtalevanskeligheder, (jf. ICD-11) herunder; årsagssammenhænge, fremtrædelsesformer, prognose, klassifikation og differentialdiagnoser.
- har viden om stemmens funktioner og dysfunktioner, stammen og løbsk tale.

Færdigheder

- kan systematisk beskrive, analysere og vurdere talevanskeligheder via relevante undersøgelsesmetoder (fx anamnese, observation, fonetisk transskription og testning).

Kompetencer

- kan iværksætte, fagligt begrunde og reflektere over relevante logopædiske indsatser.
- kan indgå i samarbejde om en målrettet og specialiseret indsats, der rummer overvejelser i forhold til den enkelte, den enkeltes netværk samt relevante samarbejdspartnere.

19.22.3 Modul Rs: Hørevanskeligheder

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om forudsætninger for udviklingen af hørelsen, herunder hørelsens neurologi, anatomi og fysiologi.
- har viden om forskellige former for og årsager til hørevanskeligheder samt medicinske og kliniske undersøgelsesmetoder og behandling.
- har kendskab til teknisk audiologi, herunder støjreducerende tiltag og høretekniske løsninger.

Færdigheder

- kan reflektere over hørevanskeligheders betydning for den kommunikative, talesproglige, psykiske og sociale udvikling.

Kompetencer

- kan systematisk indhente information og analysere hørevanskelighedernes omfang, med henblik på at vurdere behovet for relevante hørepædagogiske interventioner.
- kan indgå i samarbejde og vejlede om målrettede og specialiserede hørepædagogiske indsatser, der rummer overvejelser i forhold til lytmiljøet, den enkelte, den enkeltes netværk samt relevante samarbejdspartnere.

19.22.4 Modul Rs: Skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om sproglige forudsætninger af betydning for børn og unge med eller i risiko for dysleksi samt væsentlige årsager og følgevirkninger
- har viden om læse- og skriveudvikling, herunder årsager og følgevirkninger af skriftsproglige vanskeligheder samt læse- og skriveidaktik i inkluderende læringsmiljøer
- har kendskab til relevant lovgivning i forhold til målgruppen af børn og unge med læse- og skrivevanskeligheder

Færdighed

- kan selvstændigt og i samarbejde med forældre, ressourcepersoner og andre fagprofessionelle iværksætte forebyggende, foregribende og indgribende indsatser for børn og unge med eller i risiko for dysleksi eller fonologisk usikkerhed

Kompetence

- kan selvstændigt og i samarbejde med læsevejleder og andre ressourcepersoner afdække de sproglige forudsætninger af betydning for udviklingen af skriftsproglige færdigheder samt dysleksi
- kan selvstændigt og i samarbejde med forældre, læsevejleder og andre ressourcepersoner afdække, beskrive, analysere og vurdere grundlaget for indsatser for børn og unge med eller i risiko for dysleksi eller fonologisk usikkerhed

19.23 MEDIER OG KOMMUNIKATION**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at kvalificere den studerende til at kunne varetage komplekse pædagogiske opgaver samt læreprocesser om og med medier og kommunikation i relation til mediernes dannelses- og samfundsmæssige betydning for de pædagogiske praksisfelter.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå i samarbejde om mediepædagogisk og -didaktisk videndeling og organisationsudvikling • påtage sig ansvar for udviklingsarbejder inden for medier, teknologi- og kommunikationsprocesser • udvikle teknologiforståelse i et kompetence- og organisationsperspektiv • håndtere mediepædagogisk og -didaktisk vejledning i et organisationsperspektiv 	
<p>Før at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om mediers betydning for børns, unges og voksnes socialiserings- og læreprocesser • kunne reflektere over forholdet mellem fag, pædagogik og teknologi • have indsigt i mediepædagogiske og didaktiske læreprocesser og læringsformer • kunne forstå vilkår for børns, unges og voksnes mediedannelse 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder og redskaber til mediepædagogisk produktion og refleksion • kunne mestre facilitering og vejledning i medierelaterede læreprocesser • kunne begrunde sammenhænge mellem teknologi, didaktik og mediepædagogik

Moduler

Modul 1: Mediepædagogik og - didaktik

Modul 2: Mediepædagogisk håndværk

Modul 3: Vejledning og organisatoriske læreprocesser

19.23.1 Modul Rs: Mediepædagogik og - didaktik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om mediepædagogik som overbegreb i relation til medier, kultur og læring
- har indsigt i teorier om læring og udvikling af kollaborative læringsmiljøer med digitale læringsressourcer
- Forstår samspillet mellem medier, fag og læring, og kan håndtere vejledning i relation hertil
- har indsigt i digitale fænomener som fx kodning og databearbejdning som kommunikation og udtryksmiddel i læringskontekster

Færdigheder

- mestrer metoder til digital produktion og design af læringsmiljøer, der fremmer kreative og innovative kompetencer
- anvender varierede mediepædagogiske og -didaktiske metoder med henblik på udvikling af det mediepædagogiske- og didaktiske felt i egen organisation

Kompetencer

- kan reflektere over mediers betydning i et dannelses-, kompetence- og læringsperspektiv
- kan indgå i samarbejde og udvikling om mediepædagogiske og -didaktiske processer i et organisationsperspektiv
- kan igangsætte og evaluere mediepædagogiske og -didaktiske læreprocesser, der fremmer kreative og innovative kompetencer i en medialiseret kultur
- kan påtage sig ansvar for at omsætte aktuel forskning inden for det mediepædagogiske og -didaktiske område med henblik på udvikling af fagene

19.23.2 Modul Rs: Mediepædagogisk håndværk

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i kommunikation gennem digitale medier og kan perspektivere til betydning for social kontekst
- har viden om æstetiske principper i medieproduktion
- har forståelse for, hvordan tekst, kontekst og intertekstualitet har betydning for medieproduktioner

Færdigheder

- kan identificere og perspektivere læringspotentiale i arbejdet med medieproduktion i relation til relevante læringsteorier
- kan planlægge, gennemføre og evaluere forløb med medieproduktion
- kan vejlede kolleger i arbejdet med medieproduktioner

Kompetencer

- kan inspirere til og udvikle børn og unges egne medieproduktioner og håndtere arbejdet i skole og institution med andres medieproduktioner
- kan inspirere børn og unge til digital understøttelse af egne læreprocesser gennem samarbejde og deling
- kan varetage didaktisk planlægning af mediepædagogisk arbejde med egne og professionelle produktioner
- kan i samarbejde med kollegaer udvikle organisationens mediepædagogiske principper og didaktiske metoder

19.23.3 Modul Rs: Vejledning og organisatoriske læreprocesser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om vejledningsteorier og -metoder
- har viden om grundlæggende teorier og principper for organisations- og skoleudvikling
- har indsigt i kommunikationsteori og læreprocessteori

Færdigheder

- kan vurdere og anvende relevante metoder og værktøjer til projektledelse
- kan understøtte videndelings-, lærings- og forandringsprocesser i lokale organisatoriske kontekster

Kompetencer

- kan igangsætte, gennemføre, vurdere og begrunde vejlednings- og udviklingsopgaver i organisationen i relation til aktuelle indsatsområder på baggrund af forskningsbaseret viden
- kan udvikle undersøgelses- og evalueringstiltag i forhold til organisationskultur og vejlednings- og udviklingsopgaver
- kan reflektere over vejledningsteori og metoder relateret til vejledning af det pædagogiske personale i forhold til planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogisk praksis

19.24 PSYKOLOGI**Formål**

Med afsæt i en videnskabelig, psykologisk synsvinkel, skal den studerende i sit professionelle virke kunne håndtere komplekse problemstillinger der angår læring, udvikling og trivsel i relation til individ, gruppe eller organisation. Den studerende skal kunne intervenere i forhold til psykologisk begrundede problemstillinger af relevans for aktørerne i en pædagogisk relevant praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • intervenere i forhold til psykologiske problemstillinger i en professionel praksis • varetage specialiserede pædagogiske funktioner på baggrund af indsigt i psykologi (fx som konsulent, teamleder, projektleder eller mellemlider i pædagogiske institutioner) • indgå i samarbejde med de relevante aktører om at håndtere komplekse problemstillinger, der angår læring, udvikling og trivsel i relation til individ, gruppe eller organisation • påtage sig et ansvar for at lede og facilitere arbejds- og interventionsprocesser på baggrund af indsigt i psykologisk viden og metode 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i psykologisk teori og metode i pædagogisk sammenhæng • kunne reflektere over anvendelsen af psykologisk viden i en professionel praksis i relation til læring, udvikling og trivsel • kunne reflektere over forholdet mellem psykologisk viden og dens 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende psykologisk viden og metoder i læringsmiljøer og udviklingsammenhænge • Mestre relevante metoder i psykologien som grundlag for at styrke udviklings-, trivsels- og læreprocesser

anvendelsesmuligheder i en pædagogisk relevant praksis	<ul style="list-style-type: none"> • Mestre anvendelse af psykologiske interventionsmetoder i relevant pædagogisk praksis
--	--

Moduler

Modul 1: Udviklingspsykologi

Modul 2: Pædagogisk-psykologisk rådgivning og intervention

Modul 3: Gruppe- og organisationspsykologi

Modul 4: Neuropsykologi og neuropædagogik

Modul 5: Pædagogisk psykologi

19.24.1 Modul Rs: Udviklingspsykologi

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i forskellige udviklingspsykologiske teorier om den livslange udvikling
- har viden om væsentlige forskningsresultater i hele det udviklingspsykologiske fagområde og forståelse af deres implikationer for daglig pædagogisk praksis
- har viden om forskellige former for og årsager til udvikling af vanskeligheder i relation til udvikling, personlighedsdannelse og socialisering

Færdigheder

- kan reflektere over hvordan det praktisk pædagogisk arbejde, med afsæt i ressourcer og relationer, er forankret i udviklingspsykologien
- kan vurdere og anvende relevante metoder til informationsindhentning i relation til relevante udviklingspsykologiske problemstillinger

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om at håndtere udviklingspsykologiske problemstillinger, set i et livslangt perspektiv, i en relevant pædagogisk kontekst
- kan påtage sig et medansvar for en faglig begrundet intervention i den pædagogiske praksis på et udviklingspsykologisk grundlag

19.24.2 Modul Rs: Pædagogisk-psykologisk rådgivning og intervention

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om den pædagogisk-psykologiske rådgivning og interventions placering inden for rammerne af det omgivende samfunds institutioner, politikker og intentioner
- har indsigt i viden og forskning om læring- og kommunikation i relation til rådgivning og intervention i pædagogiske miljøer

Færdigheder

- kan reflektere kritisk og konstruktivt over muligheder og begrænsninger i pædagogisk-psykologisk rådgivning og intervention
- kan reflektere over etiske problemstillinger i forbindelse med rådgivning og intervention
- kan begrunde og anvende forskellige psykologiske teorier, metoder og teknikker til rådgivning og intervention i pædagogiske kontekster

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at tilrettelægge, gennemføre og evaluere interventioner i pædagogiske kontekster med afsæt i psykologisk teori og metode
- kan facilitere refleksive og systematiske samarbejdsprocesser om pædagogisk analyse og intervention i professionelle læringsfællesskaber

19.24.3 Modul Rs: Gruppe- og organisationspsykologi

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om forskellige læring- og forandringsteorier og -modeller inden for gruppe- og organisationspsykologi og deres praktisk pædagogiske implikationer
- har indsigt i teorier og begreber om sammenhænge mellem organisation, ledelse og medarbejdere i forhold til at skabe positiv udvikling i en organisation
- har indsigt i organisatoriske beslutningsstrukturer og samarbejdsformer, herunder deres betydning for organisatorisk udvikling på individ og gruppeniveau

Færdigheder

- kan anvende og vurdere aktuelle eller nyere modeller for procesudvikling i forhold til grupper og organisationer med tilknytning til den pædagogiske praksis
- kan begrunde og anvende metoder til informationsindhentning som baggrund for vurdering af udviklingsprocesser og -muligheder i grupper og organisationer

Kompetencer

- kan samarbejde om at identificere, analysere og intervenere overfor forskellige former for konflikter i grupper og organisationer
- kan påtage sig et medansvar for at anvende og vurdere betydningen af forskellige former for kommunikation i en gruppe- og organisationspsykologisk kontekst

19.24.4 Modul Rs: Neuropsykologi og neuropædagogik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om hjernens grundlæggende opbygning, udvikling, funktioner samt neuroplasticitet
- har indsigt i trivsel og udvikling med fokus på ressourcer og belastninger i børn, unge og voksnes liv i et neuropsykologisk perspektiv
- kan reflektere over hvordan omverden, trivsel og relationer påvirker adfærd, deltagelse og læring i et neuropsykologisk perspektiv

Færdigheder

- kan vurdere sammenhænge mellem et neuropsykologisk og neuropædagogisk videngrundlag og en konkret pædagogisk praksis
- kan anvende og begrunde neuropsykologiske og neuropædagogiske tilgange og metoder til undersøgelse i en pædagogisk kontekst
- kan identificere og begrunde neuropædagogiske handlemuligheder med afsæt i barnets, den unges eller voksnes forudsætninger og perspektiv

Kompetencer

- kan påtage sig medansvar for udviklingsstøttende og ressourceorienterede miljøer med afsæt i neuropsykologisk og neuropædagogisk viden

- kan indgå i samarbejde med barn, ung, voksen samt netværk og relevante fagpersoner om neuropædagogiske indsatser med fokus på at initiere trivsels- og udviklingsfremmende relationer

19.24.5 Modul Rs: Pædagogisk psykologi

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har psykologisk viden om lærings- og dannelsesprocesser og deres forankring i forskning, historie og samfund
- har viden om almindeligt forekommende læringsvanskeligheder og deres indflydelse på udviklingsmulighederne hos individer og grupper

Færdigheder

- kan analysere og diskutere psykologiske problemstillinger med afsæt i forskellige lærings- og dannelses teorier
- kan anvende psykologisk teori til at reflektere kritisk over normer og menneskesyn i pædagogisk praksis
- kan begrunde og anvende metoder til informationsindhentning og vurdering af læreprocesser i læringsmiljøer set i individuelt, socialt og kontekstuel perspektiv
- kan begrunde og udvikle handlingsstrategier i forhold til pædagogiske lærings- og dannelsesproblemstillinger på individ-, gruppe- og organisationsniveau.

Kompetencer

- kan indgå i reflektivt samarbejde om at håndtere menneskelig diversitet i forhold til lærings- og dannelsesprocesser i en pædagogisk praksis

19.25 PÆDAGOGISK OG SOCIALPÆDAGOGISK ARBEJDE

Formål

Retningens formål, er at den studerende på baggrund af gældende lovgivning og konventioner, egne erfaringer, forskningsinformeret og professionsrettet viden, udvikler kompetencer til at understøtte forskellige målgruppers trivsel, udvikling og dannelse inden for det almene og social/specialpædagogiske praksisfelt, samt kan bidrage til udvikling af den pædagogiske praksis på arbejdspladsen, på et individ, gruppe og organisatorisk niveau.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- bidrage til udvikling af pædagogisk og social- og specialpædagogisk praksis
- varetage pædagogiske funktioner som f.eks. faglig ressourceperson, ledelse af pædagogiske processer og udviklingsopgaver

<ul style="list-style-type: none"> • indgå i samarbejde med relevante aktører om komplekse pædagogiske problemstillinger, der angår udvikling, trivsel og dannelse i relation til individ, gruppe eller organisationsniveau 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i forskellige vidensformer, pædagogiske teorier og metoder • have viden om og kunne reflektere over anvendelsen af pædagogisk viden og metoder i en professionel praksis i relation til udvikling, trivsel og dannelse • have viden om og kunne reflektere over pædagogisk viden og metoder i et samfundsmæssigt og organisatorisk perspektiv 	Færdigheder <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende pædagogisk teori og metode i pædagogisk praksis • kunne anvende viden og metoder til at undersøge, tilrettelægge og analysere pædagogisk og social/specialpædagogisk praksis for at fremme udvikling, trivsel og dannelse • kunne udvikle pædagogisk og social- og specialpædagogisk praksis på baggrund af gældende lovgivning i samarbejde med relevante aktører

Følgende nye moduler under retningen er gældende per 30. juni 2024

Modul 1: Omsorgs- og relationsarbejde i pædagogisk praksis

Modul 2: Organisering og ledelse af pædagogiske processer

Modul 3: Deltagelsesmuligheder i en inkluderende pædagogisk praksis

Modul 4: Mennesker i udsatte positioner

Modul 5: Nedsat funktionsevne, udvikling og deltagelsesmuligheder

Modul 6: Brugerperspektiver, selvbestemmelse og ressourceorienterede tilgange

Modul 7: Leg, kreativitet og æstetiske processer

Modul 8: Pædagogiske miljøer, værdigrundlag og evalueringskultur

Modul 9: Tidlig og forebyggende pædagogisk arbejde med udsathed

19.25.1 Modul Rs: Omsorgs- og relationsarbejde i pædagogisk praksis

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om forskellige teorier om omsorg og relationer i pædagogisk arbejde
- har indsigt i politiske, organisatoriske og lovgivningsmæssige rammer for udøvelsen af pædagogisk relationsarbejde
- kan reflektere over dilemmaer og paradokser knyttet til udøvelsen af pædagogisk relationsarbejde i hverdagens institutionelle praksis

Færdigheder:

- kan begrunde tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde med afsæt i det pædagogiske grundlag og viden om omsorgs- og relationsarbejde
- kan anvende nye pædagogiske tilgange i omsorgs- og relationsarbejdet og vurdere, hvordan de understøtter trivsel, udvikling og dannelse
- kan vurdere faglige og etiske dilemmaer og modsætninger i gennemførelsen af den pædagogiske praksis og i den professionelle magtposition i relationen

Kompetencer:

- kan påtage sig ansvar for udviklingen af den pædagogiske praksis med fokus på omsorgs- og relations arbejdets betydning for trivsel, udvikling og dannelse
- kan indgå i samarbejde med kollegaer og ledelse om at udvikle og tilrettelægge det pædagogiske arbejde med afsæt i pædagogiske værdier, med henblik på at styrke af omsorgs- og relationsarbejdet i hverdagens fællesskaber
- kan håndtere dilemmaer i en asymmetrisk professionel relation med afsæt i de institutionelle rammers betydning for egen position i relationen.

19.25.2 Modul Rs: Organisering og ledelse af pædagogiske processer

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om udviklings- og forandringsteorier knyttet til pædagogisk praksis
- har indsigt i organisationskulturens og praksisfællesskabets betydning på pædagogiske arbejdspladser
- kan reflektere over ledelsen og organiseringen af de pædagogiske processer på baggrund af fælles kollegiale drøftelser og hensyntagen til forskellige perspektiver og interesser i det pædagogiske arbejde

Færdigheder:

- kan anvende teoretisk begrundet viden som grundlag for tilrettelæggelse af udviklings-og forandringsprocesser i den pædagogiske praksis
- kan vurdere behovet for justering, fornyelse og evaluering af de pædagogiske processer
- kan begrunde praksisfællesskabets og - organisationskulturens sammenhæng til det samfundsmæssige og pædagogiske grundlag

Kompetencer:

- kan organisere og lede pædagogiske processer i hverdagen, med afsæt i arbejdspladsens samfundsmæssige rolle og funktion
- kan indgå i samarbejde med kollegaer og ledelse om at udvikle organisationskulturen med afsæt i de pædagogiske værdier og lovgrundlag
- kan påtage sig ansvar for at organisere og lede pædagogiske processer, der involverer praksisfællesskabet og understøtter trivsel og udvikling

19.25.3 Modul Rs: Deltagelsesmuligheder i en inkluderende pædagogisk praksis

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om centrale teorier om normalitet, afvigelse og marginaliseringsprocesser i en historisk og samfundsmæssig kontekst
- har indsigt i forskellige teorier og begreber der kan fremme inklusion og deltagelse
- har viden om dilemmaer i forhold til diversitet, deltagelse og styrkelse af fællesskaber i pædagogisk praksis

- kan reflektere over metoder der styrker diverse deltagelsesmuligheder i fællesskaber i egen pædagogiske praksis med forståelse for den organisatoriske, tværprofessionelle og samfundsmæssige kontekst

Færdigheder:

- kan i samarbejde med kolleger formulere og analysere problemstillinger vedrørende forholdet mellem individer og fællesskabers deltagelsesmuligheder i konkrete pædagogiske og sociale sammenhænge, med særligt fokus på diversitet
- kan ud fra systematisk iagttagelse og metodisk indsats begrunde udvikling af nye deltagelsesformer og inkluderende pædagogik

Kompetencer:

- kan indgå i samarbejde med kollegaer og ledelse om at udvikle og styrke fællesskaber, der er inkluderende og mangfoldige, med afsæt i børne/brugerperspektiver
- kan udvikle og praktisere en inkluderende pædagogisk praksis, der fremmer børns, unges eller voksnes deltagelse i fællesskaber, med særligt fokus på diversitet
- kan identificere og analysere forhold, der kan påvirke børns, unges eller voksnes deltagelse i fællesskaber, med særligt fokus på diversitet

19.25.4 Modul Rs: Mennesker i udsatte positioner

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- kan reflektere over magt og etiske dilemmaer i arbejdet med mennesker i udsatte positioner, herunder forholdet mellem eget liv og den institutionelle organisatoriske kontekst og pædagogiske praksis
- har indsigt i centrale teorier om levevilkår, udsathed og hverdagsliv
- har viden om resiliens og sårbarhed, samt stigmatiserings- og marginaliseringsmekanismer i samfundet, i forhold til arbejdet med mennesker i udsatte positioner

Færdigheder

- kan anvende viden om magt og etik i den professionelle relation og kommunikation med mennesker i udsatte positioner
- kan anvende viden om levevilkår og menneskers egen oplevelse af deres liv i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde
- kan i samarbejde med kollegaer og andre professionelle begrunde tiltag og metoder i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde med fokus på mennesker i udsatte positioner

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at udvikle en praksis der pædagogisk understøtter mennesker i udsatte positioner, pba gældende lovgivning og konventioner
- kan håndtere dilemmaer og komplekse problemstillinger i det pædagogiske arbejde med mennesker i udsatte positioner
- kan indgå i ressourceorienteret samarbejde med kollegaer og andre professionelle om komplekse pædagogiske problemstillinger knyttet til marginaliserings- og stigmatiseringsprocesser for mennesker i udsatte positioner

19.25.5 Modul Rs: Nedsat funktionsevne, udvikling og deltagelsesmuligheder

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Viden

- kan reflektere over egen udvikling og praksis inden for det pædagogiske område, i forhold til mennesker med nedsat funktionsevne, og deres udviklings- og deltagelsesmuligheder
- har viden om nedsat funktionsevne, kognitive vanskeligheder og deres betydning for levevilkår, livskvalitet og samfundsmæssige deltagelsesmuligheder
- har viden om konventioner, rettigheder og lovgivning om menneskerettigheder og etiske fordringer i forhold til mennesker med nedsat funktionsevne
- har viden om relevante metoder til indhentning af viden om interesser og ønsker hos mennesker med nedsat funktionsevne og til vurdering af mulighederne for udvikling og deltagelse

Færdigheder

- kan anvende metoder til indhentning af viden om interesser og ønsker hos mennesker med nedsat funktionsevne
- kan vurdere mulighederne for udvikling og deltagelse for mennesker med nedsat funktionsevne i en given kontekst
- kan planlægge og gennemføre udviklingsforløb, der er tilpasset den enkeltes behov og ønsker, set i sammenhæng med de fællesskaber som den enkelte er en del af

Kompetencer

- kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om udviklings- og deltagelsesmuligheder for og med mennesker med nedsat funktionsevne
- kan planlægge og gennemføre udviklingsforløb, der kan medvirke til styrket deltagelse, trivsel, læring og udvikling for borgere med nedsat funktionsevne

19.25.6 Modul Rs: Brugerperspektiver, selvbestemmelse og ressourceorienterede tilgange

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Læringsmål

Viden

- har viden om betydningen af inddragelse af brugernes perspektiver i udviklingen af demokratiske deltagelsesmuligheder i samfundets fællesskaber, på baggrund af gældende lovgivning og konventioner, samt om hvordan ressourceorienterede tilgange kan bidrage til dette
- har indsigt i teori og begreber om magt og etik, og om hvad der fremmer brugernes livsduelighed og udvikling af mangfoldige fællesskaber, herunder betydningen af ressourceorienterede tilgange
- kan reflektere over og vurdere begrænsninger og muligheder for selvbestemmelse og demokratisk deltagelse for brugerne i konkrete samfundsmæssige sammenhænge, herunder betydningen af ressourceorienterede tilgange

Færdigheder

- kan anvende metoder der involverer bruger perspektiver, interesser og ønsker og øger deres selvbestemmelse og demokratiske deltagelse i en given kontekst, herunder metoder, der er baseret på ressourceorienterede tilgange

- kan planlægge gennemføre og evaluere udviklingsforløb, der kan medvirke til styrket deltagelse, læring og udvikling for brugere med nedsat funktionsevne, herunder udviklingsforløb, der er baseret på ressourceorienterede tilgange
- kan anvende viden om magt og etik i planlægning og gennemførelse af professionelle indsatser for brugere med nedsat funktionsevne, herunder indsatser, der er baseret på ressourceorienterede tilgange

Kompetencer

- kan samarbejde med brugere om at udvikle øget indflydelse på egen livssituation og demokratisk samfundsmæssig deltagelse ved at identificere og styrke brugernes ressourcer og kompetencer
- kan indgå i samarbejde med andre professionelle og pårørende om inddragelse af brugernes perspektiver for at fremme indflydelse og selvbestemmelse ved at anvende ressourceorienterede tilgange
- kan påtage sig ansvar for at planlægge, gennemføre og evaluere indsatser, der fremmer brugernes demokratiske deltagelsesmuligheder og livsduelighed ved at anvende ressourceorienterede tilgange

19.25.7 Modul Rs: Leg, kreativitet og æstetiske processer

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har grundlæggende viden om centrale pædagogiske teorier om leg, kreativitet, samt eksperimenterende og æstetiske processer, der fremmer menneskers deltagelsesmuligheder
- har indsigt i teorier om institutionelle rum, rammer og materialiteters betydning for udvikling af legende, kreative og æstetiske processer, samt den voksnes rolle heri
- kan reflektere over vidensformer som for eksempel forskningsviden og tavs viden om legende, kreative og æstetiske tilgange i pædagogisk arbejde

Færdigheder

- kan tilrettelægge det pædagogiske arbejde med fokus på legende, kreative, eksperimenterende og æstetiske processer, der fremmer menneskers deltagelsesmuligheder
- kan anvende viden om institutionelle rum, rammer og materialiteters betydning i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af det pædagogiske arbejde med leg, kreativitet og æstetiske processer
- kan iværksætte og håndtere legende, eksperimenterende og æstetiske processer, der fremmer menneskers nysgerrighed og fantasi

Kompetence

- kan påtage sig ansvar for at udvikle en pædagogisk praksis, der understøtter legende, eksperimenterende, kreative og æstetiske processer
- kan samarbejde med kolleger om at udvikle en pædagogik, der understøtter menneskers deltagelsesmuligheder og styrker deres nysgerrighed og fantasi
- kan udvikle en pædagogisk praksis med afsæt i viden om rammer og materialiteters betydning for børn, unge og voksnes legende, kreative og æstetiske processer

19.25.8 Modul Rs: Pædagogiske miljøer, værdigrundlag og evalueringskultur

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om lovgivning, kommunale strategier, pædagogiske læreplaner og lokale indsatser vedrørende det pædagogiske grundlag og det pædagogisk miljø
- kan forstå sammenhængen mellem strukturelle og processuelle forholds betydning for det pædagogiske miljø.
- har viden om forskellige dokumentations- og evalueringsformer med udgangspunkt i alle børn, unge og voksnes perspektiver.

Færdigheder:

- kan anvende gældende lovgivning og det pædagogiske grundlag i tilrettelæggelsen af det pædagogiske miljø
- kan justere og begrunde strukturelle og processuelle forhold der har betydning for det pædagogiske miljø
- kan meningsfuldt anvende og vurdere forskellige dokumentations- og evalueringsformer der får betydning for alle børn, unge og voksne i hverdagen.

Kompetencer:

- kan påtage sig ansvar for at undersøge og udvikle pædagogiske miljøer, der forbinder sig til det pædagogiske værdi- og lovgrundlag
- kan indgå i samarbejde om at udvikle de strukturelle og processuelle forhold, der har betydning for alle børn, unge og voksne i hverdagens rutiner, planlagte aktiviteter og spontane situationer.
- kan udvikle en meningsfuld dokumentationspraksis og evalueringskultur med udgangspunkt i børn, unge og voksnes perspektiver

19.25.9 Modul Rs: Tidligt og forebyggende pædagogisk arbejde med udsathed

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om udvikling, tilknytning, relations- samspilsteorier med et fokus på børn, unge og voksnes chancelighed og deltagelsesmuligheder gennem livet
- har indsigt i risiko- og beskyttelsesfaktorer, resiliens og sårbarhed i det pædagogisk arbejde
- har viden om samarbejdsformer i et helhedsorienteret og forebyggende pædagogisk arbejde med udsathed.

Færdigheder:

- kan anvende udviklings- tilknytnings-, relations- og samspilsteorier til forbedring af børn, unge og voksnes chancelighed og deltagelsesmuligheder gennem livet.

- kan udvikle og begrunde forskelligartede initiativer som understøtter børn, unge eller voksnes resiliente handlemuligheder i forhold til udsathed.
- kan indgå i at skabe rammer for et helhedsorienteret samarbejde med kollegaer, familie og tværprofessionelle samarbejdspartnere i forhold til udsathed.

Kompetencer:

- kan udvikle en tidlig og forebyggende praksis, med fokus på børn, unge og voksnes perspektiver, chancelighed og deltagelsesmuligheder gennem livet.
- kan initiere udviklingsstøttende pædagogiske miljøer med særlig opmærksomhed på tidlig forebyggelse af udsathed.
- kan påtage sig ansvar for forebyggende og helhedsorienteret pædagogisk arbejde i samarbejde med kollegaer, familie og tværprofessionelle samarbejdspartnere.

19.26 SPECIALPÆDAGOGIK**Formål**

Formålet er at den studerende opnår kompetencer til selvstændigt at varetage almene og specialpædagogiske funktioner som undersøgelse, planlægning, organisering, udvikling af opgaver inden for almen og specialpædagogisk virksomhed, herunder konsultative tilgange, samskabelse, rådgivning, vejledning og formidling. I tæt samspil med praksis skal den studerende udbygge sine kompetencer til at planlægge, tilrettelægge, gennemføre, evaluere og reflektere over almen og/eller specialpædagogisk virksomhed og kunne arbejde med udvikling af egen og andres praksis.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • arbejde ud fra et helhedsperspektiv, hvor grundlaget er det tværprofessionelle og/eller tværsektorielle samarbejde i en læringsdifferentieret indsats, der fremmer deltagelse og udvikling. • håndtere specialpædagogiske problemstillinger i sit professionelle virke inden for det almenpædagogiske såvel som det specialiserede praksisfelt • skelne mellem forskellige paradigmatisk tilgange til arbejdet med mennesket med særlige behov i såvel et individuelt, som et kontekstuelt og samfundsmæssigt perspektiv. • håndtere specialpædagogiske problemstillinger i forhold til forebyggelse. • samarbejde om opgaver relateret til vedligeholdelse og udvikling på det almenpædagogiske og specialpædagogiske område i en etisk dimension • undersøge, analysere, planlægge, gennemføre og evaluere (specialpædagogiske didaktiske overvejelser) specialpædagogiske aktiviteter for at fremme læring og udvikling 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have teoretisk og professionsrettet viden om specialpædagogiske område, som bygger på såvel national som international forskning. • have indsigt i klassifikation af funktionelle vanskeligheder 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne håndtere formidlende og vejledende funktioner, som knytter sig til det specialpædagogiske område. • kunne identificere, afdække, analysere og vurdere den enkeltes livssituation, herunder

<ul style="list-style-type: none"> • have viden om sammenhængen mellem almenpædagogiske og specialpædagogiske arbejdsformer • have indsigt i begrundelser for inkluderende og ekskluderende processer 	<p>kontekstuelle udviklingsmuligheder og individuelle forudsætninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mestre relevante grundlæggende metoder i specialpædagogikken som grundlag for at styrke udviklings- og læreprocesser • kunne vurdere grundlaget for inddragelse af eksterne parter og netværket med henblik på at styrke den specialpædagogiske indsats og borgerinddragelse
---	--

Moduler

Modul 1: Specialpædagogik i samtiden

Modul 2: Læring, kontakt og trivsel

Modul 3: Social-kognitive udviklingsforstyrrelser

Modul 4: Intellektuelle funktionsnedsættelser

Modul 5: Motoriske vanskeligheder og multiple funktionsnedsættelser

Modul 6: Sansemæssige funktionsnedsættelser

19.26.1 Modul Rs: Specialpædagogik i samtiden

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om specialpædagogik i samtiden, herunder indsigt i såvel det formelle grundlag (lovgivning, konventioner etc.) som indsigt i de organisatoriske og samfundsmæssige betingelser

Færdighed

- kan reflektere over normalitet og afvigelse samt funktionsnedsættelser og diagnosticering i den specialpædagogiske kontekst i historisk og nutidigt perspektiv

Kompetencer

- kan håndtere specialpædagogiske paradigmer, herunder professionsforståelse og etik, udviklingsmæssig diversitet og variation i relation til inkluderende og ekskluderende processer
- kan påtage sig ansvar for samarbejds- og gruppeprocesser i det mono- og tværfaglige felt, i forhold til sociale og organisatoriske specialpædagogiske opgaveløsninger
- kan identificere specialpædagogikkens egenart i relation til almenpædagogikken
- Mestrer at samarbejde om en læringsdifferentieret indsats, der fremmer inklusion og som rummer overvejelser i forhold til den enkelte og til netværket omkring den enkelte

19.26.2 Modul Rs: Læring, kontakt og trivsel

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til relevant lovgivning på området

Færdigheder

- kan indhente information, beskrive, analysere og vurdere individuelle og kontekstuelle baggrunde for vanskeligheder i forhold til læring, kontakt og trivsel
- kan beskrive, planlægge og gennemføre individuelle og kontekstuelle almene og specialpædagogiske indsatser, der fremmer læring og trivsel

Kompetencer

- Mestrer en pædagogisk praksis, der fremmer deltagelse, læring og trivsel for børn, unge og voksne i relevante netværk, ved brug af relevante metoder, materialer eller hjælpemidler
- kan indgå i et samarbejde om en indsats, der fremmer deltagelse, læring og trivsel med relevante samarbejdspartnere og netværket omkring den enkelte eller gruppen, der er i vanskeligheder
- kan reflektere over individuelle og kontekstuelle begrundelser for børn, unge og voksnes vanskeligheder i forhold til læring, kontakt og trivsel

19.26.3 Modul Rs: Socialkognitive udviklingsforstyrrelser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om diagnoser indenfor ADHD og autismspekteret, herunder refleksion over normalitet og afvigelse i det senmoderne samfund
- har kendskab til målgruppen i et livsperspektiv f.eks. i relation til familieliv, uddannelse, fritidsliv og arbejde

Færdigheder

- kan indhente information, beskrive, analysere og vurdere en læringsdifferentieret indsats, der retter sig mod at optimere læring og udvikling for mennesker med socialkognitive vanskeligheder
- kan vurdere og reflektere over special- og almen pædagogiske arbejdsformer, herunder metoder, materialer og hjælpemidler

Kompetencer

- kan vedligeholde og udvikle forudsætningerne for læring og udvikling, herunder de socialkognitive funktioner hos mennesker med gennemgribende og /eller socialkognitive udfordringer
- kan indgå i et samarbejde om en læringsdifferentieret indsats med f.eks. kollegaer, forældre, pårørende eller eksterne parter

19.26.4 Modul Rs: Intellektuelle funktionsnedsættelser

10 ECTS-point, eksternt prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til relevant lovgivning på området.
- har kendskab til målgruppen i et livsperspektiv f.eks. i relation til familieliv, uddannelse, fritidsliv og arbejde herunder rehabilitering

- har kendskab til årsager til intellektuelle funktionsnedsættelser herunder, kognitive funktioner, diagnoser samt kontekstuelle begrundelser for børn, unge og voksnes vanskeligheder i forhold til læring

Færdigheder

- kan indhente information, beskrive, analysere og vurdere individuelle og kontekstuelle baggrunde for vanskeligheder i forhold til målgruppen

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om en læringsdifferentieret indsats med tværprofessionelle samarbejdspartnere og netværket omkring den enkelte og/eller gruppen der befinder sig i læringsvanskeligheder
- kan udvikle praksis ved at anvende almene og /eller specialpædagogiske teorier, metoder, arbejdsformer, materialer og hjælpemidler, der fremmer deltagelse og læring for mennesker

19.26.5 Modul Rs: Motoriske vanskeligheder og multiple funktionsnedsættelser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om målgruppen i forhold til forskellige vanskeligheder/diagnoser, herunder udbredelse, årsagsforhold, sværhedsgrad, prognose og implikationer
- har viden om og kan reflektere over den motoriske udvikling og funktion samt årsager til atypiske motoriske funktioner og multiple funktionsnedsættelser
- har kendskab til fysiologiske og neuropsykologiske teorier og/eller forskning om motorisk udvikling, krop, bevægelse i forhold til motoriske og multiple funktionsnedsættelser

Færdigheder

- kan vurdere og anvende relevante specialpædagogiske metoder, hjælpemidler og materialer i forhold til udvikling og/eller kompensation. Herunder relevant lovgivning på området
- kan begrunde og iværksætte netværksindsatser, der fremmer muligheder for udvikling og trivsel i relation til familieliv, uddannelse, fritidsliv og arbejde

Kompetencer

- kan indhente information, beskrive, analysere og vurdere en læringsdifferentieret indsats i forhold til børn, unge, eller voksne med motoriske vanskeligheder og/eller multiple funktionsnedsættelser
- kan udarbejde udviklingsmål og kompensationsmuligheder, der retter sig mod at fremme muligheder for deltagelse, herunder vedligeholdelse og udvikling af færdigheder
- kan indgå tværfagligt og/eller tværsektorielt i et samarbejde om en læringsdifferentieret indsats i relation til målgruppen, der rummer overvejelser i forhold til den enkelte og til netværket omkring den enkelte

19.26.6 Modul Rs: Sansemæssige funktionsnedsættelser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har en grundlæggende viden om det sensoriske system og dets betydning for menneskets udvikling, samt indsigt i teorier og forskningsresultater om vanskeligheder i forhold til en eller flere sanser
- har viden om forskellige former for og årsager til vanskeligheder i forhold til en eller flere sanser herunder mestrings- og kompensationsadfærd
- har kendskab til målgruppen i forhold til forskellige vanskeligheder/diagnoser, herunder udbredelse, årsagsforhold, sværhedsgrad, prognose og implikationer
- har indsigt i vanskeligheder i forhold til en eller flere sanser set i et livsperspektiv i relation til familieliv, uddannelse, fritidsliv og arbejde herunder kendskab til relevant lovgivning

Kompetencer

- kan indhente information, beskrive, analysere og vurdere en læringsdifferentieret indsats, der retter sig mod at optimere trivsel og læring i relation til mennesker med vanskeligheder i forhold til en eller flere sanser, i et henholdsvis udviklende og kompenserende perspektiv
- kan indgå i tværfagligt og/eller tværsektorielt samarbejde om en specialpædagogisk indsats i relation til vanskeligheder i forhold til en eller flere sansemodaliteter, der rummer overvejelser i forhold til den enkelte og til netværket omkring den enkelte

19.27 SYNSPÆDAGOGIK OG SYNS(RE)HABILITERING**Formål**

Uddannelsesretningens formål er, at den studerende i tæt samspil med praksis og på baggrund af aktuel viden og teoretisk indsigt, kan udrede komplekse problemstillinger og specialpædagogiske behov samt udvikle og tilrettelægge synspædagogiske, specialiserede indsatser for børn, unge, voksne og ældre borgere med synsnedsættelse eller blindhed. Den studerende skal kunne bidrage til virkningsfulde og sammenhængende forløb for denne målgruppe i et tværprofessionelt, koordineret samarbejde med det formål at udvikle synspædagogisk praksis og syns(re)habilitering.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • varetage specialiserede, synspædagogiske funktioner på baggrund af indsigt i synsfunktion, personlige og omgivelsesmæssige faktorer, kompensationsbehov og lovgivningsmæssige rammer • indgå i helhedsorienteret og tværprofessionelt samarbejde med relevante aktører, pårørende og andre netværk for at fremme inklusion og deltagelse i hverdagsliv, skole, uddannelse, arbejde og fritid • udrede og analysere synspædagogiske behov samt planlægge, gennemføre og evaluere synspædagogiske indsatser for at fremme aktivitet, kommunikation, leg, læring og udvikling • påtage sig ansvar for at facilitere undervisnings- og (re)habiliteringsforløb for borgere med synsnedsættelse eller blindhed på baggrund af didaktiske og metodiske overvejelser 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder

<ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i og kunne reflektere over synspædagogik som en del af det specialpædagogiske og pædagogiske fagområde • kunne reflektere over egen praksis med udgangspunkt i handicap- og (re)habiliteringsforståelser samt deltagelses- og inklusionsbegreber • have viden om perceptuelle, kognitive og neurologiske processer • have viden om og kunne reflektere over udviklings- og socialpsykologiske aspekter 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne tolke og vurdere resultater fra oftalmologiske, optiske, psykologiske og synspædagogiske udredninger • kunne gennemføre synspædagogiske udredninger og indsatser i undervisnings- og (re)habiliteringsforløb • kunne håndtere og analysere komplekse problemstillinger i praksis, herunder psykologiske, sociale og holdningsmæssige faktorer • kunne arbejde selvstændigt og tværprofessionelt inden for syns(re)habilitering og synspædagogisk vejledning og rådgivning
--	--

Moduler

Modul 1: Synsnedsættelse eller blindhed – udredning

Modul 2: Synsnedsættelse eller blindhed – læring, rehabilitering og udvikling

Modul 3: ADL – Almindelig Daglig Levevis. At kunne klare sig i hverdagslivet med synsnedsættelse eller blindhed

Modul 4: O&M – Orientering og Mobility. At kunne færdes i det fysiske miljø med synsnedsættelse eller blindhed

Modul 5: Erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse, unge og voksne

Forkundskaber

Det anbefales, at den studerende har kompetencer, viden og færdigheder inden for udredning af -, tilrettelæggelse af synspædagogiske forløb og (re)habiliteringsforløb for borgere med nedsat syn eller blindhed (svarende til modul 1 og 2) inden påbegyndelse af modul 3, 4 og 5.

19.27.1 Modul Rs: Synsnedsættelse eller blindhed - udredning

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kognitive og neurologiske processer som grundlag for visuel perception
- har viden om øjets anatomi, synsfunktion, synsnedsættelse og om kompensationsmuligheder i hverdagslivet for grupper og/eller enkeltpersoner med synsnedsættelse eller blindhed
- har viden om metoder og tests der anvendes i et tværprofessionelt samarbejde i arbejdet med udredninger af synsnedsættelse eller blindhed

Færdigheder

- kan med afsæt i handicap- og (re) habliteringsforståelse inddrage relevante begreber og metoder i udredningen af individuelle og kontekstuelle faktorer, der har betydning for målgruppens deltagelse i relevante netværk

Kompetencer

- kan tage ansvar for et tværprofessionelt samarbejde om udredning af specialpædagogiske behov for personer med synsnedsættelse eller blindhed
- kan reflektere over sammenhæng mellem synsfunktion og kontekstuelle faktorer herunder kompensationsbehov

19.27.2 Modul Rs: Synsnedsættelse eller blindhed - læring, rehabilitering og udvikling

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om synsnedsættelse eller blindhed i relation til mennesker som lever med denne funktionsnedsættelse i dagligdagen
- har viden om og kan reflektere over kompensationsindsatser, herunder teknologiske hjælpemidler i et hverdags-, uddannelses- og arbejdsliv i forhold til målgruppen

Færdigheder

- kan gennemføre synspædagogiske indsatser i et (re-) rehabiliteringsprocesser for grupper og/eller enkeltpersoner under hensyntagen til relevant lovgivning

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at iværksætte en specialpædagogisk indsats for mennesker med synsnedsættelse eller blindhed
- kan tilrettelægge og vurdere lærings og udviklingsfremmende miljøer med afsæt i lærings- og udviklingsteori samt viden om syns- og specialpædagogik
- kan samarbejde med borgeren, netværk, tværprofessionelle og/eller tværsektorielle parter om synspædagogiske handleplaner med udgangspunkt i funktionsnedsættelse, personlige og omgivelsesmæssige faktorer som understøtter deltagelse og jobmuligheder

19.27.3 Modul Rs: ADL - Almindelig Daglig Levevis. At kunne klare sig i hverdagslivet med synsnedsættelse eller blindhed

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om læringsteori og specialpædagogiske metoder, teknikker samt kompenserende hjælpemidler i ADL for personer med synsnedsættelse eller blindhed
- har viden om perception og sansernes indvirkning på evnen til at klare aktiviteter i hverdagslivet, når mennesker lever med synsnedsættelse eller blindhed

Færdigheder

- kan reflektere over perceptuelle og socialpsykologiske aspekter herunder erkendelse, begrebsdannelse, hukommelse, motivation, autonomi og mestring

- kan med viden om læringsteori vurdere, reflektere over og begrunde metode og didaktik i synspædagogiske undervisningsforløb indenfor ADL, herunder (re)habiliteringsprocesser for grupper og/eller enkeltpersoner med synsnedsettelse eller blindhed

Kompetencer

- kan udrede, analysere og vurdere aktivitetsbehov i hverdagslivet for grupper og/eller personer med synsnedsettelse eller blindhed med udgangspunkt i synsfunktion, personlige og omgivelsesmæssige faktorer og mulighed for deltagelse i samfundet
- kan indgå i et samarbejde med borgere som udfordres af synsnedsettelse eller blindhed om behov for aktiviteter inden for almindelig daglig levevis (ADL)

19.27.4 Modul Rs: O&M - Orientering og Mobility. At kunne færdes i det fysiske miljø med synsnedsettelse eller blindhed

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om teori og specialpædagogiske metoder, teknikker og strategier samt kompenserende hjælpemidler
- har viden om perception og sansernes indvirken på evnen til at færdes i det fysiske miljø med synsnedsettelse eller blindhed

Færdigheder

- kan håndtere og analysere komplekse problemstillinger i O&M herunder psykologiske, sociale og holdningsmæssige faktorer
- kan vurdere, reflektere over og begrunde metode og didaktik i syns- og specialpædagogiske undervisningsforløb i O&M med kobling til (re)habiliteringsprocesser og mulighed for deltagelse i samfundslivet i henhold til relevant lovgivning

Kompetencer

- kan forestå rådgivning og vejledning af personer med synsnedsettelse eller blindhed, deres netværk og tværprofessionelle samarbejdspartnere i spørgsmål om O&M, herunder tilgængelighed og indretning af det fysiske miljø
- kan udrede, analysere og vurdere mulighed for at kunne færdes med synsnedsettelse eller blindhed med udgangspunkt i synsfunktion, individuelle og kontekstuelle faktorer, herunder kompensationsbehov

19.27.5 Modul Rs: Erhvervet hjerneskade og synsnedsettelse, unge og voksne

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om hjernens udvikling, opbygning og funktion samt kognitive dysfunktioner med fokus på synsvanskeligheder
- har viden om forskellige undervisningsmetoder, materialer og hjælpemidler inden for flere fagområder (fx IKT, ADL-Almindelig Daglig Levevis, O&M-Orientering og Mobility, læsning)

- har viden om relevante undersøgelsesmetoder og tests inden for erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse
- har viden om relevant lovgivning inden for området

Færdigheder

- kan foretage specialiserede og differentierede udredninger af borgere med erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse inden for eget praksisfelt

Kompetencer

- kan bidrage til og deltage i en højt specialiseret, tværfaglig og tværsektoriel rehabiliteringsindsats
- kan observere, identificere og reflektere over hjerneskaderelaterede syns- og funktionsnedsættelser, og på baggrund af dette vurdere den videre relevante udredning

19.27.6 Modul Rs: Medfødt hjerneskade, syns- & funktionsnedsættelser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende:

Viden

- har viden om oftalmologiske og optiske udredninger samt kompensatoriske muligheder i forhold til målgruppen
- har viden om forskellige udredningsmetoder for at kunne anvende dem i egen praksis samt vejlede pårørende og fagpersonale
- har viden om sanseintegration for at kunne tilrettelægge specialiserede læringsmiljøer samt vejlede pårørende og fagpersonale i etableringen af dette
- har viden om alternativ kommunikation for at kunne vurdere kommunikation i nonverbale situationer samt vejlede pårørende og fagpersonale i hensigtsmæssige kommunikationsstrategier

Færdigheder

- kan udrede, undervise og vejlede personer, pårørende og fagpersonale i relation til målgruppens komplekse problemstillinger
- kan vurdere behovet for relevante indsatser i forhold til målgruppen og samarbejde om specialpædagogiske løsninger, fx i hjemmet, i daginstitutioner, i skolen eller på bosteder

Kompetencer

- kan bidrage til og indgå i et tværfagligt og tværsektorielt observationer og anbefalinger
- kan håndtere og indgå i et komplekst pårørendesamarbejde med udgangspunkt i viden om sorg og krisereaktioner

**19.28 VEJLEDER I ALTERNATIVE SUPPLERENDE
KOMMUNIKATIONSFORMER****Formål**

Med afsæt i viden om alternative og supplerende kommunikationsformer, herunder alternativ sproglig udvikling, understøttende kommunikationsmiljøer, kommunikationspartnerens og netværkets betydning, afdæknings- og analyseværktøjer samt implementeringsstrategier og vejledningsteorier, skal den studerende i sit professionelle virke kunne:

- vurdere behov for alternative kommunikationsmuligheder, samt implementering af disse for mennesker med behov for komplekse kommunikationsindsatser

- varetage rådgivende og koordinerende funktioner i forbindelse med udviklingen af alternative kommunikationsmiljøer for alle aldre, på alle slags dag-, døgn, skole og aktivitetstilbud, hvor personer uden eller med lidt talesprog befinder sig.
- vejlede sine fagkolleger, ledelse, sagsbehandlere mv. med henblik på at styrke fagligheden lokalt på skole eller tilbud, samt udvikle fagmiljøernes viden om handicap og kommunikationssyn generelt.

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • intervenere i forhold til specialpædagogiske problemstillinger vedrørende mennesker med komplekse kommunikationsvanskeligheder • facilitere et samarbejde med relevante aktører om at håndtere komplekse problemstillinger på individ, gruppe- og organisationsniveau der kan udvikle kommunikationsmiljøer • påtage sig et ansvar for at vejlede målgruppen, kolleger, ledelse og pårørende og igangsætte forandringsprocesser i organisationen 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i handicapsyn og lovgivning på området samt en grundlæggende viden om kommunikation. Herunder også kommunikationens og samspillet betydning for den enkeltes udvikling og livskvalitet. • have kendskab til forskningsbaseret viden og nyere teorier indenfor alternative og supplerende kommunikationsformer samt have kendskab til afdæknings- og interventionsformer omkring den enkelte og i kommunikationsmiljøet. • have viden om lærings- og udviklingspotentialer i forhold til sproglig udvikling samt viden om organisationens betydning for denne udvikling. 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende metoder til at beskrive, analysere og evaluere praksis, samt anvende og reflektere over kommunikationsteknologier inden for alternative og supplerende kommunikationsformer. • kunne iværksætte indsatser omkring den enkelte person med komplekse kommunikationsbehov, samt i miljøet omkring den enkelte, herunder demonstrere sine færdigheder som kompetent kommunikationspartner. • kunne rådgive og vejlede kolleger, ledelse og faglige samarbejdspartnere med henblik på at styrke og udvikle organisationen til et kommunikationsmiljø, der understøtter udviklingsmuligheder for mennesker med komplekse kommunikationsbehov.

For at opnå uddannelsesretningen *Vejleder i alternative supplerende kommunikationsformer* skal følgende moduler indgå.

Modul 1: Komplekse kommunikationsindsatser vedrørende mennesker med funktionsnedsættelser

Modul 2: Kommunikationskompetencer - i arbejdet med mennesker med komplekse kommunikationsbehov

Modul 3: Vejledning og organisatoriske læreprocesser

Modulerne tages i ovenstående rækkefølge

19.28.1 Modul Rs: Komplekse kommunikationsindsatser vedrørende mennesker med funktionsnedsættelser

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til relevant lovgivning og relevante handicapsyn på området
- har viden om grundlæggende kommunikationsteori og relevant forskning, herunder om samspil og kommunikation i et socio-kognitivt perspektiv med afsæt i typisk og atypisk udvikling
- har indsigt i supplerende, støttende kommunikationsformer i forhold til udvikling, habilitering og kompensation

Færdigheder

- kan anvende metoder til observation, analyse og vurdering
- kan mestre indsatser, der højner deltagelse og livskvalitet i forhold til familieliv, uddannelse, fritidsliv og/eller arbejde
- kan begrunde valg af kommunikationsindsatser på baggrund af tværfaglig afdækning af den enkelte persons kommunikationspotentiale og kommunikationsmiljøet

Kompetencer

- kan håndtere afdækning af praksisproblemstillinger samt iværksætte og vurdere pædagogiske indsatser i et individuelt og kontekstuel perspektiv
- kan håndtere implementering af alternative kommunikationsindsatser i miljøer og organisationer
- kan indgå i og påtage sig ansvaret for det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde med inddragelse af netværk omkring børn, unge og voksne med komplekse kommunikationsbehov med blik for personens livslange behov for et kommunikationsmiljø

19.28.2 Modul Rs. Kommunikationskompetencer – i arbejdet med mennesker med komplekse kommunikationsbehov

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til kommunikationspartnerens rolle og ansvar i forhold til at sikre personens sproglige og kommunikativeudvikling
- har viden om lærings- og udviklingspotentialer i forhold til sprogudvikling herunder særlige forhold, der fremmer interaktion og deltagelse
- har indsigt i konteksters og nærmiljøers betydning for vellykket kommunikation i arbejdet med mennesker med komplekse kommunikationsbehov

Færdigheder

- mestrer inddragelse af kommunikationsteknologier, der understøtter udviklende dialoger og sprogforståelse hos målgruppen

- kan begrunde opbygning af kommunikationsmiljøer for mennesker med komplekse kommunikationsbehov med afsæt i specialpædagogiske perspektiver og paradigmer
- kan anvende videoanalyse til udvikling af egne refleksions- og kommunikationskompetencer i relation til rollen som kommunikationspartner

Kompetencer

- kan udvikle kommunikationsmiljøer, der understøtter den enkelte person eller gruppes alternative og supplerende kommunikationsudvikling
- kan påtage sig ansvar for at udvikle både personens og egne alternative og supplerende kommunikationskompetencer
- kan håndtere en løbende vurdering af kommunikationsbehov samt høj- og lavteknologiske løsninger i tæt samarbejde med øvrige kommunikationspartnere med blik for personens livslange udvikling

19.28.3 Modul Rs. Vejledning og organisatoriske læreprocesser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om vejledningsteorier og -metoder
- har viden om grundlæggende teorier, principper og strategier for organisations- og skoleudvikling
- har indsigt i kommunikationsteori og læreprocessteori

Færdigheder

- kan vurdere og anvende relevante metoder og værktøjer til facilitering af processer
- kan udvikle undersøgelses- og evalueringstiltag i forhold vejlednings- og udviklingsopgaver

Kompetencer

- kan understøtte videndelings-, lærings- og forandringsprocesser i lokale organisatoriske kontekster og organisationskultur
- kan igangsætte, gennemføre, vurdere og begrunde vejlednings- og udviklingsopgaver i organisationen på baggrund af forskningsbaseret viden

19.29 UNGES OG VOKSNES LÆREPROCESSER

Formål

Uddannelsesretningens formål er at kvalificere den studerende til at varetage igangsættende, udviklende og koordinerende funktioner i forbindelse med tilrettelæggelse af undervisning samt lære- og udviklingsprocesser for unge og voksne.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • forestå udvikling af uddannelser og andre pædagogiske indsatsområder med henblik på at udvikle læringsmiljøer for unge og voksne 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om og kunne reflektere over unge og voksnes udvikling og læring såvel i uddannelsesmæssige som i praksis- og erhvervsorienterede situationer i relation til livslang læring • have indsigt i ungdoms- og voksenuddannelserne samt det ungdoms- og voksenpædagogiske arbejdsfelt 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne planlægge, gennemføre og evaluere praksisnær undervisning • kunne analysere og evaluere forskellige målgruppers læreprocesser og kompetenceudvikling under hensyntagen til samfundets, arbejdsmarkedets og den enkeltes behov • kunne anvende teorier, metoder og begreber til kritisk at kunne analysere og kvalificere uddannelser og pædagogisk praksis

Moduler

Modul 1: Didaktik og læreprocesser

Modul 2: Ungdomsliv, socialisering og identitet

Modul 3: Voksne og livslang læring

19.29.1 Modul Rs: Didaktik og læreprocesser

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om pædagogisk og didaktisk teori som ramme for udvikling af undervisning og læring i praksis
- har indsigt i sammenhæng mellem deltagerforudsætninger og læreprocesser

Færdigheder

- kan forestå planlægning, gennemførelse og evaluering af systematiske læreprocesser
- kan anvende og vurdere forskning og udviklingsprocesser i pædagogisk praksis
- kan reflektere og udvikle undervisningsformer og metoder

Kompetencer

- kan facilitere læreprocesser med fokus på problemløsning og idéskabelse
- kan indgå i samarbejde om at etablere og evaluere pædagogiske udviklingsmiljøer
- kan facilitere unge og voksnes læreprocesser i et dannelsesperspektiv

19.29.2 Modul Rs: Ungdomsliv, socialisering og identitet

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i unges identitetsudvikling og selvdannelse
- har viden om læring og kompetenceudvikling i forskellige kontekster
- har indsigt i organisatoriske og læringsmæssige forudsætninger i forbindelse med facilitering af processer rettet mod organisations- og arbejdsplanlægning
- har viden om teorier og metoder om kursus- og uddannelsesplanlægning
- har indsigt i særlige målgrupper og problemstillinger

Færdigheder

- kan differentiere metoder efter målgruppen

Kompetencer

- kan forestå planlægning, gennemførelse og evaluering af inkluderende læreprocesser i en organisationsramme
- kan påtage sig ansvar for at involvere unge og skabe motiverende læringsmiljøer
- kan medvirke til sikring af sammenhængen mellem strategiske mål, kompetenceudviklingsbehov og uddannelsesplanlægning

19.29.3 Modul Rs: Voksne og livslang læring

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i og forståelse af forholdet mellem voksnes livs- og udviklingsbetingelser og læreprocesser
- har viden om voksenpsykologi, voksnes udvikling og livsfaser

Færdigheder

- kan reflektere over samfundsmæssige vilkår og udvikling i relation til livslang læring
- kan anvende forsknings- og udviklingsarbejder til at perspektivere voksenpædagogiske indsatser
- kan anvende voksenpædagogiske teorier i en pædagogisk sammenhæng

Kompetencer

- kan håndtere udfordringer og dilemmaer i forbindelse med voksnes livslange læring

19.30 FRITIDSPÆDAGOGIK**Formål**

Uddannelsesretningens formål er med afsæt i forskningsbaseret og praksisrettet viden at kvalificere den studerendes kompetence til at reflektere og skabe fritidspædagogiske miljøer, der understøtter mangfoldige deltagelsesmuligheder i børne- og ungefællesskaber

Formålet er at udforske den fritidspædagogiske kernefaglighed på et vidensinformeret grundlag, og derigennem skabe meningsfulde fritidspædagogiske sammenhænge på tværs af børns og unges alder og livsarenaer.

Hvis retningen PD Fritidspædagog skal opnås, skal man have gennemført alle moduler under retningen, svarende til 30 ECTS.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvikle fritidspædagogisk praksis, herunder at kunne indgå i samarbejde med relevante aktører om komplekse problemstillinger, der angår fritidspædagogiske miljøer. • indgå i og reflektere over forskellige fritidspædagogiske miljøer, som sigter mod sammenhæng i børn og unges hverdag, deltagelse i fællesskaber og dannelse i forskellige livsarenaer. 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om relevant forskning, professions- og praksisviden samt historik i fritidspædagogikken • have viden om børn og unges udvikling, livsbetingelser og trivsel. • have viden om betydningen af fællesskaber og børn og unges deltagelsesmuligheder som afgørende for dannelse og udvikling i fritidspædagogiske miljøer. • have vidensgrundlag og viden om metoder, der danner rammer for fritidspædagogisk arbejde rettet mod børn og unges selv-, og medbestemmelse og demokratiske dannelse 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne anvende teori og professions- og praksisviden til metodisk at undersøge, reflektere over, analysere og udvikle fritidspædagogisk praksis. • kunne skabe betingelser for mangfoldige fællesskaber og for, at børnene og de unge selv kan skabe forskellige former for fællesskaber. • kunne indgå i samarbejdsrelationer med relevante aktører.

Moduler

Modul 1: Fritidspædagogisk profession, 10 ECTS

Modul 2: Organisering af fritidspædagogiske aktiviteter, 5 ECTS

Modul 3: Fritidspædagogisk procesfacilitering, 5 ECTS

Modul 4: Fritidspædagogen som trivselsaktør, 5 ECTS

Modul 5: Fritidspædagogen som brobygger, 5 ECTS

19.30.1 Modul Rs: Fritidspædagogisk profession

10 ECTS-point,

Bedømmelse: ekstern censur, 7 -trins skala

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har indgående viden om fritidspædagogikkens særkende, herunder dens historiske rødder, værdigrundlag, lovgivningsmæssige rammer og de pædagogiske begreber, der knytter sig til den fritidspædagogiske identitet
- har viden om fritidspædagogikkens rolle i krydsfeltet mellem skole og børns frie tid samt mellem det almen-, social- og specialpædagogiske

Færdigheder:

- kan arbejde undersøgende med børne- og ungekulturer, og bruge denne viden til at skabe miljøer, der inviterer til selvbestemmelse, medbestemmelse og meningsfuldt engagement
- kan håndtere etiske dilemmaer knyttet til den komplekse fritidspædagogiske praksis

Kompetencer:

- kan reflektere over og påtage sig ansvar for fritidspædagogisk arbejde med et inddragende børne- og ungeperspektiv og med fokus på selv- og medbestemmelse
- kan gennem kollegialt og tværprofessionelt samarbejde indgå i, facilitere og udvikle fællesskaber i fritidspædagogiske kontekster

19.30.2 Modul Rs: Organisering af fritidspædagogiske aktiviteter

5 ECTS-point,

Bedømmelse: ekstern prøve, bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- forstår betydningen af aktivitetsbaseret fritidspædagogik som vej til deltagelsesmuligheder og udvikling af individet i fællesskaber

Færdigheder:

- kan inddrage målgruppen og analysere målgruppens perspektiver i relation til egen praksis i de fritidspædagogiske aktiviteter.
- kan arbejde systematisk med faglig evaluering med henblik på at udvikle kvalitet i de fritidspædagogiske aktiviteter.

Kompetencer:

- kan skabe motiverende og engagerende fritidspædagogiske aktiviteter, der er tilrettelagt efter målgruppen
- kan håndtere fritidspædagogiske dilemmaer mellem fri tid, selv- og medbestemmelse og voksenledede aktiviteter

19.30.3 Modul Rs: Fritidspædagogisk procesfacilitering

5 ECTS-point, Bedømmelse: intern prøve, bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om og har forståelse for betydningen af legende og kreative udtryksformer som fundament for børn og unges deltagelsesmuligheder, dannelse og udvikling

Færdigheder:

- kan inddrage børn og unges perspektiver, så børnene og de unge bliver medskabere af fritidspædagogiske forløb
- kan differentiere, lede og evaluere fritidspædagogiske forløb med blik for målgruppen

Kompetencer:

- kan facilitere legende og kreative processer, som understøtter børnene og de unges oplevelse af handlekraft og engagement i og på tværs af fritidspædagogiske arenaer

19.30.4 Modul Rs: Fritidspædagogen som trivselsaktør

5 ECTS-point, intern prøve, bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om børn og unges trivsel, udsathed og om arbejdet med at skabe lige deltagelsesmuligheder
- har viden om inkluderende fællesskaber og deres betydning for børn og unges trivsel

Færdigheder:

- har færdigheder til at analysere og planlægge trivselsunderstøttende arbejde i de mangfoldige fritidspædagogiske fællesskaber
- kan reflektere over fritidspædagogiske dilemmaer i mødet mellem det almen-, social- og specialpædagogiske med henblik på at skabe lige deltagelsesmuligheder

Kompetencer:

- kan planlægge, gennemføre og evaluere trivselsfremmende indsatser, der bevæger sig i spændingsfeltet mellem almen-, social- og specialpædagogik

19.30.5 Modul Rs: Fritidspædagogen som brobygger

5 ECTS-point, Bedømmelse: intern prøve, bestået/ikke bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden:

- har viden om tværprofessionelt samarbejde, kommunikation og professionsidentitet i arbejdet med børn og unge

Færdigheder:

- kan anvende forskellige kommunikative metoder til at arbejde forebyggende i samarbejdet med børn, unge og relevante samarbejdspartnere
- kan planlægge, lede og forbinde processer i tværgående og brobyggende samarbejder, hvor børn og unge oplever medinddragelse

Kompetencer:

- kan lede samarbejdet med relevante eksterne aktører i overensstemmelse med lovgivningsmæssige og organisatoriske rammer

- kan inddrage børn og unges perspektiver i arbejdet med brobygning, der skaber sammenhængskraft mellem børn og unges forskellige livsarenaer

INDHOLDSOMRÅDE: FAG OG LÆRING

Indholdsområdet består af følgende pædagogiske uddannelsesretninger:

- 19.31 Anvendt film
- 19.32 Anvendt scenekunst
- 19.33 Billedkunst og æstetik
- 19.34 Dansk som andetsprog
- 19.35 Håndværk, design og innovation
- 19.36 Idræt, krop og bevægelse
- 19.37 Musik
- 19.38 Undervisning og vejledning for unge og voksne

Diplomuddannelse i Pædagogik

19.31 ANVENDT FILM

Formål

Formålet med uddannelsesretningen i anvendt film er at sætte den studerende i stand til at varetage undervisning i det praksisfaglige arbejde med film i en uddannelsesmæssig eller pædagogisk kontekst.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb i anvendt film • udvikle didaktisk og pædagogisk praksis inden for undervisning i anvendt film 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om filmfortælling, filmhåndværk og filmproduktion • have viden om filmdidaktik • have viden om æstetiske og produktionsorienterede læreprocesser • have viden om anvendt film 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne undervise i filmfortælling, filmhåndværk og filmproduktion • kunne udvikle øvelser, forløb og læreplaner for undervisning i film • kunne facilitere æstetiske og produktionsorienterede læreprocesser • kunne anvende undervisning i film i en uddannelsesmæssig og pædagogisk kontekst

Moduler:

- Modul 1: Didaktik for undervisning i filmfortælling
- Modul 2: Didaktik for undervisning i filmhåndværk
- Modul 3: Didaktik for undervisning i filmproduktion

19.31.1 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmfortælling

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om filmfortællingens dramaturgi og udviklingsprocesser
- har viden om filmfortællingens didaktiske metoder
- har viden om narrative teori i relation til læringsteorier og pædagogik
- har viden om anvendt filmfortælling

Færdigheder

- kan undervise børn, unge og voksne i filmfortælling på grundlæggende niveau
- kan udvikle øvelser, forløb og læremidler i filmfortælling
- kan facilitere læringsrum med fokus på differentiering og progression indenfor filmfortælling
- kan undervise i filmfortælling i en pædagogisk kontekst.

Kompetencer

- kan tage ansvar for planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningsforløb i filmfortælling
- kan tage ansvar for udvikling af didaktisk og pædagogisk praksis for undervisning i filmfortælling

19.31.2 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmhåndværk

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om filmhåndværkets udstyr, virkemidler og filmsprog
- har viden om filmhåndværkets didaktiske metoder
- har viden om produktionsorienteret og æstetisk læringsteori
- har viden om anvendt filmhåndværk, herunder filmens forskellige discipliner og tilhørende filmsprog, f.eks. klippeteknik, lyd, kamerateknik, manuskript skrivning m.v.

Færdigheder

- kan undervise børn, unge og voksne i filmhåndværk og filmens sprog på grundlæggende niveau
- kan udvikle øvelser, forløb og læremidler i filmhåndværk
- kan facilitere æstetiske og eksperimenterende læringsrum
- kan undervise i filmhåndværk i en pædagogisk kontekst

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb i filmhåndværket og dets enkeltfagligheder
- kan påtage sig ansvar for at udvikle didaktisk og pædagogisk praksis for undervisning i filmhåndværk og æstetiske læreprocesser

19.31.3 Modul Rs: Didaktik for undervisning i filmproduktion

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om filmproduktionens samarbejdsprocesser og forskellige roller
- har viden om filmproduktionens didaktiske metoder
- har viden om æstetisk og produktiv læring samt kreative læreprocesser
- har viden om anvendt filmproduktion

Færdigheder

- kan undervise børn, unge og voksne i filmproduktion på grundlæggende niveau
- kan udvikle øvelser, forløb og læremidler i filmproduktion
- kan facilitere produktive og kreative læringsrum
- kan undervise i filmproduktion i en pædagogisk kontekst

Kompetencer

- kan tage ansvar for at planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb i filmproduktion
- kan tage ansvar for at udvikle didaktisk praksis inden for undervisning i filmproduktion gennem æstetiske og produktive læreprocesser

19.32 ANVENDT SCENEKUNST

Formål

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende personlige og faglige kompetencer i arbejdet med scenekunst indenfor det pædagogiske område.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- planlægge, gennemføre og evaluere forløb, hvor børn, unge, voksne og ældre aktivt bruger scenekunst til at bearbejde deres samtid og udtrykke erfaringer og oplevelser
- udvikle og tilpasse dramapædagogiske og scenekunsthedaglige læreprocesser i forhold til forskellige formål, målgrupper og deltagerforudsætninger

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden

- have indsigt i teorier om scenekunst og dramapædagogik
- have kendskab til sammenhænge mellem kulturformer, scenekunst og pædagogik

Færdigheder

- kunne anvende metoder og redskaber til at styrke den æstetiske, den ekspressive og den sociale kompetence
- kunne mestre arbejdet med scenekunst i en pædagogisk og social kontekst

Moduler

Modul 1: Dramapædagogik

Modul 2: Scenekunst med børn og unge

Modul 3: Scenekunst med voksne og ældre

19.32.1 Modul Rs: Dramapædagogik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i dramapædagogikkens idégrundlag, teori og historie
- har viden om æstetiske læreprocesser
- har indsigt i dramapædagogikkens særlige områder og læringspotentialer

Færdigheder

- kan anvende forskellige dramapædagogiske metoder

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere dramapædagogiske og scenekunst- pædagogiske forløb
- kan argumentere for dramapædagogiske tiltag på et dramapædagogisk videns- og værdigrundlag
- kan reflektere over egen position i forholdet mellem scenekunst og dramapædagogik

19.32.2 Modul Rs: Scenekunst med børn og unge

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til dansk scenekunst for børn og unge
- kan reflektere over scenekunstens betydning for børn og unges kulturelle identitetsdannelse
- har indsigt i scenekunstens muligheder i skole og institutioner

Færdigheder

- kan mestre scenekunstproduktion med børn og unge
- kan håndtere arbejdet med scenografi, lyd og lys, herunder virtuel scenografi
- kan udvælge og begrunde forholdet til publikum, fx. interaktivitet eller den fjerde væg

Kompetencer

- kan udvikle, gennemføre og evaluere scenekunstneriske forløb for eller med børn og unge
- kan varetage samskabende processer, fx. devising

19.32.3 Modul Rs: Scenekunst med voksne og ældre

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til dansk og/eller udenlandsk scenekunst.
- har indsigt i scenekunstens anvendelsesmuligheder i ikke-kunstneriske sammenhænge

Færdigheder

- kan mestre scenekunstproduktion med voksne og ældre
- kan håndtere arbejdet med scenografi, lyd og lys, herunder virtuel scenografi
- kan udvælge og begrunde forholdet til publikum, fx. interaktivitet eller den fjerde væg

Kompetencer

- kan udvikle, gennemføre og evaluere scenekunstneriske forløb for eller med voksne og ældre
- kan varetage samskabende processer, fx. devising
- kan reflektere over scenekunstens betydning for voksnes og ældres kulturelle identitetsdannelse

19.33 BILLEDKUNST OG ÆSTETIK

Formål

Formålet er at den studerende opnår personlige og faglige kompetencer inden for det pædagogiske og didaktiske arbejde med billedkunst og visuel formidling. Den studerende skal opnå erfaringer med og viden om billedsprog og æstetik som kommunikation og læreproces.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • varetage undervisnings- og formidlingsopgaver for forskellige målgrupper vedrørende billedkunst, æstetik og visuel kultur • påtage sig ansvar for at medvirke til udvikling af pædagogisk praksis inden for billedkunst, æstetik og visuel kultur • initiere og lede udviklingsprojekter inden for det billedpædagogiske felt • varetage særlige pædagogiske funktioner som fx konsulent- og formidlingsvirksomhed samt tværfagligt samarbejde med særligt henblik på æstetisk virksomhed 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om kunstteori, kunsthistorie, æstetisk teori og læringsteori med særlig fokus på forholdet mellem billedkunst, æstetik og læring • have indsigt i teorier om børn unge, og voksnes interaktion med samfundets visuelle kultur • kunne reflektere over billeders og andre visuelle begivenheders betydning for det moderne menneskes identitetsdannelse 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne tilrettelægge, gennemføre og evaluere formidling og undervisning indenfor billedkunst, æstetik og visuel kultur • kunne forholde sig fortolkende til den samfundsmæssige virkelighed gennem æstetiske perspektiver og formsprog • kunne fremstille, fortolke og vurdere billeder i relation til historiske og nutidige billedformer og dannelsesforestillinger • kunne vurdere forholdet mellem billedfremstilling og æstetiske og pædagogiske teorier

Moduler

Modul 1: Eksperimenterende billedfremstilling

Modul 2: Billedpædagogik, didaktik og formidling

Modul 3: Børn og unges digitale mediebrug

19.33.1 Modul Rs: Eksperimenterende billedfremstilling

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om faglige teorier om billedkunst og visuelle udtryk i et historisk og nutidigt perspektiv
- har indsigt i væsentlige kunsthistoriske perioder og strømninger

Færdigheder

- har færdigheder i praktisk eksperimenterende billedfremstilling inden for flere visuelle formsprog
- kan anvende forskellige billedanalysemetoder og vurderingsstrategier med fokus på indhold, form, genre og funktion

Kompetencer

- kan forholde sig undersøgende, reflekterende og vurderende til formsproglige problemstillinger gennem en eksperimentel billedfremstillende praksis
- kan kommunikere billedsproglige problemstillinger med relevante fagsprog til forskellige målgrupper

19.33.2 Modul Rs: Billedpædagogik, didaktik og formidling

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i teorier om didaktik, læreprocesser og æstetik i et alment og et billedpædagogisk perspektiv
- har viden om, og produktive færdigheder i visuelle formidlingsformer

Færdigheder

- kan reflektere over historiske og aktuelle billedpædagogiske problemstillinger og strømninger
- har færdighed i at løse billedpædagogiske og formidlingsmæssige problemstillinger i et samfundsmæssigt perspektiv

Kompetencer

- kan udvikle billedkunstundervisning og formidling på et reflekteret pædagogisk og didaktisk grundlag, rettet mod forskellige målgrupper
- kan tilrettelægge, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i billedkunst og visuel kultur
- kan indgå i samarbejde med relevante aktører om løsning af billedpædagogiske opgaver

19.33.3 Modul Rs: Børn og unges digitale mediebrug

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i teorier om børn og unges digitale mediebrug
- har viden om forskellige digitale visuelle medieformer

Færdigheder

- kan analysere og vurdere multimodale digitale produktioner i et æstetisk og digitalt dannelsesperspektiv
- har produktive færdigheder i digitale visuelle medieformer

Kompetencer

- kan varetage digitalt medicarbejde i billedpædagogisk praksis med børn og unge
- kan udvikle billedpædagogiske aktiviteter rettet mod børn og unge, der involverer digitale medie

19.34 DANSK SOM ANDETSPROG**Formål**

Uddannelsesretningens formål er at kvalificere den studerende til at stilladsere flersprogede børn, unge og voksnes andetsprogsudvikling. Den studerende opnår kompetencer til at planlægge, gennemføre og evaluere læringsfremmende aktiviteter og/eller undervisning i dansk som andetsprog samt til at varetage formidling og vejledning med afsæt i sin viden om dansk som andetsprog.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • stilladsere flersprogede børn, unge og voksnes andetsprogsudvikling • planlægge, gennemføre og evaluere andetsprogs-pædagogisk praksis samt træffe og begrunde fagligt relaterede beslutninger i arbejdet med flersprogede børn, unge og voksne • indgå i samarbejde med kolleger, ledelse, forældre og andre relevante samarbejdspartnere om udvikling og implementering af andetsprogsstimulering og/eller andetsprogsundervisning 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende:	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have viden om sprogtilegnelse, andetsprogsudvikling og flersprogethed som en resurse • have viden om andetsprogsdidaktik og andetsprogs-pædagogiske metoder • have viden om vejledningsteori og grundlæggende principper for vejledning samt sproglig evaluering 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne følge, stilladsere og evaluere flersprogede børn, unge og voksnes andetsprogsudvikling • kunne planlægge, gennemføre og evaluere egen andetsprogspraksis selvstændigt og i samarbejde med andre på baggrund af didaktiske og metodiske valg • kunne vejlede kolleger, ledelse og andre relevante samarbejdspartnere i praksisnære og faglige problemstillinger

	vedrørende andetsprogsudvikling og andetsprogs-pædagogik
--	--

Retningspecifikke moduler:

Modul 1: Andetsprogsudvikling

Modul 2: Andetsprogs-pædagogik

Modul 3: Dansk som andetsprogsvejledning

19.34.1 Modul RS Andetsprogsudvikling

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende:

Viden

- har viden om flersprogethed som læringsvilkår og resurse i andetsprogsudviklingen, herunder translanguaging
- har viden om andetsprogsudvikling og det danske sprogs struktur og funktion
- har viden om, hvad et kommunikativt, funktionelt sprogsyn indebærer

Færdigheder

- kan afdække flersproglige resurser og støtte flersprogede børn, unge og voksne i at anvende flersprogethed som en resurse i andetsprogsudviklingen
- kan analysere intersprog med henblik på at støtte flersprogede børn, unge og voksne andetsprogsudvikling
- kan selvstændigt og i samarbejde med kolleger, forældre og andre ressourcepersoner træffe, begrunde og vurdere pædagogiske valg på baggrund af viden om sprogsyn, flersprogethed og andetsprogsudvikling

Kompetencer

- kan reflektere over sprogsyn og tilegnelsessyn i egen praksis
- kan analysere intersprog i sammenhæng med sproglige målsætninger og sprogdidaktiske forløb både i forhold til hverdagssprog og fag-/skolesprog fx inden for et specifikt emne
- kan selvstændigt og i samarbejde med kolleger, forældre og andre ressourcepersoner planlægge, gennemføre og evaluere andetsprogsudviklende læringsaktiviteter, med inddragelse af flersproglige resurser og på baggrund af intersprogsanalyse

19.34.2 Modul Rs: Andetsprogs-pædagogik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Den studerende

Viden

- har viden om andetsprogsdidaktik og -pædagogik

- har viden om modtagedidaktik og -pædagogik
- har indsigt i andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder

Færdigheder

- kan understøtte udvikling af børns, unges og voksnes kommunikative færdigheder: lytte, tale, læse og skrive på baggrund af viden om andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder
- kan inddrage børns, unges og voksnes samlede sproglige repertoire og resurser i planlægning og gennemførelse af læringsaktiviteter
- kan varetage dansk som andetsprog som et selvstændigt fagområde og som en integreret del af emner og fag.

Kompetencer

- kan reflektere over, træffe og begrunde pædagogiske valg på baggrund af viden om andetsprogs-pædagogik og andetsprogsdidaktik, herunder modtagedidaktik
- kan selvstændigt og i samarbejde med kolleger, forældre og andre ressourcepersoner planlægge, gennemføre og evaluere læringsaktiviteter på baggrund af indsigt i andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder
- kan varetage læringsfremmende aktiviteter og/eller sprogudviklende undervisning af børn, unge og voksne, herunder nyankomne, i andetsprogs-pædagogiske sammenhænge

19.34.3 Modul Rs: Dansk som andetsprogsvejledning

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om vejledningsteorier og -metoder
- har viden om udformning og implementering af en sprogstrategi inden for egen organisation
- har viden om observation og sproglig evaluering som udgangspunkt for vejledningsprocessen og vejledningssamtalen

Færdigheder

- kan anvende relevante vejledningsteorier og -metoder i dansk som andetsprogsvejledning
- kan anvende sin dansk som andetsprogsfaglighed i planlægning, gennemførelse og evaluering af sprogudviklende undervisning og læringsfremmende aktiviteter i samarbejde med andre
- kan udføre og reflektere over sproglig evaluering af flersprogede børn, unge og voksne og vejlede til videre sproglig progression

Kompetencer

- kan vejlede kollegaer, ledelse, forældre og eksterne samarbejdspartnere i forbindelse med evaluering, udvikling, implementering og kvalitetssikring af undervisning i dansk som andetsprog
- kan observere og evaluere flersprogede børn, unge og voksnes deltagelses- og læringsmuligheder som baggrund for vejledning
- kan reflektere over evalueringsredskaber og over egen vejledningspraksis på baggrund af viden om vejledningsteori og -metode og grundlæggende principper for vejledning

19.35 HÅNDVÆRK, DESIGN OG INNOVATION

Formål

Uddannelsesretningens formål er at bibringe den studerende kompetencer til at kunne kvalificere og udvikle undervisning og formidling af håndværk, design og innovation inden for skole, fritidsområdet og øvrige pædagogiske arbejdsområder.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne medvirke til udvikling af innovative faglige og tværfaglige opgaver inden for formidling af håndværk, design og innovation • varetage funktioner i forbindelse med udviklingsarbejde for at kvalificere pædagogisk arbejde i forbindelse med håndværk, design og innovation 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om læringsmålsorienteret didaktisk undervisning vedrørende håndværk, design og innovation • have indsigt i formidling af og kommunikation gennem håndværk og design • have viden om pædagogisk faglig praksis og teori indenfor håndværk, design og innovation 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne planlægge, beskrive, evaluere og rådgive om læringsmålsbaseret undervisning i et udviklingsperspektiv vedrørende håndværk, design og innovation • kunne foretage begrundede valg på grundlag af faglig indsigt og forståelse for håndværk og design- og innovationsbegrebets karakter • kunne mestre arbejdet med håndværk, design og innovation i en pædagogisk eller anden formidlingsmæssig kontekst

Moduler

Modul 1: Design og håndværk

Modul 2: Kreative, innovative og entreprenante læreprocesser i håndværk og design

Modul 3: Produkt og kultur

19.35.1 Modul Rs: Design og håndværk

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i håndens arbejde i skolehistorisk kontekst
- har indsigt i forskellige teorier om håndværk
- har indsigt i forskellige teorier om designprocesser

Færdigheder

- har færdigheder i forhold til eksperimentel brug af forskelligartede metoder, teknikker og materialer
- har færdigheder i at kommunikere visuelt og rumligt via produkter med funktion

Kompetencer

- kan håndtere og vurdere samspillet mellem håndværk og design i læringssammenhænge
- kan analysere komplekse designprocesser
- kan analysere og vurdere samspillet mellem produktets fremstillingsteknik, materiale, formsprog, betydning og funktion i forskellige kulturer
- kan reflektere over og tage stilling til samspillet mellem håndværk og design i læringssammenhænge

19.35.2 Modul Rs: Kreative, innovative og entreprenante læreprocesser i håndværk og design

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om forskellige teorier vedrørende kreativitet og innovation
- har viden om underviserens betydning for kreative og innovative læreprocesser

Færdigheder

- kan arbejde praktisk og eksperimenterende med egne kreative, innovative og entreprenante kompetencer i relation til håndværk og design
- kan reflektere over og diskutere læringsteori vedrørende kreativitet og innovation
- kan vurdere faglige teorier og metoder i forhold til kreativ - og innovativ virksomhed og egen håndværksmæssig og didaktisk praksis

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere undervisning, hvori der indgår kreative og innovative læringsprocesser
- kan formulere, analysere, formidle og diskutere problemstillinger i forbindelse med kreative og innovative processer

19.35.3 Modul Rs: Produkt og kultur

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om praktisk og eksperimenterende arbejde som arbejds-, analyse- og erkendelsesform
- har viden om nyere teknologiske fremstillingsmetoder og deres anvendelsesmuligheder i pædagogisk sammenhæng

Færdigheder

- kan analysere og vurdere kulturprodukter i aktuelle, nære, globale og historiske kontekster
- kan reflektere over brugen af nyere teknologiske fremstillingsmetoder i pædagogisk kontekst

- kan analysere forholdet mellem håndværk, husflid, kunsthåndværk og industriel produktion

Kompetencer

- kan frembringe produkter, der kan tolkes og vurderes i en kulturel kontekst
- kan anvende teorier om kulturanalyse, kulturbegreber og kulturformidling og hverdagsæstetik, og vurdere menneskets rolle som kulturskaber

19.36 IDRÆT, KROP OG BEVÆGELSE

Formål

Formålet er, at den studerende opnår kompetencer til selvstændigt at kunne undersøge, begrunde, gennemføre og evaluere pædagogiske og didaktiske tiltag på idræts- og bevægelsesområdet for her igennem at kunne arbejde med udvikling af egen og andres praksis.

Med udgangspunkt i human-, natur- og samfundsvidenskabelig forsknings- og praksisviden skal den studerende opnå indsigt i, hvordan idræt og bevægelse fremtræder og har betydning inden for arbejde med pædagogik, didaktik, læreprocesser, trivsel og kulturelle forhold. Den studerende skal kunne bidrage til virkningsfulde og sammenhængende forløb, der styrker deltagerens dannelse, læring og udvikling i en professionsrelevant kontekst.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet at den studerende med udgangspunkt i praksiserfaringer og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge, gennemføre og evaluere målrettede tiltag vedrørende idræt, krop og bevægelse, der sigter mod at styrke og tilgodese forskellige målgruppers dannelse, udvikling og læring • samarbejde om varetagelse af undervisnings- og funktionsopgaver på forskellige områder: institutionssektoren (dag- og døgninstitutioner m.m.), uddannelsessektoren, social- og sundhedssektoren, børns, unges og voksnes fritid • bidrage til udvikling af egen og andres professionelle og pædagogiske praksis inden for det faglige område • kunne vurdere erfaringer og udviklings- og forskningsbaseret viden om bevægelse-, krops- og idrætsformidling og integrere den viden i pædagogisk praksis 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om idrætspædagogik og – didaktik samt om målrettede læreprocesser • have indsigt i idræt og bevægelse som et samfundsmæssigt og kulturelt fænomen • have viden om kroppens betydning for identitetsdannelse, selvopfattelse og socialisering 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne forholde sig reflekteret til egen kropslighed og bevægelseskulturel baggrund med det formål at skabe mangfoldige og udviklende kropslige læringsrum • kunne planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle relevante og målrettede idræts- og bevægelsesaktiviteter med konkrete målgrupper

	<ul style="list-style-type: none"> • kunne formidle relevant praksis med viden og didaktisk refleksion til kolleger og andre samarbejdspartnere
--	--

Moduler

Modul 1: Motorisk udvikling og kropslig læring

Modul 2: Kroppen i professionel praksis

Modul 3: Identitet krop, køn og mangfoldighed

Modul 4: Krop og bevægelse i dagtilbud

Modul 5: Idræt i skolen

19.36.1 Modul Rs: Motorisk udvikling og kropslig læring

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har en opdateret viden om motorisk læring og udvikling
- har viden om betydning af motorisk udvikling set i et personligt og socialt perspektiv
- har kendskab til centralnervesystemets udvikling, opbygning og funktion samt sammenhænge mellem nervesystemet, motorik, kropslig bevægelsesudvikling og præstationsevne
- har kendskab til teori om observation, analyse, test og screening

Færdigheder

- kan observere, vurdere og facilitere motorisk og kropslig læring med en professionsrelevant målgruppe i en konkret kontekst
- kan udvikle, iværksætte, tilpasse og justere målrettede tiltag i praksis, der sigter mod at styrke deltagernes motoriske og bevægelsesmæssige læring
- kan reflektere over begreber, metoder, teori og empiri i relation til egen og andres praksis

Kompetencer

- kan med afsæt i viden, herunder relevant forskning, begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere målrettet idrætspædagogisk arbejde med fokus på motorisk udvikling og kropslig læring
- kan observere, analysere og vurdere et menneskes motoriske kompetencer og forholde sig til måleredskabers anvendelighed og fejlkilder

19.36.2 Modul Rs: Kroppen i professionel praksis

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kroppen i social interaktion, kontakt, gruppedynamik, kropslig ekspressivitet og sprog
- har viden om æstetiske og eksperimenterende læreprocesser i forhold til krop og bevægelse

Færdigheder

- kan omsætte og anvende viden om forhold mellem krop bevægelse og kommunikation til en professionsrelevant og didaktisk reflekteret praksis

- kan arbejde målorienteret med den relationelle og kommunikative dimension i aktiviteter med idræt og bevægelse

Kompetencer

- kan udvikle egen tilgang til kropslig praksis i relation til professionsrelevante temaer inden for lederskab og kommunikation
- kan udvikle egne professionspersonlige kompetencer med fokus på kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation

19.36.3 Modul Rs: Identitet, krop, køn og mangfoldighed

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i at arbejde med kropslig identitet, kulturel opmærksomhed og mangfoldighed

Færdigheder

- kan udvikle egen praksis med afsæt i samfundsmæssige og kulturelle aktuelle tendenser
- kan udvikle egen praksis med blik for mangfoldige kønsrelaterede og kropslige forhold
- kan reflektere over og udvikle egen praksis med blik for struktur og organiseringsformer, der beforder arbejdet med identitet, krop, køn og mangfoldighed

Kompetence

- kan med afsæt i viden, herunder relevant forskning, begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere målrettet pædagogisk arbejde med identitet, krop, køn og mangfoldighed
- kan reflektere over begreber, metoder, teori og empiri i relation til egen og andres praksis

19.36.4 Modul Rs: Krop og bevægelse i dagtilbud

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om arbejde med bevægelseslege og aktiviteter i forskellige læringsmiljøer gennem reflekteret organisering og struktur
- har viden om i at arbejde med bevægelse i et tværfagligt og tværprofessionelt perspektiv
- har forståelse for kroppen, sansning og bevægelsens mange betydninger og relationer i små børns liv, lære- og udviklingsprocesser herunder trivsels-, lærings-, udviklings-, og dannelsesprocesser

Færdigheder

- kan udvikle egen praksis med blik for bevægelsesglæde og alle børns deltagelsesmuligheder

Kompetencer

- kan udvikle egen praksis med afsæt i egen bevægelseskultur og kropslighed, de institutionelle rammer samt aktuelle samfundsmæssige og bevægelseskulturelle tendenser
- kan arbejde med, reflektere over og udvikle egen praksis med blik for kropsudfoldelse og bevægelsesfremmende læringsmiljøer ude og inde
- kan bidrage til at udvikle institutionens krops- og bevægelseskultur og derved styrke børn og voksnes muligheder for kropslig trivsel, udvikling, læring og dannelse

19.36.5 Modul Rs: Idræt i skolen

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om arbejde med klasseledelse gennem reflekteret organisering og struktur
- har viden om i at arbejde med relationsarbejde, klasseledelse og elevmedbestemmelse gennem idrætslige aktiviteter og interaktioner

Færdigheder

- kan udvikle egen praksis med afsæt i idrætsfaget inspireret af samfundsmæssige og kulturelle aktuelle tendenser
- kan udvikle egen praksis med blik for at åbne fagets indhold og form for eleven og det omkringliggende samfund

Kompetencer

- kan med afsæt i viden, herunder relevant forskning til at udvikle idrætsfaget som et dannelsesfag
- kan arbejde reflekterende og udvikle egen praksis med blik for rød tråd, progression og tematikker i faget – både i dybden og i bredden
- kan udvikle egen praksis med blik for børn og unges deltagelsesmuligheder, trivsel og læreprocesser i undervisningen

19.37 MUSIK**Formål**

Retningens formål er at bibringe den studerende kompetencer til at kunne begrunde, udvikle, tilrettelægge, varetage og evaluere undervisning i og tiltag med musik inden for skole og øvrige pædagogiske arbejdsområder.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål	
Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at	
<ul style="list-style-type: none"> • planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i og formidling af musik • udvikle musikalske tilbud og oplevelser for børn og unge • bidrage til udvikling af musikpædagogisk praksis 	
For at opnå disse kompetencer skal den studerende	
Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> • have viden om undervisning i musik, herunder læringsmålsorienteret musikdidaktik • have forståelse af musik som æstetisk og kulturelt fænomen • have indsigt i teorier om musik og pædagogik 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne planlægge, gennemføre, evaluere og justere relevante og målrettede musikaktiviteter med konkrete målgrupper • kunne udarbejde og udøve musik i forskellige traditioner med henblik på at kunne igangsætte og lede forskelligartede musikpædagogiske forløb

<ul style="list-style-type: none"> • kunne reflektere over egen og andres musikpædagogiske praksisser 	<ul style="list-style-type: none"> • Mestres musikalsk instruktion, ledelse og vejledning i et bredt udvalg af musikpædagogiske sammenhænge
--	--

Moduler

Modul 1: Musikdidaktik og musikalsk ledelse

Modul 2: Musikpædagogik

19.37.1 Modul Rs: Musikdidaktik og musikalsk ledelse

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har kendskab til metodik i musikundervisning, fx kormetodik, sammenspilsmetodik, progression, differentiering
- har viden om musikteori og arrangement for forskellige målgrupper
- har indsigt i skabende musikalske processer og æstetiske læreprocesser, herunder inddragelse af it og anden teknologi

Færdigheder

- kan indstudere, lede og forme musik med overblik og engagement, samt facilitere selvstyrede musikalske sammenhænge
- kan forestå en bred vifte af musikaktiviteter i forskellige stilarter og genrer, herunder for eksempel sang, sammenspil, lydformning, sangskrivning, lytning, musikdramatik, musik og bevægelse, dans og lege
- Mestrer sang og spil på klaver og andre instrumenter i forskellige stilarter og genrer som redskaber i musikundervisning og anden musikpædagogisk praksis

Kompetencer

- kan igangsætte, forestå, vurdere og videreudvikle forskelligartede musikpædagogiske forløb med forskellige målgrupper på en kvalificeret, inspirerende og varieret måde
- kan observere, vurdere og analysere musikalske aktiviteter og på den baggrund justere sin musikpædagogiske praksis på kort og lang sigt

19.37.2 Modul Rs: Musikpædagogik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har refleksions-, analyse- og handlekompetencer i musikpædagogiske teorier og metoder
- har viden om børns musikalske udvikling og læring samt progression og undervisningsdifferentiering

- har kendskab til musikdidaktiske grundbegreber, begrundelser for musikfaget, musikfagets formål og indhold, læremidler i musikfaget, formelle og uformelle læreprocesser
- har kendskab til musikpædagogisk forskning og forskningsmetoder

Færdigheder

- kan observere, analysere og evaluere egen og andres musikpædagogiske praksis med forskellige metoder og i forskellige musik-teoretiske, -pædagogiske og -didaktiske perspektiver
- kan medvirke til fortsat faglig-pædagogisk udvikling af musikundervisning og musikaktiviteter, teoretisk og praktisk

Kompetencer

- kan planlægge, forstå og evaluere komplekse og uforudsigelige æstetiske læreprocesser med fokus på blandt andet musikalsk skaben, selvværd og samarbejde
- kan udvikle, tilrettelægge og varetage musikpædagogiske forløb under hensyntagen til børns musikalske udvikling i et musikdidaktisk perspektiv.

19.38 UNDERVISNING OG VEJLEDNING FOR UNGE OG VOKSNE

Formål

Studieretningen kvalificerer den studerende til at indgå i forberedende voksenundervisning (FVU), ordblindeundervisning for voksne (OBU) eller læsevejledning i ungdomsuddannelserne. Den studerende skal selvstændigt kunne identificere, vurdere, undervise og vejlede unge og voksne inden for rammerne af voksenuddannelse (FVU og OBU) og/eller ungdomsuddannelse.

Uddannelsesretningen styrker og udfordrer den studerendes professionsudviklingskompetence og fagdidaktiske undervisningskompetence gennem inddragelse af forskningsbaseret viden om vejledning, undervisning og læring samt viden om - og refleksion over erfaringer og problemstillinger fra praksis, herunder samfundsmæssige kompleksitetsforhold med relevans for det professionelle virke.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- påtage sig et professionelt ansvar for selvstændigt og i samarbejde med andre fagpersoner at evaluere og udvikle FVU, OBU eller læsevejledning i ungdomsuddannelserne
- kunne analysere, vurdere, planlægge og gennemføre undervisnings- og vejledningsindsatser for unge og voksne i et helhedsperspektiv med forståelse for samspillet mellem individ og kontekst
- visitere unge og voksne gennem kvalificeret afdækning og vejledning på baggrund af lovgivningen
- kunne indgå i dialog med uddannelsesinstitutioner, virksomheder, offentlige instanser og andre aktører vedrørende udvikling af unge og voksnes grundlæggende færdigheder i forhold til videre uddannelse og medvirken i samfundet

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden	Færdigheder
<ul style="list-style-type: none"> ● have viden om visitering, undervisning og vejledning inden for det valgte fagområde ● have viden om unge og voksnes tekniske og funktionelle forudsætninger, færdigheder og undervisningsbehov indenfor det valgte fagområde ● have indsigt i formidling om undervisning og vejledning i forhold til fagkolleger, ledelse og andre samarbejdspartnere 	<ul style="list-style-type: none"> ● kunne anvende faglig viden til at udvikle, planlægge, gennemføre og evaluere - undervisning og vejledning af unge og voksne ● kunne afdække, vurdere og formidle unge og voksnes forudsætninger og behov for vejledning og undervisning inden for det valgte fagområde ● kunne begrunde og formidle valg af afdækningsprocedurer og -materialer samt læremidler og – processer i forhold til samarbejdspartnere

Moduler

Modul 1: Funktionelle matematikfærdigheder og -forståelser hos voksne

Modul 2: Matematikvanskeligheder hos voksne

Modul 3: Afdækning af skriftsprogsvanskeligheder på baggrund af viden om læsning og skrivning

Modul 4: Skriftsprogsundervisning for voksne – FVU

Modul 5: Ordblindeundervisning for voksne

Modul 6: Læsevejledning i ungdomsuddannelserne

Modul 7: Læse- og skriveteknologi

Modul 8: Afdækning af engelsksproglige færdigheder

Modul 9: FVU-engelsk

Modul 10: Grundlæggende digitale færdigheder

Modul 11: FVU-undervisning i digitale færdigheder for voksne

Modul 12: FVU-start

Modul 13: Andetsprogs pædagogik

Målgruppen er undervisere og andre, der ønsker at arbejde med vejledning og/eller udvikling af voksnes funktionelle færdigheder inden for et eller flere områder og fag

Modulerne kvalificerer til følgende funktioner:

Modul 1 og 2: FVU-matematiklærer

Modul 3 og 4: FVU-læselærer

Modul 3 og 5: Ordblindelærer

Modul 3 og 6: Læsevejleder for ungdomsuddannelserne

Modul 8 og 9: FVU-engelsklærer

Modul 10 og 11: FVU-digitallærer

Modul 12 og 13: FVU-startlærer

Modul 7: Suppleringsmodul til funktionerne FVU-læselærer, Ordblindelærer og Læsevejleder for ungdomsuddannelserne

19.38.1 Modul Rs: Funktionelle matematikfærdigheder og -forståelser hos voksne

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i forskellige matematikforståelser og tilgange til matematikundervisning
- har viden om relevante, gældende bestemmelser og rammer for voksenundervisning med matematik

Færdigheder

- kan reflektere didaktisk over samspillet mellem læringsforudsætninger, rammesætning af undervisningen, valg af indhold og læreprocesser samt forskellige evalueringsmåder
- kan vurdere kvaliteten og relevansen af læremidler til brug i voksenundervisning i matematik, herunder med et perspektiv på forskellige målgrupper og læringsforudsætninger
- kan anvende it og regnetekniske hjælpeværktøjer i arbejdet med grundlæggende matematiske begreber, færdigheder og forståelser

Kompetencer

- kan udføre egne undersøgelser af voksnes funktionelle matematikfærdigheder og -forståelser på arbejdspladser og i hverdagssammenhænge
- kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisningsaktiviteter, der understøtter udviklingen af matematiske kompetencer i arbejdet med stofområderne: Størrelser og tal, Form og dimension, Mønstre og relationer samt Data og chance
- kan indgå i samarbejde med andre fagpersoner om tilrettelæggelse af matematikundervisning i forskellige kontekster og om udvikling af praksis inden for FVU i matematik
- kan diskutere og formidle begrundelser for forberedende voksenuddannelse (FVU) i matematik

19.38.2 Modul Rs: Matematikvanskeligheder hos voksne

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om karakteren af forskellige former for matematikvanskeligheder

Færdigheder

- kan inddrage viden om voksnes forskellige tankegange og strategianvendelser i løsning af matematiske problemstillinger
- kan inddrage relevante sproglige og kommunikative dimensioners betydning for matematiklæring.
- kan kortlægge matematikvanskeligheder hos voksne med inddragelse af relevante afdækningsmetoder og evalueringsformer

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere differentieret matematikundervisning til voksne med matematikvanskeligheder inden for stofområderne Størrelser og tal, Form og dimension, Mønstre og relationer samt Data og chance
- kan med basis i teori og viden om matematikvanskeligheder iværksætte undervisningsaktiviteter, der tilgodeser forskellige læringsudfordringer og -strategier i matematik, herunder med inddragelse af kompenserende it-værktøjer og digitale læremidler.

- kan udvikle undervisningsaktiviteter med brug af relevante data, medier og aktiviteter inden for matematikkens hovedområder
- kan indgå i samarbejde med andre fagpersoner om tilrettelæggelse af matematikundervisning for voksne med matematikvanskeligheder og om udvikling af matematikundervisningspraksis

19.38.3 Modul Rs: Afdækning af skriftsprogsvanskeligheder på baggrund af viden om læsning og skrivning

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har relevant viden om dansk tale- og skriftsprog, herunder områderne fonetik og fonologi, morfologi, ortografi, syntaks, semantik, pragmatik samt tekstopbygning og –sammenhæng
- har opdateret forskningsbaseret viden om delfærdigheder i læsning, stavning og skrivning, samt om læse-, stave- og skriveudvikling
- har opdateret forskningsbaseret viden om skriftsprogsvanskeligheder, herunder om årsager og forskellige fremtrædelsesformer
- har viden om lovgrundlaget for eksisterende tilbud om afdækning, undervisning og vejledning af unge og voksne med utilstrækkelige færdigheder i læsning, stavning og skrivning

Færdigheder

- kan vurdere materialer og vejledning til afdækning af skriftsprogsvanskeligheder i praksis på baggrund af forskellige formål og kvalitetskriterier

Kompetencer

- kan afdække, herunder analysere og vurdere, relevante skriftsproglige forudsætninger og færdigheder hos unge og voksne
- kan formidle afdækningsresultater og -konklusioner til unge og voksne samt til relevante samarbejdspartnere eller nøglepersoner

19.38.4 Modul Rs: Skriftsprogundervisning for voksne – FVU

10 ECTS-point, intern prøve

(Det anbefales at tage modul 3 først)

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i lov- og vejledningsgrundlaget FVU, herunder om visitationsrammen og forskellige tilrettelæggelsesformer

Færdigheder

- kan analysere, vurdere, tilpasse og udvikle læremidler og tekster til en specifik FVU-kontekst
- kan begrunde og inddrage it-læremidler og/eller læse- og skriveteknologi

Kompetencer

- kan trinplacere, planlægge, gennemføre og evaluere FVU-dansk (Forberedende Voksenundervisning) for den enkelte deltager og/eller kursistgruppe på baggrund af afdækning af skriftsproglige forudsætninger og færdigheder samt identificerede undervisningsbehov
- kan reflektere didaktisk over samspillet mellem deltagerforudsætninger, rammefaktorer, valg af læreprocesser og undervisningsindhold samt forskellige evalueringsmåder i FVU-dansk
- kan differentiere undervisningstilrettelæggelse, -gennemførelse og evaluering ud fra kursist- og holdspecifikke deltagerforudsætninger, herunder i et dansk-som-andetsprog-perspektiv
- kan inddrage opdateret forskningsbaseret viden om skriftsprogsundervisning i planlægningen og gennemførelsen af FVU-forløb i dansk
- kan udvikle FVU-praksis, herunder indgå i kollegialt og institutionelt udviklings samarbejde med relevante fagpersoner i og omkring FVU-praksis

19.38.5 Modul Rs: Ordblindeundervisning for voksne

10 ECTS-point, intern prøve

(Det anbefales at tage modul 3 først)

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i opdaterede forskningsbaserede teorier om ordblindhed, herunder definition, årsagsforhold og afledte vanskeligheder
- har indsigt i lovgrundlag for OBU og specialpædagogiske og andre støtte- og vejledningsmuligheder for voksne med ordblindhed

Færdigheder

- kan analysere, vurdere, tilpasse og udvikle læremidler og tekster til en specifik OBU-kontekst
- kan begrunde og inddrage it-læremidler og/eller læse- og skriveteknologi

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere individuel OBU (ordblindeundervisning for voksne) på baggrund af afdækning af skriftsproglige forudsætninger og færdigheder samt identificerede undervisningsbehov
- kan reflektere didaktisk over samspillet mellem deltagerforudsætninger, rammefaktorer, læreprocesser, læringsindhold/læremidler og evaluering i OBU
- kan differentiere undervisningstilrettelæggelse, -gennemførelse og evaluering ud fra individuelle deltagerforudsætninger, herunder andetsprogsproblematikker
- kan udvikle OBU-praksis samt indgå i samarbejde med relevante fagpersoner

19.38.6 Modul Rs: Læsevejledning i ungdomsuddannelserne

10 ECTS-point, ekstern prøve

(Det anbefales at tage modul 3 først)

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i opdaterede forskningsbaserede teorier om skriftsprogsvanskeligheder og relevante undervisningstiltag

- har viden om relevante vejledningsmetoder og -strategier samt forskellige elev- og lærerkulturer

Færdigheder

- kan vejlede elever og kolleger om læse- og skriveteknologi, specialpædagogisk støtte samt andre støtte- og dispensationsmuligheder
- kan reflekterende og kommunikativt indgå i relevant netværksarbejde
- kan vurdere teksters tilgængelighed og fagteksters struktur og funktion og på baggrund heraf vejlede faglærere om fagintegreret læse- og skriveundervisning

Kompetencer

- kan udvikle skriftsprogspraksis i ungdomsuddannelserne ud fra opdateret forskningsbaseret viden om didaktik og metoder i skriftsprogsundervisning og faglig læsning og skrivning
- kan planlægge, koordinere, udvikle og evaluere uddannelsesstedets læseindsats i samarbejde med relevante aktører, herunder fagkolleger og ledelse, på et systematisk grundlag
- kan analysere, vurdere og reflektere over testgenererede og undervisningsnære data og på baggrund heraf vejlede og undervise elever og kolleger

19.38.7 Modul Rs: Læse- og skriveteknologi

10 ECTS-point, intern prøve, bestået/ikke-bestået

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om skriftsprogsvanskeligheder og læse- og skriveteknologi

Færdigheder

- kan vejlede børn, unge eller voksne samt relevante aktører om inkluderende læringsmiljøer i relation til udvælgelse, anskaffelse og implementering af læse- og skriveteknologi i undervisningen samt muligheder og behov for dispensationer eller særlig undervisningstilrettelæggelse
- kan analysere og vurdere organisatoriske forhold med betydning for implementering og udvikling af undervisnings- og støttetiltag i inkluderende læringsmiljøer

Kompetencer

- kan på grundlag af opdateret forskningsbaseret viden om skriftsprogsvanskeligheder og læse- og skriveteknologi reflektere didaktisk over brugen af it-baserede læremidler og læse- og skriveteknologi i læse-, stave- og skriveundervisningsforløb samt i anden fagundervisning
- kan identificere og analysere børn, unge eller voksnes behov for teknologiunderstøttelse af læse-, stave- og skriveprocesser i undervisning, uddannelse, beskæftigelse eller privatliv
- kan planlægge, gennemføre og evaluere læringsforløb i læsning, stavning og skrivning med velbegrunderet inddragelse af læse- og skriveteknologi

19.38.8 Modul Rs: Afdækning af engelsksproglige færdigheder

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om engelsk tale- og skriftsprog, herunder om i, hvad der særligt kan udfordre lørners med dansk som førstesprog
- har viden om og kan reflektere over tilegnelse af grundlæggende sproglige færdigheder på engelsk som fremmedsprog i et afdækningsperspektiv.
- har viden om lovgrundlaget for eksisterende FVU-tilbud om afdækning, undervisning og vejledning af unge og voksne.

Færdigheder

- kan analysere og reflektere over testgenererede og undervisningsnære data
- kan vurdere og anvende materialer og vejledninger til afdækning af engelsksproglige færdigheder med refleksion over forskellige formål og kvalitetskriterier.

Kompetencer

- kan systematisk og reflekteret afdække og vurdere grundlæggende engelsksproglige forudsætninger og færdigheder hos voksne i forhold til job- og hverdagsbehov
- kan på reflekteret vis formidle afdækningsresultater praksisnært til relevante modtagere i og omkring FVU-engelsk
- kan påtage sig ansvar for passende og reflekteret visitation og trinplacering i FVU-engelsk.

19.38.9 Modul Rs: FVU-engelsk

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i bekendtgørelsen for FVU, herunder læreplaner, vejledninger og prøvegrundlag for FVU-engelsk
- har viden om funktionel og transferorienteret undervisning af voksne
- har viden om relevante tilgange og metoder til fremmedsprogsundervisning og kan reflektere over deres anvendelse i FVU-praksis
- har viden om og kan reflektere over inddragelse af læse-, skrive- og anden kommunikationsstøttende teknologi i undervisningen.

Færdigheder

- kan vurdere engelsksprogede tekster og mundtlige samtalers indholdsmæssige og sproglige tilgængelighed
- kan analysere, vurdere, tilpasse og anvende læremidler og kommunikationsunderstøttende teknologi i en FVU-engelsk-kontekst.

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre, evaluere og reflektere over praksisnær og differentieret undervisning i FVU-engelsk
- kan på reflekteret vis udvikle FVU-engelsk ud fra forskningsbaseret viden samt en kontekstbaseret og situeret praksis.

19.38.10 Modul Rs: Grundlæggende digitale færdigheder

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har teoretisk og praktisk viden om digitale teknologier og deres anvendelsesmuligheder i arbejds- og fritidslivet
- har viden om persondatalovgivning og datasikkerhed samt indsigt i digital dannelse og webetik

Færdigheder

- kan håndtere digitale programmer, styresystemer og former for hard- og software
- kan vurdere og formidle problemstillinger om digitale teknologier i forhold til en praksiskontekst
- kan håndtere, organisere og strukturere data og datakommunikation

Kompetencer

- kan afdække, herunder analysere og vurdere, digitale forudsætninger og færdigheder i forhold til deltagernes job og hverdagsbehov
- kan eksperimentere med - og begrunde valg af digitale teknologier herunder kompenserende IT-værktøjer
- kan anvende teoretiske, faglige og digitale teknologiske begreber og koble dem til et hverdagssprog

19.38.11 Modul Rs: FVU-undervisning i digitale færdigheder for voksne

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i bekendtgørelsen for FVU og prøvegrundlaget for FVU-digital samt tilknyttede undervisningsvejledninger
- har viden om voksendidaktik, voksenlæring og teori om transfer
- har indsigt i digitale løsningers indflydelse på arbejdslivet

Færdigheder

- kan forholde sig kritisk og konstruktivt til digitale teknologier herunder digital teknologiudvikling
- kan vurdere didaktiske problemstillinger og perspektiver ud fra teorier om og erfaringer med digitale teknologier
- kan anvende eksperimenterende arbejdsformer, hvor afprøvning af de digitale værktøjer bliver fremherskende

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere differentierede undervisningsaktiviteter i FVU-digital på baggrund af trinplacering af kursister
- kan tilpasse undervisningen til den enkelte deltagers arbejdsmæssige og personlige uddannelsesbehov
- kan indgå i et fagligt og tværprofessionelt samarbejde med relevante fagpersoner om udvikling af digital praksis gennem virksomhedsforlagt undervisning

19.38.12 Modul Rs: FVU-start

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om lov- og vejledningsgrundlaget for FVU- start, herunder optagelsesprocedurer og forskellige tilrettelæggelsesformer
- har forskningsbaseret og teoretisk viden om flersprogethed og andetsprogstilegnelse

Færdigheder

- kan reflektere over sammenhængen mellem didaktik, pædagogik og sprogteori
- kan afdække sproglige forudsætninger, færdigheder og undervisningsbehov med henblik på kvalificeret visitering
- kan træffe, begrunde og vurdere pædagogiske og didaktiske valg i relation til FVU-start
- kan begrunde valg af samt inddrage, tilpasse og udvikle læremidler og tekster

Kompetencer

- kan planlægge, gennemføre og evaluere FVU-start for den enkelte deltager og kursistgruppe
- kan bidrage til at udvikle praksis i FVU-start ud fra sproglige, pædagogiske og didaktiske refleksioner
- kan indgå i samarbejde med kolleger og øvrige interne og eksterne samarbejdspartnere om FVU-start

19.38.13 Modul Rs: Andetsprogs-pædagogik

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om andetsprogsdidaktik og -pædagogik
- har indsigt i andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder

Færdigheder

- kan reflektere over, træffe, og begrunde pædagogiske valg på baggrund af viden om andetsprogsdidaktik og -pædagogik
- kan planlægge, gennemføre og evaluere læringsaktiviteter på baggrund af indsigt i andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder

Kompetencer

- kan varetage sprogstimulering og/ eller sprogudviklende undervisning i andetsprogs-pædagogiske sammenhænge
- kan understøtte udvikling af børns, unges og voksnes kommunikative færdigheder: lytte, tale, læse og skrive på baggrund af viden om andetsprogsdidaktiske og -pædagogiske tilgange og metoder
- kan inddrage børns, unges og voksnes samlede sproglige repertoire og ressourcer i planlægning og gennemførelse af læringsaktiviteter
- kan varetage dansk som andetsprog som et selvstændigt fagområde og som en integreret del af emner og fag

INDHOLDSOMRÅDE: ORGANISATIONSUDVIKLING

Indholdsområdet består af følgende pædagogiske uddannelsesretninger:

19.39 Projektledelse og organisationsudvikling

19.40 Vejledning og supervision

Diplomuddannelse i Pædagogik

19.39 PROJEKTLEDELSE OG ORGANISATIONSUDVIKLING

Formål

Med afsæt i forsknings-, teori-, og erfaringsbaseret viden indenfor ledelse af projekter og udvikling af organisationer skal den studerende i sit professionelle virke kunne håndtere komplekse problemstillinger, der angår det at analysere, planlægge, gennemføre og evaluere projekter, samt udviklingsarbejder i egen praksis.

Den studerende skal kunne se og forstå en given problemstilling ud fra flere perspektiver og skal kunne arbejde konsultativt med udviklingsprojekter. Det er formålet, at den studerende kan indgå i pædagogisk udviklingsarbejde, som retter sig mod voksenlæring på arbejdspladsen, herunder at identificere organisationens behov for udvikling og læring. Uddannelsen skal styrke den studerendes professionelle praksis i forhold til systematisk at facilitere trivsel, læring, udvikling og dannelse i forbindelse med projekter og organisationsudvikling.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål</p> <p>Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • håndtere komplekse situationer vedrørende udvikling og læring i organisationer • deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde om kompetenceudvikling i organisationer • påtage sig ansvar for trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for rammerne af en professionel etik • udvikle egen praksis i forhold til organisationsudvikling, projektledelse og projektkonsultation i samspil med teori- og forskningsbaseret viden 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have indsigt i teorier og metoder indenfor projektledelse og organisationsudvikling • kunne forstå og reflektere over erkendelsesmæssige baggrunde for anvendelsen af teorier og metoder i relation til praksis vedrørende projektledelse og organisationsudvikling 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne vurdere og begrunde beslutning om valg af handlinger og løsninger på et professionelt etisk grundlag • kunne kommunikere problemstillinger og løsninger i dialog med centrale interessenter • kunne anvende metoder og redskaber til indsamling og analyse af data

Moduler

Modul 1: Projektledelse

Modul 2: Ledelse af forandringsprocesser

Modul 3: Den professionelle konsultants forankring

Modul 4: Konsulentarbejdets metoder

19.39.1 Modul Rs: Projektledelse

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om de relevante projektværktøjer, der kan anvendes for at lede et projekt inden for de fastlagte rammer og dynamikker i en organisation
- har viden om forskellige teorier om og perspektiver på organisationers struktur, processer og kultur, etik og magtforhold og deres betydning for projektvirksomhed

Færdigheder

- kan reflektere over projekters betydning og funktioner for læreprocesser og udvikling i organisationer
- kan indgå i samarbejde om at håndtere komplekse problemstillinger inden for projektledelse i relation til både et konkret projekt såvel som i et organisatorisk perspektiv og med blik for involverede deltagers kompetenceudviklingsbehov

Kompetencer

- kan analysere, planlægge, gennemføre og kommunikere om projekter i en organisation i samarbejde med andre
- kan udarbejde projektgrundlag herunder beskrivelse af projektets faser, arbejde med mål, indhold og plan, projektanalyser, projektorganisering, ressourceallokering, kvalitet, indhold og evaluering samt implementering og forankring af ny viden og erfaringer

19.39.2 Modul Rs: Ledelse af forandringsprocesser

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om forskellige perspektiver på og teorier om ledelse af forandringsprocesser i forhold til at skabe mening, motivation og læring i organisationens samarbejde om kerneopgaven
- har forståelse af ledelse, magt og etik imellem samfundsinteresser, brugerinteresser og institutionsinteresser

Færdigheder

- kan anvende forskellige kommunikative tilgange i samspil med forandringsprocessens interessenter og partnere i og uden for organisationen
- kan anvende metoder til at systematisere og facilitere de involverede aktørers refleksioner over forandringsprocessens forløb i forhold til formål og mål

Kompetencer

- kan påtage sig ledelsesopgaver og ledelsesroller i forhold til at tilrettelægge, håndtere, udvikle og evaluere forandringsprocesser i organisationer på et professionelt etisk grundlag
- kan facilitere og udvikle refleksivt og systematisk samarbejde om forandringsprocesser i organisationer med læring og udvikling i organisationen som omdrejningspunkt

19.39.3 Modul Rs: Den professionelle konsulents forankring

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om, hvordan valg af forskellige konsultative perspektiver og positioner får betydning for konsulentens personlige og professionelle tilgang til arbejdet med relationer
- har forståelse for konflikter og dilemmaer mellem konsulentens og forskellige deltageres perspektiver på processer og opgaver

Færdigheder

- kan reflektere over forskellige konsulentopgavers præmisser, baggrund og kontekst, og i forlængelse deraf understøtte afdækning af problemdefinition og udviklingsønsker
- kan begrunde egne problemstillinger og handlemuligheder i forhold til konsulentens konsultative perspektiver i sammenhængen mellem roller, positioner, etik og dilemmaer

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om at håndtere konsultative processer i såvel en lokal kontekst, som i et større organisatorisk perspektiv
- kan påtage sig et medansvar for en faglig begrundet håndtering og udvikling af konsultative processer på et professionelt etisk grundlag

19.39.4 Modul Rs: Konsulentarbejdets metoder

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om teorier og metoder, der belyser konsulentens opgaver og funktioner i praksis; herunder forskellige kommunikative teorier og metoder, der retter sig mod organisationens potentielle udvikling
- har indsigt i brug af samtale som udviklingsstøtte – med afsæt i konsultationens processer, forløb og faser samt kontraktforhandling som en professionel konsultativ position

Færdigheder

- kan anvende feedback og feedforward processer og herunder forstå spørgsmålets faciliterende virkning
- kan identificere, beskrive og analysere konsulentens hensigtsmæssige interventionsformer i forhold til at understøtte udvikling og læring i organisationer

Kompetencer

- kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere interventioner i organisationer på et professionelt etisk grundlag og med sigte på udvikling og læring i organisationer
- kan facilitere reflektivt og systematisk samarbejde om kommunikations- og læreprocesser i forskellige kontekster i organisationer med afsæt i udviklingsstøttende dialoger

19.40 VEJLEDNING OG SUPERVISION

Formål

Det er formålet, at den studerende opnår kompetence til i professionelle samtaler at vejlede og rammesætte lære- og forandringsprocesser. Disse samtaler kan strække sig fra faglig ekspertrådgivning og formidling til dialogisk intervention som fx supervision, konsultation, coaching og mentoring.

Mål for læringsudbytte

<p>Kompetencemål Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne påtage sig ansvar for at lede og facilitere vejlednings-, lære- og forandringsprocesser • håndtere tilrettelæggelse, procesanalyse og ledelse af vejledningsforløb samt indgå i samarbejde med andre herom • udvikle egen vejledningspraksis 	
<p>For at opnå disse kompetencer skal den studerende</p>	
<p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> • have viden om læreprocesser, vejledningsteori og –metode samt procesledelse i et forandringsperspektiv • have indsigt i de videnskabsteoretiske og metodiske positioner, der ligger til grund for valgte/givne vejledningsteorier • have indsigt i samfundsmæssig diskurs relateret til magt, interesse og etik • kunne reflektere over etiske dilemmaer i vejledningspraksis 	<p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne mestre kommunikative færdigheder som formidler i vejledning og leder af vejledningsprocesser • kunne begrunde valg af relevante interventionsformer • kunne analysere og facilitere refleksioner over magtrelationer og positioneringer i vejledningsprocesser

Moduler

Modul 1: Vejledningsteori og forandringsprocesser

Modul 2: Vejledningsmetoder og -processer

Modul 3: Kollegial vejledning

19.40.1 Modul Rs: Vejledningsteori og forandringsprocesser

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i teori om vejledning og forandringsprocesser
- har viden om lærings- og kommunikationsteori i relation til vejledning

Færdigheder

- kan reflektere over konkrete videnskabsteoretiske og metodiske problemstillinger relation til vejlednings- og forandringsprocesser
- kan reflektere over og håndtere etiske dilemmaer i vejledning og supervision i relation til individ-, gruppe- eller samfundsniveau
- kan analysere, vurdere og evaluere vejlednings- og interventionsforløb

Kompetencer

- kan indgå i samarbejde om at kontekstafklare og identificere mål for vejledning
- kan indgå i samarbejde om at iværksætte og facilitere vejlednings- og forandringsprocesser på individ-, gruppe- eller organisationsniveau

19.40.2 Modul Rs: Vejledningsmetoder og -processer

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har viden om kommunikation, vejledningsteori, -metode og -processer
- har indsigt i interventionsmetoder på individ- og gruppeniveau

Færdigheder

- kan begrunde, vælge og vurdere det teoretiske og metodiske grundlag i vejlednings- og procesledelse
- kan anvende vejledningsmetodiske færdigheder i en læringsorienteret kontekst
- kan reflektere over og håndtere interaktionsprocesser, positioneringer og magtrelationer i samarbejde med fagfæller og fokuspersoner i professionelle læringsmiljøer

Kompetencer

- kan påtage sig ansvar for at tilrettelægge, lede og evaluere vejledningsforløb
- kan påtage sig medansvar for systematisk at analysere, evaluere og udvikle procesledelse af vejledningsforløb
- kan påtage sig ansvar for facilitering af refleksion over etiske dilemmaer i vejledningsforløb

19.40.3 Modul Rs: Kollegial vejledning

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

Viden

- har indsigt i læring i praksis samt organisationens- og fagkulturens betydning for læreprocesser
- har viden om vejledningsteorier og -metoder

Færdigheder

- kan reflektere over muligheder for gennem vejledning at forandre faglig praksis og fagpersonlige forholdemåder i konkrete sammenhænge
- kan reflektere over egen positionering i kollegial vejledning
- kan tilrettelægge, lede og evaluere i læringsorienterede kollegiale vejledningsammenhænge
- kan anvende vejledningsteorier og -metoder relateret til kollegial vejledning
- kan analysere og evaluere gruppedynamiske processer i relation til vejledning

Kompetencer

- kan gennem vejledningsprocesser indgå i samarbejder om udvikling af en lærings- og udviklingsorienteret, refleksiv fagkultur
- kan reflektere over og håndtere relationernes betydning, etiske dilemmaer og magtforhold, som den kollegiale vejleder kan møde i konkrete, organisatoriske sammenhænge

20 Bilag 4 Prøveallonge**Eksamensbestemmelser for diplomuddannelserne på det pædagogiske område:**

Prøveformer, bedømmelsesformer og bedømmelsesgrundlag til gældende studieordninger:

Diplomuddannelse i Pædagogik,

Diplomuddannelse i Erhvervspædagogik,

Diplomuddannelse i Formidling af kunst og kultur for børn og unge.

I henhold til gældende prøvebekendtgørelse, bekendtgørelse om diplomuddannelser samt de tre studieordninger for diplomuddannelserne på det pædagogiske område har udbyderne af diplomuddannelserne fastsat nedenstående prøvebestemmelser.

1. GENERELLE BESTEMMELSER

- A) Uddannelsens prøver
- B) Bedømmelse
- C) Opfyldelse af deltagelsespligt samt aflevering af opgaver og projekter
- D) Tilmelding til prøver herunder syge- og omprøve

2. PRØVEFORMER

- E) Prøveformer, herunder formkrav til besvarelse

3. SÆRLIGE FORHOLD

- F) Anvendelse af hjælpemidler
- G) Det anvendte sprog ved prøven
- H) Særlige prøvevilkår
- I) Brug af egne og andres arbejder
- J) Disciplinære foranstaltninger ved eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen
- K) Bedømmelsen af den studerendes formulerings- og staveevne
- L) Klage og anke

Hjemmel for bestemmelserne findes i nr. 863. Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser af 14. juni 2022.

20.1 GENERELLE BESTEMMELSER

A) Uddannelsens prøver

Prøveformen

Prøveformen kan være skriftlig prøve, mundtlig prøve eller kombinationsprøve. Den enkelte uddannelsesinstitution fastsætter i sin studievejledning, hvilken af de tre prøveformer der anvendes for det enkelte modul, medmindre modulets prøveform er anført i studieordningen.

Bedømmelsesform

Prøver bedømmes med en karakter i henhold til 7-trins-skalaen eller bestået/ikke bestået. Bedømmelsesformen er 7-trins-skalaen, medmindre andet er anført under de enkelte moduler. Karakteren gives ved mundtlige prøver normalt umiddelbart efter eksaminationen; ved skriftlige prøver på et af uddannelsesinstitutionen fastsat og udmeldt tidspunkt.

Individuel prøve eller gruppeprøve

Den studerende kan vælge at gå til individuel prøve eller gruppeprøve, medmindre der er fastsat andet under modulet i studieordningen. Hvis der ønskes gruppeprøve, skal de studerende meddele dette på et af institutionen fastlagt tidspunkt.

Individuel skriftlig prøve

En individuel skriftlig opgave udarbejdes alene af den studerende.

Skriftlig gruppeprøve

En skriftlig opgave til gruppeprøve kan udarbejdes af 2 eller 3 studerende. Ved aflevering i gruppe er indledning, problemformulering og konklusion fælles for gruppen. Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

Individuel mundtlig prøve

Studerende, der går til mundtlig prøve individuelt, udarbejder alene oplæg og produkter til prøven. Mundtlige prøver former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator, hvori censor kan deltage. Normalt fordeles tid til fremlæggelse, samtale og votering i forholdet 1:2:1.

Mundtlig gruppeprøve

Studerende, der går til mundtlig prøve i gruppe på 2 eller 3 studerende, udarbejder eventuelle oplæg til prøven og går til prøve sammen. Mundtlige prøver former sig som en samtale mellem eksaminander og eksaminator, hvori censor kan deltage. Normalt fordeles tid til fremlæggelse, samtale og votering i forholdet 1:2:1.

Individuel bedømmelse

Bedømmelsen er altid individuel, uanset om der er tale om individuel prøve eller gruppeprøve. Det betyder, at den enkeltes præstation altid skal kunne identificeres i produkter, hvis de indgår i bedømmelsen.

Formalia ved skriftlig fremstilling

Ved en side forstås formatet A4 med 2.400 typeenheder i gennemsnit pr. side, inklusiv mellemrum. Forside, indholdsfortegnelse, bilagsliste og litteraturlister ved skriftlige produkter indgår ikke i det maksimale sidetal. Bilag kan ikke forventes læst af bedømmerne.

Placering af prøverne i uddannelsesforløbet

Modulprøverne afslutter modulet.

B) Bedømmelse

Prøver bedømmes internt eller eksternt, jf. Studieordningen kapitel 9.

Det fremgår af studieordningen for det enkelte modul, om det bedømmes internt eller eksternt. Ved interne prøver foretages bedømmelsen af en eller flere undervisere udpeget af institutionen. Ved eksterne prøver foretages bedømmelsen af eksaminator og af en eller flere censorer, der er beskikket af Uddannelsesministeriet.

C) Opfyldelse af deltagelsespligt samt aflevering af opgaver/projekter

Der er ikke deltagelsespligt til undervisningen.

Det er den studerendes ansvar at opfylde de læringsmål, som er fastsat for modulet.

Bedømmelsen ved prøven vurderer graden af målopfyldelse.

D) Tilmelding til prøver herunder syge- og omprøve

Tilmelding til prøve

Den studerende har samtidigt med sin tilmelding til uddannelsen indstillet sig til prøve.

Uddannelsesinstitutionen meddeler eksaminanden tid og sted for prøvens afholdelse.

Framelding til prøven er ikke mulig. Hvis den studerende undlader at aflevere opgave eller udebliver fra prøven, tæller det som en prøvegang.

Omprøve og sygeprøve

Består den studerende ikke prøven, tilbydes omprøve, som normalt ligger sammen med de næste ordinære prøver eller i umiddelbar forlængelse af semestret. Den studerende kan gå til omprøve 2 gange.

Ved forfald på grund af dokumenteret sygdom og barsel tilbydes den studerende sygeprøve eller omprøve, som normalt ligger sammen med de næste ordinære prøver eller i umiddelbar forlængelse af semestret.

20.2 PRØVEFORMER

E) Prøveformer, herunder formkrav til besvarelse**Skriftlige prøver**

Ved skriftlige prøver bedømmes udelukkende det skriftlige produkt.

Skriftlig prøve kan være individuel eller i gruppe på op til 3 studerende.

Ved aflevering i gruppe er indledning, problemformulering og konklusion fælles for gruppen.

Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

Opgavens omfang afhænger af, om modulet er på 10 ECTS eller 5 ECTS.

1. Skriftligt undersøgelsesdesign

Et undersøgelsesdesign kan karakteriseres ved systematisk og begrundet udvælgelse af undersøgelsesmetoder på grundlag af metodisk teori. Der skal indgå metodologiske overvejelser og begrundelser. Designet skal tage udgangspunkt i et praksisfelt og peger frem mod afgangsprojektet eller et selvstændigt udviklingsprojekt.

Bedømmelsen er individuel.

5 ECTS Omfang af undersøgelsesdesign   *10 ECTS Omfang af undersøgelsesdesign*

max 6 sider for 1 studerende   max 12 sider for 1 studerende

max 8 sider for 2 studerende   max 16 sider for 2 studerende

max 10 sider for 3 studerende   max 20 sider for 3 studerende

2. Skriftlig opgave

En skriftlig opgave er en sammenhængende tekst, der udarbejdes på grundlag af en selvvalgt problemformulering. Opgaven skal vise den studerendes evner til anvendelse af begreber og teorier med henblik på ny viden, færdigheder og kompetencer. Analyse af centrale og eksemplariske praksisrelaterede situationer, som kan belyse relevante teoretiske og metodiske overvejelser.

Bedømmelsen er individuel.

5 ECTS Omfang af skriftlig opgave   *10 ECTS Omfang af skriftlig opgave*

max 6 sider for 1 studerende   max 12 sider for 1 studerende

max 8 sider for 2 studerende   max 16 sider for 2 studerende

max 10 sider for 3 studerende   max 20 sider for 3 studerende

3. Skriftlig case

En case er en beskrivelse af et problem, som har særlig interesse eller opmærksomhed, og som afspejler en relevant situation fra praksis.

Centralt er beskrivelsen af problemet og den kontekst, som casen foregår i. Casen må gerne bygge på systematiske observationer og undersøgelser. Det er væsentligt, at emnet er fagligt og professionelt relevant.

Den studerende udarbejder i forhold til sin case en skriftlig opgave. I den skriftlige opgave danner casen afsæt for formuleringen af en problemstilling, som analyseres ved hjælp af relevante teorier og med inddragelse af aktuelle undersøgelser. Opgaven munder ud i mulige forslag til ændringer af praksis.

Bedømmelsen er individuel.

5 ECTS Omfang af skriftlig case   *10 ECTS Omfang af skriftlig case*

max 6 sider for 1 studerende   max 12 sider for 1 studerende

max 8 sider for 2 studerende   max 16 sider for 2 studerende

max 10 sider for 3 studerende   max 20 sider for 3 studerende

4. Portfolio

En portfolio er en systematisk og målrettet udvælgelse af skriftlige refleksioner over et eller flere udvalgte faglige temaer, som er blevet præsenteret i undervisningen, samt refleksioner over egen læreproces. I løbet af modulet udarbejder den studerende en portfolio. Til prøven udarbejdes en sammenfatning af denne portfolio.

Bedømmelsen er individuel.

<i>5 ECTS Omfang af sammenfatning</i>	<i>10 ECTS Omfang af sammenfatning</i>
max 6 sider for 1 studerende	max 12 sider for 1 studerende
max 8 sider for 2 studerende	max 16 sider for 2 studerende
max 10 sider for 3 studerende	max 20 sider for 3 studerende

Mundtlige prøver

En mundtlig prøve er en prøve, hvor kun den mundtlige besvarelse bedømmes.

Mundtlig prøve kan være individuel eller i gruppe på op til 3 studerende.

5. Mundtlig prøve på grundlag af synopsis

En synopsis er en begrundet disposition på max. 1 side, der ved hjælp af stikord indkredser det teoretiske grundlag.

Synopsis indgår ikke i bedømmelsen.

Prøvetid

1 studerende	30 min inkl. votering
2 studerende	45 min inkl. votering
3 studerende	60 min inkl. votering

Kombinationsprøver

En kombinationsprøve defineres som en mundtlig prøve kombineret med et produkt, som indgår i bedømmelsen. Produktet kan udarbejdes af en studerende eller af en gruppe på 2 eller 3 studerende. Bedømmelsen er individuel.

Individualiseringskrav

Ved skriftlige produkter, som tæller med i kombinationsprøvens bedømmelse, gælder at indledning, problemformulering og konklusion er fælles for gruppen. Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele. Se nærmere under den enkelte kombinationsprøve neden for.

6. Mundtlig prøve kombineret med skriftligt oplæg

Et skriftligt oplæg er en sammenhængende tekst, der uddyber den valgte problemstilling og danner baggrund for den mundtlige prøve.

Den studerende udarbejder oplægget på grundlag af en selvvalgt problemformulering. Ved gruppefremstillet oplæg gælder at indledning, problemformulering og konklusion er fælles for gruppen.

Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

Oplæg og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

<i>5 ECTS Omfang af skriftligt oplæg</i>	<i>10 ECTS Omfang af skriftligt oplæg</i>
max 3 sider for 1 studerende	max 6 sider for 1 studerende

max 4 sider for 2 studerende   max 8 sider for 2 studerende
 max 5 sider for 3 studerende   max 10 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende 30 min inkl. votering
 2 studerende 45 min inkl. votering
 3 studerende 60 min inkl. votering

7. Mundtlig prøve kombineret med kort skriftlig case

En case rummer dels en beskrivelse af et problem, som afspejler en relevant situation fra praksis, dels en analyse af problemet.

Central er beskrivelsen af problemet og den kontekst, som casen foregår i. Beskrivelsen kan bygge på systematiske observationer og undersøgelser. Det er væsentligt, at emnet er fagligt og professionelt relevant.

Casebeskrivelsen danner afsæt for formuleringen af en problemstilling, som den studerende belyser og analyserer ved at inddrage relevante teorier.

Ved den mundtlige prøve kommenterer og uddyber den studerende sin problemstilling og casebeskrivelsen og viser gennem anvendelse af relevante teorier og undersøgelser sin evne til at analysere praksis.

Der perspektiveres i forhold til handlemuligheder i praksis.

Case og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

Ved gruppefremstillet case gælder at indledning, problemformulering og konklusion er fælles for gruppen. Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

5 ECTS Omfang af case

max 3 sider for 1 studerende
 max 4 sider for 2 studerende
 max 5 sider for 3 studerende

10 ECTS Omfang af case

max 6 sider for 1 studerende
 max 8 sider for 2 studerende
 max 10 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende 30 min inkl. votering
 2 studerende 45 min inkl. votering
 3 studerende 60 min inkl. votering

8. Mundtlig prøve kombineret med praktisk produkt og synopsis

Et praktisk produkt defineres som fx en opførelse, en udstilling, en praktisk øvelse, et digitalt produkt, el.lign.

En synopsis er en begrundet disposition, der ved hjælp af stikord indkredser det teoretiske grundlag for det praktiske produkt (max 1 side), der afleveres sammen med en litteraturliste (max 1 side).

Den studerende udarbejder et praktisk produkt og en synopsis som grundlag for prøven.

Praktisk produkt og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

Synopsis indgår ikke i bedømmelsen.

Prøvetid

1 studerende 30 min inkl. votering
 2 studerende 45 min inkl. votering
 3 studerende 60 min inkl. votering

9. Mundtlig prøve kombineret med portfolio

En portfolio er en systematisk og målbevidst udvælgelse af skriftlige refleksioner over

udvalgte faglige temaer, som er blevet præsenteret i undervisningen, samt refleksioner over egen læreproces. Sammenfatning af portfolio og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

<i>5 ECTS Omfang af sammenfatning</i>	<i>10 ECTS Omfang af sammenfatning</i>
max 3 sider for 1 studerende	max 6 sider for 1 studerende
max 4 sider for 2 studerende	max 8 sider for 2 studerende
max 5 sider for 3 studerende	max 10 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende	30 min inkl. votering
2 studerende	45 min inkl. votering
3 studerende	60 min inkl. Votering

10. Mundtlig prøve kombineret med praktisk produkt og portfolio

Et praktisk produkt defineres som fx en opførelse, film, en udstilling, en praktisk øvelse, uddrag af et undervisningsforløb, et digitalt produkt, el.lign.

En portfolio er en systematisk og målbevidst udvælgelse af skriftlige refleksioner over udvalgte faglige temaer, som er blevet præsenteret i undervisningen, samt refleksioner over egen læreproces.

Den studerende udarbejder et praktisk produkt og en portfolio som grundlag for prøven.

Praktisk produkt, sammenfatning af portfolio og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

<i>5 ECTS Omfang af sammenfatning</i>	<i>10 ECTS Omfang af sammenfatning</i>
max 3 sider for 1 studerende	max 6 sider for 1 studerende
max 4 sider for 2 studerende	max 8 sider for 2 studerende
max 5 sider for 3 studerende	max 10 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende	30 min inkl. votering
2 studerende	45 min inkl. votering
3 studerende	60 min inkl. Votering

11. Mundtlig prøve kombineret med skriftlig opgave

En skriftlig opgave er en sammenhængende tekst, der udarbejdes på grundlag af en selvvalgt problemformulering. Den studerende udarbejder en skriftlig opgave som grundlag for prøven. Ved gruppefremstillet opgave gælder at indledning, problemformulering og konklusion er fælles for gruppen. Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

Skriftlig opgave og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

<i>5 ECTS Omfang af skriftlig opgave</i>	<i>10 ECTS Omfang af skriftlig opgave</i>
max 6 sider for 1 studerende	max 12 sider for 1 studerende
max 8 sider for 2 studerende	max 16 sider for 2 studerende
max 10 sider for 3 studerende	max 20 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende	30 min inkl. votering
2 studerende	45 min inkl. votering
3 studerende	60 min inkl. votering

12. Mundtlig prøve kombineret med skriftligt oplæg, præsenteret ved videosekvenser, PowerPoint-præsentation mv.

Den studerende udarbejder et skriftligt oplæg og et digitalt produkt (video, PowerPoint, blog eller lignende), der skal rumme centrale og eksemplariske situationer, som kan illustrere relevante, teoretiske og metodiske overvejelser.

Det skriftlige oplæg, der uddyber den valgte problemstilling, fremsendes til censor, mens det digitale produkt medbringes ved prøven og anvendes til fremlæggelse og analyse af stoffet ved den mundtlige prøve. Ved gruppefremstillet oplæg gælder at indledning, problemformulering og konklusion er fælles for gruppen. Ved den øvrige tekst angives det, hvem der har udarbejdet hvilke dele.

Skriftligt oplæg og mundtlig præstation indgår samlet i bedømmelsen.

Det digitale produkt indgår ikke i bedømmelsen.

<i>5 ECTS Omfang af skriftligt oplæg</i>	<i>10 ECTS Omfang af skriftligt oplæg</i>
Max 3 sider for 1 studerende	max 6 sider for 1 studerende
max 4 sider for 2 studerende	max 8 sider for 2 studerende
max 5 sider for 3 studerende	max 10 sider for 3 studerende

Prøvetid

1 studerende	30 min inkl. votering
2 studerende	45 min inkl. votering
3 studerende	60 min inkl. Votering

13. Afgangprojektet: Mundtlig prøve kombineret med stor skriftlig opgave og evt. praktisk produkt

Afgangprojektet udarbejdes på grundlag af et selvvalgt og af institutionen godkendt emne. Se studieordningens kapitel 7.

I forbindelse med udfærdigelsen af afgangprojektet skal den studerende dokumentere at beherske disponering af stoffet, argumentation, opstilling af litteraturliste, håndtering af citater og kildehenvisninger.

Den skriftlige opgave, den mundtlige præstation og evt. praktisk produkt indgår samlet i bedømmelsen.

Hvad enten den studerende vælger ”skriftlig opgave uden praktisk produkt” eller ”skriftlig opgave med praktisk produkt”, er det muligt at vedlægge bilag, der ikke indgår i bedømmelsen. Bilag kan ikke forventes læst af bedømmerne.

Bedømmelsen er individuel med ekstern bedømmelse.

Hvis den skriftlige opgave er udarbejdet i gruppe, kan den studerende vælge mellem at gå til den mundtlige prøve individuelt eller som gruppe.

15 ECTS

Omfang af skriftlig opgave uden praktisk produkt

max 25 sider for 1 studerende
max 32 sider for 2 studerende
max 40 sider for 3 studerende

Omfang af skriftlig opgave med praktisk produkt:

maks. 20 sider ved 1 studerende
maks. 27 sider ved 2 studerende
maks. 34 sider ved 3 studerende.

Prøvetid

1 studerende 45 min inkl. votering
2 studerende 70 min inkl. votering
3 studerende 90 min inkl. votering

20.3 SÆRLIGE FORHOLD

F) Anvendelse af hjælpemidler

Anvendelse af hjælpemidler, herunder elektroniske, er tilladte i forbindelse med udarbejdelse af bedømmelsesgrundlag og fremlæggelse til mundtlig prøve. Eksaminanden er selv ansvarlig for, at hjælpemidlerne er til stede, og at de virker. Institutionen kan af kapacitetsmæssige hensyn fastsætte begrænsning i adgangen til at anvende elektroniske hjælpemidler.

G) Det anvendte sprog ved prøven

Prøverne aflægges normalt på dansk, medmindre undervisningen på modulet har været meddelt på et fremmedsprog, eller at væsentlige formål giver grundlag for dispensation.

I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere færdigheder i fremmedsprog.

Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere eksaminandens færdigheder i dansk.

I uddannelser, der udbydes på engelsk eller et andet fremmedsprog, aflægges prøverne på dette sprog, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere eksaminandens færdigheder i et andet sprog.

Uddannelsesinstitutionen kan desuden, hvor forholdene gør det muligt, tillade en eksaminand, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog, medmindre prøvens formål er at dokumentere eksaminandens færdigheder i dansk.

H) Særlige prøvevilkår

Uddannelsesinstitutionen tilbyder særlige prøvevilkår til eksaminander med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til eksaminander med tilsvarende vanskeligheder samt til eksaminander med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

I) Brug af egne og andres arbejder

En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at besvarelsen er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

En eksaminand bortvises fra prøven, hvis institutionen får bekræftet formodning om, at en eksaminand ikke overholder reglerne for retmæssig eksamensadfærd, herunder får eller giver uretmæssig hjælp, udgiver en andens arbejde for sit eget, anvender eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning eller udviser forstyrrende adfærd. I mindre alvorlige tilfælde giver uddannelsesinstitutionen først en advarsel.

En bortvisning medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve bortfalder, og at eksaminanden har brugt en prøvegang.

Uddannelsesinstitutionen kan under skærpede omstændigheder beslutte, at eksaminanden skal bortvises fra institutionen i en kortere eller længere periode. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelse kan medføre varig bortvisning.

J) Disciplinære foranstaltninger i tilfælde af eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen

En prøve er begyndt, når uddelingen af opgaverne er begyndt, når forberedelsesmateriale eller opgavetitel er udleveret til eksaminanden, eller når eksaminanden er blevet bekendt med prøvespørgsmålet eller lignende.

En eksaminand, der kommer for sent til en skriftlig prøve, kan kun deltage i prøven, hvis institutionen anser det for udelukket, at den pågældende kan have modtaget nogen oplysninger om opgaven og finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet. Prøvetiden kan kun i usædvanlige tilfælde forlænges.

En eksaminand, der kommer for sent til en mundtlig prøve, kan få tilbud om at blive eksamineret på et senere tidspunkt, hvis institutionen finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet.

Bliver uddannelsesinstitutionen i forbindelse med en prøve opmærksom på fejl og mangler, der kan udbedres, træffer institutionen - eventuelt efter drøftelse med bedømmerne eller opgavestillerne - afgørelse om, hvordan udbedringen skal ske. Ved væsentlige fejl og mangler tilbyder uddannelsesinstitutionen ombedømmelse eller omprøve. Tilbuddet gælder for alle de eksaminander, hvis prøve lider af samme fejl og mangler. Ved fejl og mangler af særlig grov karakter kan uddannelsesinstitutionen træffe afgørelse om at annullere allerede afholdt prøve og foranstalte en omprøve.

K) Bedømmelse af den studerendes formulerings- og staveevne

Ved bedømmelsen af eksamenspræstationen i afgangsprøvet skal der lægges vægt på eksaminandens formulerings- og staveevne, hvis eksamenspræstationen er affattet på dansk.

Det kan påvirke karakterfastsættelsen med én karakter i såvel opad- som nedadgående retning. Institutionen kan dispensere herfra for eksaminander, der dokumenterer en relevant specifik funktionsnedsættelse.

L) Klage og anke

Klage

Klager over forhold ved prøver indgives individuelt af eksaminanden og stiles til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig. Klagen indgives senest 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra fristen, hvis usædvanlige forhold begrundes det.

Til brug for klagesagen skal eksaminanden efter anmodning have udleveret en kopi af den stillede opgave og ved prøver med skriftlig besvarelse tillige kopi af egen opgavebesvarelse.

Eksaminanden kan fortsætte uddannelsen under klagesagens behandling medmindre andet er fastsat i bekendtgørelse eller i henhold til bekendtgørelse.

Klagen kan vedrøre retlige og faglige spørgsmål, herunder prøveforløbet.

Vedrører klagen faglige spørgsmål forelægger uddannelsesinstitutionen straks klagen for bedømmerne, der inden for en frist på 2 uger skal afgive en udtalelse. Juli måned indgår ikke i beregningen af fristen. Bedømmerne skal udtale sig om de faglige spørgsmål i klagen. Klageren skal have mulighed for at

kommentere udtalelserne inden for en frist af mindst en uge. Uddannelsesinstitutionen afgør klagen på grundlag af bedømmernes faglige udtalelser og klagerens eventuelle kommentarer til udtalelserne.

Afgørelsen kan være:

- 1) tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver
- 2) tilbud om ny eksamen (omprøve)
- 3) at klageren ikke får medhold i klagen eller
- 4) en kombination af 1-3, hvis eksamen omfatter en skriftlig opgavebesvarelse med mundtligt forsvar

Uddannelsesinstitutionen skal straks give klageren og bedømmerne meddelelse om afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

Accept af tilbud om ombedømmelse eller omprøve skal ske senest 2 uger efter meddelelse om, at afgørelsen er afgivet. Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted hurtigst muligt.

Er bevis udstedt, skal uddannelsesinstitutionen inddrage beviset, indtil ny bedømmelse foreligger og eventuelt udstede et nyt bevis.

Til ombedømmelse og omprøve udpeges nye bedømmere. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmers udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens afgørelse.

Bedømmerne meddeler uddannelsesinstitutionen resultatet af ombedømmelse vedlagt en skriftlig begrundelse.

Uddannelsesinstitutionen giver klageren meddelelse og begrundelsen for bedømmelsen.

Omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.

Anke af afgørelse

Klageren kan indbringe uddannelsesinstitutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål for et af institutionen nedsat ankenævn, der træffer afgørelse.

Klageren indgiver anken til uddannelsesinstitutionen.

Anken skal indgives senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med uddannelsesinstitutionens afgørelse. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra fristen, hvis usædvanlige forhold begrunder det.

Uddannelsesinstitutionen nedsætter i samarbejde med censorformandskabet et ankenævn hurtigst muligt efter indgivelse af en anke.

Der kan nedsættes permanente ankenævn. Nævnet består af to beskikkede censorer, en eksaminationsberettiget underviser og en studerende inden for fagområdet.

Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven, herunder om inhabilitet og tavshedspligt. Ankenævnet træffer afgørelse på grundlag af det materiale, som lå til grund for institutionens afgørelse og eksaminandens begrundede anke.

Ankenævnets afgørelse, der skal være skriftlig og begrundet, kan være

- 1) tilbud om ombedømmelse ved nye bedømmere, dog ikke ved mundtlige prøver
- 2) tilbud om ny eksamen (omprøve) ved nye bedømmere
- 3) at klageren ikke får medhold i anken og klagen dermed afvises
- 4) en kombination af 1-3, hvis eksamen omfatter en skriftlig opgavebesvarelse med mundtligt forsvar.

Ankenævnets afgørelse skal meddeles til institutionen og klager, senest 2 måneder efter at klagen er indgivet. Juli måned indgår ikke i beregningen.

Kan anken ikke behandles inden for denne frist, skal uddannelsesinstitutionen hurtigst muligt underrette klageren herom med angivelse af begrundelsen herfor og oplysning om, hvornår anken forventes færdigbehandlet.

Uddannelsesinstitutionen giver hurtigst muligt klageren meddelelse om og bedømmerne kopi af afgørelsen.

Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

Ankenævnets afgørelse vedrørende faglige spørgsmål kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Retlige spørgsmål ved ankenævnets afgørelse kan indbringes for institutionen, som træffer afgørelse. Klagen skal indgives til institutionen, senest 2 efter den studerende har modtaget afgørelsen fra institutionen.

Uddannelsesinstitutionens endelige afgørelser kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagefristen er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren. Klagen indgives til institutionen, der udarbejder en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af mindst 1 uge. Institutionen sender herefter den samlede sag til behandling i styrelsen.